

Norsk Lovtidende.

Udgiven efter offentlig Foranstaltning

ifølge Lov af 1^{te} April 1876.

N^o. 40.

Udgivet 1^{ste} August.

1896.

Lov

27 Juli.
No. 1.

indeholdende Endring i Lov af 27de Juni 1891 angaaende kristne Dissentere og andre, der ikke er Medlemmer af Statskirken.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 14de Juli dette Aar, faalydende:

§ 24 i Lov af 27de Juni 1891 angaaende kristne Dissentere og andre, der ikke er Medlemmer af Statskirken, skal herefter lyde saaledes:

Nærværende Lovs Bestemmelser skal ogsaa være anvendelige med Hensyn til Unitarier og dem, der bekjender sig til den mosaiske Tro.

Bestemmelsen i § 4, 1^{ste} Led om Dissenteres Fritagelse for Ydelser til Statskirken og dens Betjente, samt Bestemmelsen i § 7, forsaavidt den forpligter Dissentere, som ikke hører til en ordnet Menighed, til at anmelde Barnefødsler og Dødsfald til Øvrigheden, og Bestemmelsen i § 13, forsaavidt den lader den forud for Separation eller Skilsmisse paabudne geistlige Mægling bortfalde for Dissentere, der ikke tilhører ordnede Menigheder, tilligemed § 17 skal ogsaa være anvendelige for alle dem, der ikke tilhører Statskirken og heller ikke noget andet kristeligt Trossamfund.

27 Juli.

Thi have vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage
No. 1. og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets
Segl.

Givet paa Kristiania Slot den 27de Juli 1896.

Oscar.

(L. S.)

Sagerup.

Lehmann.

27 Juli.

No. 2.

Lov

om høiere Almen-skoler.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige,
de Gothers og Venders,

Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu for-
samlede ordentlige Storthings Beslutning af 14de Juli dette Aar,
saalydende:

Første Afsnit.

Om offentlige høiere Almen-skoler.

Kapitel 1.

Om Skolernes Formaal og Indretning i Almindelighed.

§ 1. De høiere Almen-skoler er Middel-skoler og Gymnasier.

§ 2.

a. Middel-skolen er en Barne-skole, som i Tilslutning til Folke-sko-
len giver Eleverne en afsluttet videregaaende Almen-dannelse,
afpasset efter Barnealderens Modtagelighed.

b. Gymnasiet er en Ungdoms-skole, som paa Middel-skolens Grund-
lag fører frem til en afsluttet høiere Almen-dannelse, der tillige
kan tjene som Grundlag for videnskabelige Studier.

Baade Middel-skolen og Gymnasiet skal medvirke til Elevernes
kristelige og sædelige Opdragelse, ligesom det ogsaa bør være deres
fælles Opgave at udvikle Eleverne saavel i aandelig som i legemlig
Henseende til dygtige unge Mennesker.

§ 3. Middelstolens Kursus kan være af forskjellig Varighed; 27 Juli. dog maa ingen Middelstole indrettes med Kursus, som er over No. 2. 4. Mar.

Gymnasiets Kursus er 3-aarigt. Et Gymnasium kan have en eller to Linier. De benævnes den sproglig-historiske Linie og Reallinien.

3. Forbindelse med Gymnasiets 1ste Klasse kan indrettes et 1-aarigt Kursus, som giver en afsluttet, paa særskilte praktiske Livsstillinger beregnet Dannelse. Et saadant Kursus kan ogsaa oprettes selvstændig i Forbindelse med en Middelstole.

§ 4. Saavel i Middelstolen som i Gymnasiet fordeles det hele Kursus i Regelen paa enaarige Klasser.

Kapitel 2.

Om Undervisningen.

§ 5. I Middelstolen skal der undervises i følgende Fag: Religion, Norsk, Tyst, Engelsk, Historie, Geografi, Naturkundskab, Regning og Matematik, Skrivning, Tegning, Haandgjerning, Legemsøvelser og Sang. Derhos kan der for Piger gives Undervisning i Husstet.

Sang kan under særegne Omstændigheder midlertidig udgaa af Fagkredsen.

§ 6. I Gymnasiet skal der undervises i følgende Fag: Religion, Norsk, Tyst, Engelsk, Fransk, Historie, Geografi, Naturvidenskab, Matematik, Tegning, Legemsøvelser og Sang.

Med Overstyrets Samtykke skal der ogsaa være Udgang til at optage Haandgjerning i Fagkredsen.

Sang kan under særegne Omstændigheder midlertidig udgaa af Fagkredsen.

For det i § 3 nævnte praktiske Kursus bliver Undervisningsplan at udfærdige særskilt for hvert Sted.

§ 7. Elever, der ikke tilhører Statskirken, bliver paa Forlangende helt eller delvis at fritage for Undervisningen i Religion.

Rektor kan derhos, naar særegne Omstændigheder er tilstede, fritage en Elev for Undervisning i enkelte Fag eller Dele af Fag.

§ 8. Som Maal for Undervisningen i de forskjellige Fag i Middelstolen fastsættes:

1. I Religion: Sikker Kjendskab til det væsentlige Indhold af den bibelske Historie, til de vigtigste Begivenheder af Kirkens Historie samt til den kristelige Børnelærdom efter den evangelisk-lutheriske Betsjendelse.
2. I Norsk: At Eleverne læser tydelig og udtrykfuldt saavel Landsmaalet som det almindelige Bogmaal, kan gjøre Rede for udvalgte Stykker af Litteraturen i begge Maal samt med

27 Juli. 2. Orden og Tydelighed i sprogrigtig Form skriftlig kan behandle
No. 2. en lettere Opgave.

3. I Tyft: At Eleverne har gennemgaaet og kan oversætte og forklare et lidet Udvalg Læsestykker, kan oplæse og oversætte lette forhen ulæste Stykker og har nogen Øvelse i mundtlig paa Tyft at gjengive Indholdet af et oplæst Stykke af det gennemgaaede Udvalg og besvare dertil knyttede Spørgsmaal samt i at bruge Sproget skriftlig.

4. Engelsk: At Eleverne har gennemgaaet og kan oversætte og forklare et lidet Udvalg Læsestykker, kan oplæse og oversætte forhen ulæste Stykker, som kun indeholder de almindeligst forekommende Ord, har nogen Øvelse i mundtlig paa Engelsk at gjengive Indholdet af et oplæst Stykke af det gennemgaaede Udvalg og besvare dertil knyttede Spørgsmaal samt i at bruge Sproget skriftlig.

5. I Historie: Kjendskab til Hovedtrækkene af Verdenshistorien, udførligt for den nyere Tids og Fædrelandets Vedkommende. Kjendskab til vor borgerlige Samfundsordning.

6. I Geografi: Oversigt over Geografien, fornemmelig Topografien, med fuldstændigere Kjendskab til Fædrelandets Geografi.

7. I Naturkundskab:
a. Kjendskab til de mærkeligste Dyr og Planter, fornemmelig de indenlandske og for Mennesket vigtigste, samt til det menneskelige Legemes Bygning og dets Organers Virke-
maade med Grundtræk af Sundhedslæren, hvorunder ogsaa Undervisning om de berøsende Drikkes Virkninger og Farer.

b. Kjendskab til de vigtigste Naturfænomener og Lovene for de deri virkende Kræfter.

8. I Regning og Matematik:

a. Indsigt og Færdighed i praktisk Regning, anvendt paa Opgaver fra det daglige Liv, herunder Kvadratroduddragning samt Beregning af Flader og Rum. Noget Øvelse i simpel Regnskabsførsel.

b. Et kortfattet Kursus i Aritmetik og Algebra, omhandlende Læren om rationale Størrelser til og med Potenser samt det nødvendige om Rodstørrelser og lettere Ligninger af 1ste Grad.

c. Et kortfattet geometrisk Kursus, der indbefatter Sætninger om Trianglers Lighed og Lignethed. Praktiske Øvelser i Konstruktion og Beregning, herunder lettere Opgaver i Polygon- og Cirkelberegning.

9. I Skrivning: At Eleverne skriver en ren og tydelig latinsk Haandskrift.

10. **Tegning:** At de har Øvelse i perspektivisk Tegning af 27 Juli.
enkle fritstaaende Gjenstande. No. 2.
 11. **Haandgjerning:** At de efter en simpel Arbejdstegning, som de selv skal kunne udføre, kan forfærdige en i det daglige Liv almindelig forekommende Brugsgjenstand af enkle Former, eller at de har Øvelse i at udføre de i det daglige Liv sedvanlige kvindelige Haandarbejder.
 12. **Legemsøvelser:** Gjennem Legemsøvelser, afpassede efter Elevernes Alder, at fremme legemlig Sundhed og Kraft og medvirke til det hele Menneskes harmoniske Udvikling.
 13. **Sang:** Gjennem metodisk ordnede Øvelser at udvikle Elevernes Stemme og Øre og give dem den praktiske og teoretiske musikalske Uddannelse, der kan sætte dem i stand til at deltage i flerstemmig Sang.
- § 9. Som Maal for Undervisningen i de forfærdigede Fag i Gymnasiet fastsættes:

1. **Religion:** Religionsundervisningens Viemød er at føre Eleverne ind i en dybere Erkjendelse af Kristendommen og derunder at inderliggjøre og styrke deres religiøse og sedelige Liv. Dette Viemød søges naaet ved Bibellæsning, Gjennemgaaelse af Hovedaffnit af Kirkehistorien og af Hovedpunkter i den kristelige Tro og Sedelære.
2. **Norsk:** At Eleverne har gennemgaaet og kan forklare et Udvalg af den paa Oldnorsk, Landsmaalet og det almindelige Bogmaal skrevne Litteratur, i Forbindelse hermed har erhvervet Kjendskab til vort Sprogs historiske Udvikling og kjender Litteraturens Historie i dens Hovedtræk samt paa en med Hensyn til Indhold og Form tilfredsstillende Maade skriftlig kan behandle Opgaver passende for deres Alder og Udvikling. De skriftlige Opgaver kan affattes saavel paa Landsmaalet som paa det almindelige Bogmaal; dog skal Eleverne gives fornøden Øvelse i skriftlig Brug af det almindelige Bogmaal. Paa den sproglig-historiske Linie skal være gennemgaaet et omtrent dobbelt saa stort Udvalg af den oldnorske Litteratur som Realliniens samt et Udvalg af fremmed Litteratur i Oversættelse.
3. **Tysk:** At de har gennemgaaet og kan oversætte og forklare et mindre Udvalg af den tyske Litteratur, kan oplæse og oversætte forhen ulæste Prosastykker og har Øvelse i mundtlig paa Tysk at gengive Indholdet af et oplæst Stykke af det gennemgaaede Udvalg og besvare dertil knyttede Spørgsmaal samt i at bruge Sproget skriftlig.
4. **Engelsk:** At de har gennemgaaet og kan forklare et Udvalg af den engelske Litteratur (for den sproglig-historiske Linie et større Udvalg end for Reallinien), kan oplæse og oversætte forhen ulæste Prosastykker, har Øvelse i mundtlig

27 Juli.
No. 2.

paa Engelsk at gjengive Indholdet af et oplæst Stykke af det gjennemgaaede Udvalg og besvare dertil knyttede Spørgsmaal samt har nogen Øvelse i at bruge Sproget skriftlig.

5. I Fransk: At de har gjennemgaaet og kan forklare et Udvalg af den franske Litteratur. Desuden for den sproglig-historiske Linie: At de har nogen Øvelse i mundtlig paa Fransk at gjengive Indholdet af et oplæst Stykke af det gjennemgaaede Udvalg samt kan oplæse og oversætte forhen ulæste lette Prosastykker.

6. I Historie: Fylldigere Kjendskab til de mere fremtrædende Partier af Oldtidens, Fædrelandets, Frankriges, Tysklands og Englands Historie, især for Tiden fra den franske Revolution. Norges og de vigtigste andre Landes Samfundsordning. For den sproglig-historiske Linie kræves desuden et mere indgaaende Kjendskab til Kulturhistorien i det sidste Aarhundrede.

7. I Geografi: Udvidet Kjendskab til det væsentligste af den matematiske og fysiske Geografi samt Oversigt over den topografiske Geografi. Norges og de vigtigste andre Landes økonomiske Forhold.

8. I Naturkundskab: Kjendskab til de vigtigste kemiske Love, til Dyr- og Planter-udvikling og Liv- samt til Grundtrækkene af Menneskets Fysiologi og Sundhedslære. For Reallinien desuden nærmere Kjendskab til Fysiken.

9. I Matematik: De i Middelskolen ikke behandlede Dele af den elementære Aritmetik og Algebra samt af Geometrien. Kjendskab til de trigonometriske Grundbegreber og deres Anvendelse ved plane Trianglers Beregning. Elementerne af Stereometrien. Øvelse i Konstruktion og Beregning. For Reallinien desuden analytisk Geometri i den Udstrækning, hvori den naturlig kan behandles uden Kjendskab til høiere Matematik. Noget Kjendskab til den hele Funktions Egenheder.

10. I Tegning: Færdighed i at afdrage perspektivt og isyge Gjenstande af enkle Former; for Reallinien desuden Øvelse i Projektionstegning (Elementerne af den deskriptive Geometri).

11. I Lægsøvelser: Som i Middelskolen.

12. I Sang: Ligesaa.

§ 10. Afvigelser fra Bestemmelserne i §§ 5, 6, 8 og 9 om Fagfredsen og Undervisningsmaaleene kan tilstede af Overstyret, naar Skolekursets Længde ikke derved forlænges, naar Fagfredsen ikke væsentlig indskrænkes, og naar Maalet for den samlede Undervisning med Hensyn til Kundskab og Dygtighed ikke nedsættes, og Afgangsprøverne ikke derved gøres lettere. Kongen kan med Storkingets Samtykke bestemme, at der i enkelte Gymnasier indtil videre skal undervises i Latin. Hvilke Fag

eller Dele af Fag Elever, der læser Latin, ikke deltager i, bestemmes ved Reglement. 27 Juli.
No. 2.

§ Middelskolen skal der dog med Overstyrets Godkendelse være Udgang til — med eller uden Tillæg af Undervisning paa andre Omraader — at lade et af de fremmede Sprog udgaa af Fagkredsen og at indskrænke Undervisningen i Matematik til et praktisk Kursus i geometrisk Konstruktion med dertil knyttede Udmaalinger og Beregninger.

Før Afgjørelsen træffes, skal Skoleraad, Forstanderskab og Undervisningsraadet have afgivet Erklæring i Sagen.

Meddelelse om, at saadanne Afgivelser er blevet tilladte, gives Stortinget i Forbindelse med Budgetforslaget for de høiere Skoler.

§ 11. De nærmere Bestemmelser om Undervisningen i Middelskolen og Gymnasiet gives af Overstyret i en Undervisningsplan.

Kapitel 3.

Om Prøver og Vidnesbyrd.

§ 12. Middelskolens og Gymnasiets Undervisning afsluttes med Afgangsprøver, ved hvilke Eleverne skal godtgjøre, at de har naaet den Modenhed og tilegnet sig de Kundskaber og Færdigheder, som er Maalet for Undervisningen. § Religion afholdes ingen Prøve i Gymnasiet.

Ved Udgangen af 1ste Gymnasieklasse afholdes en Aarsprøve for de Elever, som fra denne Klasse træder ud af Skolen. I hvilken Udstrækning der iøvrigt bliver at afholde Aarsprøver, bestemmes af Overstyret.

§ 13. Middelskolens Afgangsprøve benævnes Middelskoleexamen, Gymnasiets Artium.

§ 14. Afgangsprøverne ledes af Undervisningsraadet. Ved de skriftlige Prøver gives Opgaverne af Raadet. Ved de mundtlige examineres af Skolens Lærere, naar Undervisningsraadet ikke anderledes bestemmer.

§ 15. I Reglement, givet af Kongen, fastsættes de nærmere Bestemmelser om Skolernes Afgangsprøver, derunder ogsaa Fremgangsmåden ved Privatisternes Prøver og ved Tillægssprøverne for dem, som tidligere har bestaaet Middelskoleexamen med indskrænket Fagkreds (§ 10, 3die Led), samt om i hvilken Udstrækning:

- a. der istedenfor Prøver i mundtlige Fag og i Færdigheder kan træde Vidnesbyrd, udstedte af Skolen, eller for boglige Fags Bedkommende skriftlig Beparelse af opstillede Spørgsmaal;
- b. Dele af Afgangsprøver kan henlægges til et tidligere Skoletrin end Afgangsklassen;
- c. der kan tilstaaes Examinander Fritagelse for Prøve i enkelte

27 Juli.
No. 2.

Fag eller Dele af Fag samt gives Udgang til senere Tillægsprøve i disse;

d. de, som har bestaaet Artium paa én Linie, maa underkaste sig Tillægsprøver for at bestaa Artium paa en anden;

e. der kan gives Udgang til Prøver i et eller flere af Middelskolens og Gymnasiets Undervisningsfag.

§ 16. For Elever, der har bestaaet Middelskoleexamen eller Artium, og for dem, der efter at have bestaaet 1ste Gymnasieklasses Aarsprøve træder ud af Skolen, samt for dem, der i Genhold til § 15 e har bestaaet Prøve i enkelte Fag, skal der udstedes Vidnesbyrd.

Naar Eleverne forlader Skolen uden at have bestaaet nogen af de her nævnte Prøver, skal der paa Forlangende gives dem Vidnesbyrd om deres Kundskaber, Færdigheder, Flid og jevnelige Forhold.

Schemaer for Vidnesbyrd udfærdiges af Overstyret.

§ 17. Bestaaet Artium berettiger til at blive indskrevet som Student ved Universitetet.

Kapitel 4.

Om Optagelse og Afgang.

§ 18. Beslutning om Elevers Optagelse fattes af Skole-raadet.

§ 19. I Regelen skal Optagelse af Elever kun finde Sted ved Begyndelsen af et nyt Skoleaar. Dog kan under særegne Omstændigheder gøres Undtagelser herfra.

§ 20. Som almindelige Betingelser for Elevers Optagelse fastsættes:

1. At de, som optages i en Middelskoles 1ste Klasse, ikke er under 11 Aar, forsaavidt Middelskolen er 4-aarig, ikke under 12 Aar, forsaavidt den er 3-aarig osv., og at de, som optages i et Gymnasiums 1ste Klasse, ikke er under 15 Aar. Undtagelser herfra kan under særegne Omstændigheder tilstedes af Rektor.

2. At deres Alder ikke staar i et altfor stort Misforhold til Gjennemsnitsalderen for den Klasse, som de efter sine Kundskaber kan optages i.

3. At de ikke lider af smitsom Sygdom eller andet legemligt Onde, som kan virke skadeligt paa de øvrige Elever.

4. At deres Seber er ufordærvede.

5. At de, forsaavidt de tidligere har været Elever af andre Skoler, fremlægger Vidnesbyrd fra den Skole, som de sidst har besøgt.

§ 21. Til Optagelse i Middelskolens 1ste Klasse kræves, forsaavidt Aarsjet er 4-aarigt:

det Maal af Kundskaber og Færdigheder, som bør være 27 Juli.
 naaet ved Udgangen af en Byfolkeskoles 2den Afdeling, der er ud- No. 2.
 styret med frivillig Undervisning;
 hvis Kurset er kortere:

et forholdsvis høiere Maal af Kundskaber og Færdigheder,
 fastsat for hver Skole.

Dette godtgøres ved en Optagelsesprøve.

Naar et optaget Barn efter 6 Ugers Forløb ikke kan følge
 Undervisningen, træffer Skoleraadet Bestemmelse om, hvorvidt det
 kan forblive i Klassen. Regtes dette, afgives Indberetning herom
 til Overstyret.

De nærmere Bestemmelser om Optagelsesfordringerne og Pro-
 ver fastsættes i Reglementet.

For at blive optaget i en af Middelskolens høiere Klasser
 maa Eleven have tilegnet sig de Kundskaber og Færdigheder, som
 er Maalet for den foregaaende Klasses Undervisning.

§ 22. For at blive optaget i et Gymnasiums 1ste Klasse
 maa Eleven have bestaaet Middelskoleexamen.

Omfatter denne ikke alle Fag i den Udstrækning, som Un-
 dervisningen i denne Klasse forudsætter, skal han ved Optagelses-
 prøve godtgøre, at han ogsaa i disse Fag har Forudsætninger for
 med Frugt at kunne følge Undervisningen. Herfra kan Rektor
 fritage Elever, som kun agter at gjenemgaae Gymnasiets 1ste
 Klasse, eller som skønnes at være modne til at deltage i Under-
 visningen og samtidig indhente det manglende.

Naar en i Gymnasiets 1ste Klasse optaget Elev efter to
 Maanedes Forløb ikke viser sig moden til med Frugt at deltage i
 Undervisningen, træffer Skoleraadet Bestemmelse om, hvorvidt han
 kan forblive i Klassen. Regtes dette, afgives Indberetning herom
 til Overstyret.

For at blive optaget i en af Gymnasiets høiere Klasser maa
 Eleven, foruden at have bestaaet Middelskoleexamen, tillige have
 tilegnet sig de Kundskaber, som er Maalet for den foregaaende
 Klasses Undervisning.

§ 23. I Regelen maa Elever ikke forblive i Skolen, naar
 de, efter at have tilbragt to Aar i en 1-aarig eller tre Aar i en
 2-aarig Klasse, ikke findes modne til Opflytning. Undtagelser herfra
 kan under særegne Omstændigheder tilstædes af Rektor.

§ 24. Elever, som lider af smitsom Sygdom eller andet
 legemligt Onde, som kan virke skadelig paa de andre Elever, skal
 Rektor indtil videre udelukke fra Skolen.

Kapitel 5.

Om Undervisningstid og Ferier.

§ 25. Den daglige Undervisningstid skal i Reglen fordeles
 paa sex Undervisningstimer, hver paa 45 Minuter. Af Under-

27. Juli. No. 2. visningstimerne skal hver Uge sex, i Regelen én hver Dag, anvendes til Legemsøvelser, Haandgjerning eller Sang. Mellem Undervisningstimerne skal gives Fritid. Efter Forslag af Skoleraadet fastsættes de nærmere Bestemmelser om den daglige Skoletid af Forstanderskabet med Overstyrets Godkendelse.

§ 26. Skolens Ferier skal tilsammen udgjøre 13 til 14 Uger, som efter Forslag af Skoleraadet fordeles efter Forstanderskabets nærmere Bestemmelse; dog skal Sommerferien ikke udgjøre mindre end 7 Uger og Rektor have Afgang til at anvende indtil 12 Dage af Skoleaaret til enkelte Fridage.

Kapitel 6.

Om Skolens Tugt og Orden.

§ 27. Skolen skal ved sin Haandhævelse af Tugt og Orden ikke blot søge at fjerne Hindringer for en frugtbringende Undervisning, men ogsaa medvirke til at opdrage Eleverne til Ordenssans og Sammelighed i al sin Færd. Derfor bør Lærerne ogsaa udenfor Skolen give Agt paa Elevernes Forhold, naar disse ikke er under sine Forældres eller Foresattes Tilsyn.

§ 28. Forer nogen Elev sig mod Anstændighed eller god Orden, eller viser en Elev Trods eller forjættelig og skjodesløs Udfærd, anvendes Frettesættelse eller anden lempelig Straf. Derhos kan som Straf anvendes Udelukkelse af Skolen for en Tid af indtil to Maaneder; Beslutning herom fattes af Skoleraadet efter Forslag af Rektor.

Legemlig Straf maa ikke tildeles Piger eller Elever af Gymnasiet; om og i hvilken Udstrækning den forøvrigt kan anvendes, fastsættes af Overstyret i de nærmere Bestemmelser om Skolens Tugt og Orden (jfr. § 31).

§ 29. Viser en Elev saadan vedvarende Trods eller iøvrigt saa flet Opførsel, at hans Eksempel findes farligt, skal han udvises af Skolen. Beslutning herom fattes af Skoleraadet efter Forslag af Rektor, men er kun gyldig, saafremt mindst to Tredjedele af dets Medlemmer er enige deri. Indberetning herom gjøres til Overstyret.

En fra Skolen saaledes udvist Elev kan ikke paany faa Afgang til en offentlig Skole førend efter et Aars Forløb, og da kun, forsaavidt han i Mellemtiden har vist god Opførsel.

§ 30. Hindrer Forældre eller Foresatte en Elev i at efterkomme nogen i Henhold til Lov eller Reglement givne Bestemmelse, kan paa Forslag af Rektor Skoleraadet beslutte, at Eleven indtil videre negtes Afgang til Skolen. Skoleraadets Beslutning kan indankes for Overstyret.

§ 31. ethvert Tilfælde indberettes Sagen til Overstyret.

§ 31. De nærmere Bestemmelser om Skolens Tugt og 27 Juli.
Orden fastsættes af Overstyret paa Forslag af Skoleraadet, No. 2.

Kapitel 7.

Om Skolernes Lærere.

§ 32. Bestyreren af en offentlig høiere Almen-skole kaldes Rektor. De øvrige faste Lærere er Overlærere og Adjunkter.

§ 33. De faste Lærere udnævnes af Kongen. Ingen kan udnævnes til Adjunkt, før han i fem Aar har været konstitueret som saadan, og efter den Tids Forløb skal han enten have endelig Ansættelse eller fratræde Stillingen.

Enhver, der herefter udnævnes til fast Lærer ved den offentlige høiere Almen-skole, er, naar det forlanges af Overstyret, forpligtet til at gaa over til Tjeneste i tilsvarende Stilling og paa uforandrede Lønningsvilkkaar ved en anden offentlig eller kommunal Skole end den, ved hvilken han tidligere tjenstgjorde, saafremt denne Skole beslattes nedlagt eller omorganiseret.

Ligeledes skal enhver, som herefter udnævnes til fast Lærer ved den høiere Almen-skole, være forpligtig til ved det sybte Gode Aar at afgaa fra sin Stilling med den Pension, han har optjent gjennem Indstud i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd, medmindre han af Overstyret opfordres til indtil videre at forblive i Stillingen.

Denne Lovs Bestemmelser skal ikke være til Hinder for, at Kvinder gives samme Udgang som Mænd til at udnævnes til Bestyrere og Lærere.

§ 34. Overstyret antager paa tre Maanedes Opbyggelse de fornødne Tilmelærere.

Rektor antager Vikarer for en Tid af indtil én Maaned; længere Vikariatet besættes af Overstyret.

§ 35. For utilbørligt Forhold kan Overstyret strax sjerne en Lærer fra Skolen, til Spørgsmaalet om Suspension eller Afstedigelse er afgjort. Vedkommende nyder sin Løn, til endelig Afgjørelse har fundet Sted.

§ 36. Det paaligger Rektorerne at varetage de dem betroede Skolens Anliggender saavel i Forhold til det offentlige som til Private. De er de øvrige Læreres nærmeste Føresatte og skal som saadanne føre Tilsynet med Skolens Undervisning, Tugt og Orden.

§ 37. Hvor Forholdene gjør det onsteligt, ansætter Overstyret en eller flere af en Skoles Lærerspersonale som Tilsynslærere eller Tilsynslærerinder.

§ 38. Naar Rektor har Forsald, eller Rektoratet er ledigt, er den af Skolens Lærere, som Overstyret dertil antager, forpligtet

27 Juli. til mod en af dette bestemt Godtgjørelse at udføre de Rector paa-
No. 2. hvilende Forretninger.

Naar en Lærer har Forsald, eller en Lærerpost er ledig, er enhver af Skolens faste Lærere forpligtet til at udføre de Forretninger, som Rector i den Anledning maatte paalægge ham. Hvorvidt der bliver at yde nogen Godtgjørelse, bestemmes af Overstyret.

Naar Bifar antages paa Grund af en Lærers Forsald, skal Godtgjørelsen, hvis Størrelse bestemmes af Overstyret, udredes af Skolekassen for en Tid af indtil tre Maanedes. Varer et saadant Forsald længere, bestemmer Overstyret, om den hele Godtgjørelse eller nogen Del deraf fremdeles skal udredes af Skolekassen.

§ 39. De fast ansatte Læreres Timetal bestemmes af Overstyret efter Rectors Forslag.

§ 40. Rector skal blandt hver Klasses Lærere vælge en Klasseforstander, som skal føre det nærmeste Tilsyn med Klassens Elever og deres Arbejde og i det hele paase deres Tarv.

§ 41. Ved enhver Skole skal der være et Skoleraad, bestaaende af Rector som Formand og de øvrige faste Lærere. De andre Lærere kan tilkaldes af Rector, naar han finder det hensigtsmæssigt, og deltager da i Forhandlingerne, dog uden Stemme.

§ 42. Skoleraadet samles i Regelen én Gang hver Maaned og ellers saa ofte, som Rector finder det fornødent. I Tilfælde af Stemmелighed gjør Formandens Stemme Udslaget.

§ 43. Skoleraadet har at afgjøre Sager, som angaar:

1. Elevers Optagelse, jfr. §§ 18, 21 og 22.
2. Elevernes Opflytning. I Afstemningen deltager blot Klassens Lærere og Rector.
3. Bedømmelse af Elevernes Flid, Fremgang og sedelige Forhold.
4. Elevers Bortfjernelse efter §§ 28, 29 og 30.

Skoleraadet afgiver desuden Forslag til Bestemmelser om den daglige Skoletid og Ferier samt om Skolens Tugt og Orden, jfr. §§ 25, 26, 28 og 31.

Skoleraadet vælger for hvert Aar to af sin Midte til sammen med Rector at bestemme Indkjøb til Forøgelse af Skolens Bibliothek og øvrige Samlinger.

§ 44. Rector skal høre Skoleraadets Udtalelse, før han afgiver Indstilling i Sager, der angaar:

1. Nye Lærebogers Indførelse samt Forandring i Undervisningsplanen.
2. Fagernes Fordeling mellem Skolens Lærere.
3. Fordelingen af Fripladse og Stipendier.
4. Det i § 55, 1 omhandlede Valg af Linier og alternative Fag samt Klassesernes Antal.

5. Overslag over Skolens Indtægter og Udgifter for hver Budgettermin. 27 Juli.
No. 2.

Udskrift af den ved Forhandlingerne førte Protokol indsendes for de under 1 og 2 nævnte Sager til Overstyret, for de under 3, 4 og 5 nævnte til Forstanderskabet.

§ 45. Endvidere paaligger det Skoleraadet at behandle de Sager, som ved Reglement maatte bestemmes, eller hvorom Rektor ønsker at høre deres Mening.

§ 46. Ingen af Skolens faste Lærere maa uden Overstyrets Samtykke være Bestyrer eller Lærer ved nogen anden Skole.

§ 47. Forsaavidt der maatte gives Lærerkandidater Afgang til praktiske Øvelser ved Skolerne, eller det gjøres dem til Pligt at aflægge Prøver der, er enhver fast Lærer forpligtet til overensstemmende med den derom udsærdigede Instruks at vejlede og bistaa under samme.

Kapitel 8.

Om Overstyret, Undervisningsraadet og Forstanderskabet.

§ 48. Overstyret for de høiere Almen-skoler er vedkommende Regjeringsdepartement.

§ 49. Til Hjælp for Overstyret ved Tilsynet med Skolerne og Ordningen af Afgangsprøverne skal der være et Undervisningsraad, bestaaende af en Formand og sex andre Medlemmer. De beskikkes af Kongen for en Tid af fem Aar og vælges blandt Mænd, som har praktisk Indsigt i det høiere Skolevæsen. Ved alle hygieeniske Spørgsmaal tiltrædes Raadet af en af Kongen for fem Aar opnævnt Sagkyndig.

§ 50. Undervisningsraadet sender aarlig Beretning til Overstyret om sin Virksomhed og om Udfaldet af Prøverne, ledsaget af de Bemærkninger om Skolerne, hvortil det maatte finde Grund.

§ 51. Den Godtgjørelse, som tilkommer Undervisningsraadets Medlemmer, fastsættes af Storthinget efter Forslag af Kongen.

§ 52. For enhver høiere Almen-skole skal der være et Forstanderskab, bestaaende af:

1. Skolens Rektor.
2. Et Medlem, tilforordnet af Overstyret paa fire Aar.
3. Tre af Kommunestyret valgte Medlemmer. Med Hensyn til disse Medlemmer gælder de i Lov om Formandskaber i Kjøbstæderne af 14de Januar 1837 om Formænds Funktionstid, Udtræden og Gjenvalg foreskrevne Regler.

27. Juli. Forstanderskabet vælger selv sin Formand og Næstformand, No. 2. hver Gang for et Aar.

Beslutningerne er gyldige, naar de er fattede med Stemmeflerhed i et Møde, hvor over Halvdelen af Medlemmerne har været tilstede ved Afgjørelsen. I Tilfælde af Stemmelighed gjør Formandens Stemme Udslaget.

§ 53. Forstanderskabet holder Møde mindst én Gang hvert Fjerdingaar og ellers saa ofte, som Formanden finder det fornødent. Har Formanden og Næstformanden Forsald, vælges et af de andre Medlemmer til at lede Forhandlingerne. Beslutningerne indføres i en Forhandlingsbog.

§ 54. Forstanderskabet har i Almindelighed at vaage over alt, hvad der kan tjene til at fremme Skolens Liv.

Det paaligger dets Medlemmer ved Besøg i Skolen at vinde Kjendskab til dens Undervisning, Tugt og Orden og dens hygieniske Forhold. Findes noget at anse over, kan Forstanderskabet derom henvende sig til Rektor eller i fornødent Fald til Overshyret. Gjælder Anken en af Skolens Lærere, maa Henvendelse til Overshyret ikke ske, før vedkommende har faaet Udgang til at udtale sig.

§ 55. Særlig paaligger det Forstanderskabet foruden det i §§ 10, 25, 26, 54, 58, 60 og 66 fastsatte:

1. efter Indstilling fra Rektor at udarbejde Forslag angaaende Valg af Linier og alternative Fag samt Klassernes Antal;
2. Ved Vedighed i Rektoratet at indgive Indstilling til Overshyret om Besættelsen;
3. efter Indstilling fra Rektor at afgive Forslag til Overshyret om Besættelse af ledige faste Lærerpuster;
4. at forvalte Skolens Formue og Indtægter efter de gjældende Regler og budgetmæssige Bestemmelser;
5. efter Forslag af Rektor at indsende Overslag over Skolens Indtægter og Udgifter for hver Budgettermin;
6. at antage en Kasserer og lade ham stille betryggende Kaution. Kassererne nyder enten fast Løn eller Procenter af Skolens Indtægter; de har samme Pligter og Ansvar som andre offentlige Oppebørselsbetjente og Regnskabsførere. De har at gaa Rektor og Forstanderskab tilhaande i Skolens økonomiske Anliggender;
7. at paase, at Regnskabssekstrakter indsendes og Regnskab aflægges i rette Tid, foretage Kasseeftersyn og i det hele kontrollere Kassererens Arbejde;
8. at føre Tilsyn med Skolens Bygninger, Indbo og anden Eiendom.

Derfor nogen Skole ved Forsømmelse fra Forstanderskabets Side lider Tab, faaar dets Medlemmer, saa mange, som deri er delagtige, solidarisk til Ansvar.

§ 56. § Tilsynet med Religionsundervisningen deltager ved- 27 Juli.
kommende Biskop eller en af ham dertil opnævnt Præst. No. 2.

Kapitel 9.

Om Skolepenge, Examensafgifter, Friplads og Stipendier.

§ 57. Skolepengenes Størrelse og den Afkortning i disse, som skal finde Sted for Kostende, fastsættes særskilt for hver Skole.

§ 58. Skolepengene betales forskudsvis. De nærmere Bestemmelser herom fastsættes for hver Skole af Overstyret efter Forslag af Forstanderskabet.

§ 59. For Afgang til Middelskoleexamen og Artium samt til Prøve i Genhold til § 15 e erlægges en Afgift, hvis Størrelse fastsættes ved Reglement. Elever, som i det sidste Skoleaar har haft mindst halv Friplads eller tilsvarende Stipendium, fritages for Afgiften. For Afgift ved Artium kan ogsaa andre ubemidlede Examinander paa Ansøgning fritages.

§ 60. Friplads og Stipendier fordeles af Overstyret efter Indstilling af Forstanderskabet. De tilstaaes kun for et Aar ad Gangen og maa hver Gang søges paany.

§ 61. Elever skal kun under følgende Betingelser kunne faa og beholde Friplads eller Stipendier:

1. at de ved Flid, Fremgang og god Opførsel gjør sig fortjent til saadan Understøttelse;
2. at deres Trang godtgjøres ved paalidelige Bineskriv.

§ 62. Rektor har at paase, at Stipendierne anvendes efter sin Bestemmelse.

§ 63. Naar en Stipendiat gaar over fra én Skole til en anden, skal den ubrugte Del af hans Stipendium komme ham tilgode. Dør han, eller forlader han Skolen, før han har fuldenst dens Kursus, kan Beløbet tildeles en anden af Skolens Elever.

§ 64. Med Hensyn til Midler, som udenfor de af Staten bevilgede er givne en Skole til Friplads eller Stipendier, gjælder de i dette Kapitel opstillede Forskrifter, forsaavidt de ikke strider mod Overens Bestemmelse.

Kapitel 10.

Forskjellige Bestemmelser.

§ 65. Overstyret har at paase, at Skolens Lokaler til enhver Tid er i Overensstemmelse med Hygienens Krav og Undervisningens Lær. Enhver Plan til Nybygning eller Ombygning af Skolelokaler bliver at forelægge Sundhedskommissionen, før den godkjendes af Overstyret.

27 Juli. Hver Skole skal være forsynet med Legeplads, Indbo og No. 2. Læremidler efter Overstyrets nærmere Bestemmelse.

§ 66. Til at føre stadigt Tilsyn med Skolens Sundhedsforhold skal Forstanderskabet antage en Læge, hvis Virksomhed i Skolens Tjeneste bliver at bestemme i særskilt af Overstyret udfærdiget Instrux.

§ 67. I Regelen skal enhver Skole aarlig udgive en Marsberetning.

Onsker Rektor i Marsberetningen at indtage andet end Skoleerteretninger, maa han indhente Overstyrets Samtykke til de dermed forbundne Udgifter Udredelse af Skolekassen.

§ 68. De i dette Afsnit indeholdte Lovbestemmelser træder efter Kongens nærmere Afgjørelse i Kraft for hver Skole, saasnart Omstændighederne tillader det.

Med denne midlertidige Indskrænkning ophæves alle om offentlige Skoler for den hoiere Almendannelse og om Examen Artium hidtil gjældende Lovbestemmelser.

2det Afnit.

Om kommunale og private hoiere Almenskoler.

De i denne Lovs §§ 1—31, 48, 49, 56, 59 og 65—67 givne Bestemmelser skal ogsaa være gjældende for de af Kommuner opretholdt hoiere Almenskoler, som af Staten understøttes med Bevilgninger.

Bestemmelser om Skoleraad og Forstanderskab samt om Skolernes Ordning forøvrigt fattes af Kommunestyret med Overstyrets Godkendelse.

§ 70. Disse Skolers Bestyrere og øvrige Lærere ansættes af Overstyret efter Forslag af Forstanderskabet (Skolestyret).

§ 71. For de fuldstændige Lærerposter fastsætter Kommunestyret Lønningsvilkaarene i Henhold til de af Overstyret med Stortingets Bisald opstillede Regler.

Lærere, hvis Løn ikke er lavere end de ved de offentlige Skoler ansatte Overlæreres og Adjunkters Begyndelsesløn, benævnes paa samme Maade som disse. Ligesaa benævnes Bestyrerne Rektorer, hvis deres Løn ikke er ringere end Begyndelseslønnen for Rektorer ved offentlige Skoler. Tjenesteaar som Adjunkt, Overlærer eller Rektor regnes lige, hvad enten de er tilbragte ved offentlige Skoler eller ved kommunale, hvis Lærere besikkes af Overstyret.

Adjunkter, Overlærere og Rektorer ved kommunale Skoler ansættes fast, Adjunkter dog, hvis ikke andet begjæres af Forstanderskabet (Skolestyret) først efter 5 Mars Konstitution, jfr. § 33.

Paa Begjæring af Forstanderskabet (Skolestyret) kan de afskediges 27 Juli. af Overstyret, naar de viser utilbørligt Forhold i Tjeneste eller Liv No. 2. eller forøvrigt er udfikkede til at røgte sin Gjerning forsvarelig. Begjæring om en Lærers Afsked er kun gyldig, hvis mindst to Tredjedele af Forstanderskabets (Skolestyrets) Medlemmer er enige om at fremsætte den. De øvrige Lærere ansættes paa Opfyldelse.

§ 72. Ret til at afholde Afgangsprøver med samme Virkning som offentlige høiere Almen-skoler kan af Kongen tilstaaes private Skoler eller kommunale Skoler uden Statsbidrag. Som Vilkaar for at opnaa og beholde saadan Ret kræves:

- a. At Skolekursjens Længde og Undervisningstiden findes tilstrækkelig; jfr. §§ 3, 25 og 26.
- b. At Undervisningens Maal i de forskjellige Fag er i Overensstemmelse med de i denne Lovs Kapitel 2 givne Bestemmelser.
- c. At Skolens Lærerpersonale i det hele taget har en Uddannelse, som kræves af dem, der ansættes i den offentlige høiere Almen-skoles Tjeneste.
- d. At Lærernes Lønning er godkjendt af Overstyret.
- e. At Skolens Lokale, Indbo og Undervisningsmateriel er hensigtsmæssigt og fuldstændigt.
- f. At mindst et Aulde Elever er ført frem til Afgangsexamen og tilfredsstillende har bestaaet denne.
- g. At Skolens Undervisning og Afgangsprøver underkastes den Kontrol, som Overstyret bestemmer.
- h. At der hvert Aar indsendes til Overstyret en Beretning om Skolens Virksomhed.

§ 73. De i dette Afsnit indeholdte Lovbestemmelser træder efter Kongens nærmere Afgjørelse i Kraft, saasnart Omstændighederne tillader det.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Givet paa Kristiania Slot den 27de Juli 1896.

Dscar.

(L. S.)

Hagerup.

Behmann.

27 Juli.

No. 3.

Lov

om Forandringer i Fattiglovgivningen.

Vi Øscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlende ordentlige Storthings Beslutning af 14de Juli dette Aar, saalydende:

Lovene om Fattigvæsenet i Kjøbstæderne og paa Landet af 6te Juni 1863, henholdsvis §§ 17 og 18, skal herefter lyde saaledes:

„Norste Statsborgere saavelsom de, der har norst Indfødsret uden at have norst Statsborgerret, erhverver Hjemstavnret i et Distrikt ved efter det fyldte 15de Aar at have i to paa hinanden følgende Aar, der i Tilfælde bliver at regne fra Statsborgerbrevets Udfærdigelse, havt stadigt Ophold i Distriktet. Senere erhvervet Hjemstavnret ophæver enhver tidligere saavel oprindelig som erhvervet. Den Hjemstavnret, nogen har ved fyldt 62 Aar, beholder han sin øvrige Levetid“.

§ 1 i Lov af 17de Juni 1886, indeholdende Forandringer i og Tillæg til Lovgivningen om Fattigvæsenet, ophæves.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Givet paa Kristiania Slot den 27de Juli 1896.

Øscar.

(L. S.)

Hagerup.

Lehmann.

27 Juli.

No. 4.

Lov

indeholdende Forandring i Lov om norst Statsborgerret m. m. af 21de April 1888.

Vi Øscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlende ordentlige Storthings Beslutning af 9de Juli dette Aar, saalydende:

Lov om norsk Statsborgerret m. m. af 21de April 1888 27 Juli.
§ 3, andet Punktum skal herefter lyde: No. 4.

Saadan Devisning maa dog i Almindelighed kun meddeles
den, der

- a) har havt fast Bolig her i Landet i tre paa hinanden følgende Aar;
- b) stiller Sikkerhed for, at han og hans Familie ikke vil tiltrænge offentlig Fattigunderstøttelse, inden Hjemstavnret er erhvervet i noget norsk Fattigvæsenstidstrækt, forsaavidt saadan Hjemstavnret ikke allerede tilkommer ham paa den Tid, da nærværende Lov træder i Kraft;
- c) er fuldmyndig;
- d) ikke befinder sig i noget af de Tilfælde, som efter Grundlovens §§ 52 a og 53 a medfører Stemmerets Suspension eller bortfaldelse.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Givet paa Kristiania Slot den 27de Juli 1896.

Oscar.
(L. S.)

Hagerup.

Lehmann.

Lov

indeholdende Forandring i Lov af 1ste April 1876
angaaende Udgivelse af en Lovtidende og
Bekjendtgjørelse af Love m. v.

27 Juli.
No. 5.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige,
de Gothers og Venders,

Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 9de Juli dette Aar, saalydende:

§ 1 i Lov af 1ste April 1876 angaaende Udgivelse af en Lovtidende og Bekjendtgjørelse af Love m. v. gives følgende Tillæg:

27 Juli. No. 5. Naar der ved en Tillægslov gjøres Forandring i eller Til- læg til en ældre Lovs Text, kan efter Kongens Bestemmelse ogsaa den ældre Lov i den derved forandrede Lydelse indrykkes i Lov- tiden.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Givet paa Kristiania Slot den 27de Juli 1896.

Oscar.

(L. S.)

Hagerup.

Lehmann.

27 Juli.
No. 6.

Lov

indeholdende Forandring i Lov af 29de Marts
1890 No. 1.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu for- samlede ordentlige Storthings Beslutning af 9de Juli dette Aar, saalydende:

Efterfølgende Paragrafer i Lov af 29de Marts 1890 No. 1 forandres saaledes:

§ 2 gives følgende Tillæg:

Udgjør den samlede Værdi af de Eiendele, som i Genhold til foranstaaende Bestemmelser undtages, mindre end 200 Kroner, kan Skyldneren, saafremt Gjælden er stiftet efter 1ste August 1896, ogsaa undtage andre Eiendele, hvis Værdi tillagt Værdien af de i Genhold til No. 1—6 undtagne ikke udgjør mere end det nævnte Beløb.

§ 4 skal lyde:

Bestemmelserne i foranstaaende Paragrafer kommer ikke til Anvendelse i følgende Tilfælde:

- a. § 1 No. 1 og § 2, naar Udlæg eller Afstætning søges i Eien- dele, i hvilke enten Fordringshaveren har Pant eller Tilbage- holdsret for den Fordring, der søges fyldestgjort, eller for hvilke denne udgjør Kjøbesummen.
- b. § 1 No. 2, 3 og 4, § 2 No. 3 og 4 samt Paragrafens sidste Led og § 3 andet og tredje Led, i Tilfælde hvor der

søges Dækkelse for Statter eller andre offentlige Afgifter eller 27 Jult.
Udbredelser. No. 6.

c. § 1 No. 2, 3 og 4, § 2 sidste Led og § 3 andet og tredje Led, i Tilfælde hvor der søges Dækkelse for Fordringer, som grunder sig paa nogen Skyldneren efter Loven paahvilende Forsørgelsespligt.

d. § 1 No. 4, § 2 No. 3 og 4 samt Paragrafens sidste Led og § 3 andet og tredje Led, i Tilfælde, hvor der søges Dækkelse for privat Erstatningskrav paa Grund af forsætlig skade-gjørende Handling.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Ri-gets Segl.

Givet paa Kristiania Slot den 27de Juli 1896.

Dscar.

(L. S.)

Hagerup.

Lehmann.

Lov

om Forældelse af Fordringer.

27 Juli.
No. 7.

Vi Dscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu for-samlede ordentlige Storthings Beslutning af 14de Juli dette Aar, saalydende:

§ 1. Gjældskrav eller anden Fordring, der ikke er bleven erkjendt eller paataalt inden saadan Frist, som nedenfor bestemmes, bortfalder som forældet.

At Forældelsesfristen udløber, medfører ikke, at Fordrings-haveren taber Afdgangen til at afførte Fordringens Beløb i, hvad han paa sin Side skylder, saafremt enten Modregning paa Forhaand er vedtaget eller inden Fristens Udløb forlangt, eller Fordring og Modfordring udspringer af samme Retsforhold.

Paa Tilbageholdsret og Panteret er Fristens Udløb ligeledes uden Indflydelse. Det modsatte gjælder dog med Hensyn til Un-

27 Juli. derpant, forsaavidt angaar Renter eller anden i § 5 No. 3 om-
 R 7. handlet Ydelse, eller forsaavidt der ved Skadesløsbrev er givet
 Sikkerhed for mulig indtrædende Gjældsansvar; ligeledes med Hensyn
 til lovbestemt Underpant, for hvilket Thinglysning ikke har
 fundet Sted.

Al Rettighed, der som Grundbyrde paahviler fast Eiendom,
 er alene de enkelte forfaldne Terminer Gjenstand for Forældelse.

§ 2. Forældelsesfristen regnes i Almindelighed fra den Dag,
 da Fordringen er forfalden.

Er en Fordrings Forfaldstid afhængig af forudgaaende Op-
 sigelse fra Fordringshaverens Side, regnes Forældelsesfristen fra
 den Dag, til hvilken Fordringen tidligt kunde have været opsiget.

Alt en Fordring paa Grund af Skyldnerens Misligholdelse
 af sine Forpligtelser kan ansees forfalden før den ellers bestemte
 Tid, tillægges derimod med Hensyn til Fristens Beregning først Be-
 tydning fra den Tid, da Fordringshaveren ved særligt Tilfjendegi-
 vende har underrettet Vedkommende om, at han gjør Forfaldsgrun-
 den gjældende.

§ 3. Fristens Længde er 10 Aar, forsaavidt ikke andet sær-
 lig er bestemt.

§ 4. § 20 Aar forældes:

1. Fordring paa Bank eller offentlig Kasse i Anledning af Mid-
 ler, som deri er indsatte eller givne i Forvaring; som Bank
 ansees enhver, der ifølge Anmeldelse til Handelsregistret driver
 Bankvirksomhed.
2. Fordring paa Livrente og lignende Fordring, som bestaar i
 Ret til med visse Mellemrum at fordr en Ydelse, der ikke
 er at betragte som Afdrag paa en styldig Hovedstol. Fristen
 regnes fra den Dag, da den første Ydelse forfaldt til Betaling
 eller kunde bringes til at forfalde ved Opsigelse fra Fordrings-
 haveren.
3. Fordring efter Gjældsbrief, som er udsærdiget til Ihændeha-
 veren, og som er udstedt af Staten, Norges Hypothekbank
 eller en Kommune eller forsynet med Statens Garanti.

§ 5. § 3 Aar forældes:

1. Fordring paa Bederlag for:
 Barer eller Løsbø, der ikke er afhændet som Tilbehør til fast
 Eiendom;
 Brug af fast eller rørlig Eiendom;
 Ophold, Fortæring eller Forpleining;
 Befordring af Personer eller Gods;
 Arbejde eller personlig Virksomhed af hvilken som helst Art
 samt enhver Fordring, som støttes til Løfte eller Overenskomst
 om nogen Ydelse som foran nævnt, derunder ogsaa Fordring
 paa Godtgjørelse for Udlæg, afholdte i Forbindelse med saa-
 dan Ydelse.

2. Fordring paa Skat, Gebyr eller anden Afgift (undtagen Arve- 27 Juli.
afgift og Stempelafgift af Dokumenter), der tilkommer Staten, No. 7.
Kommuner, offentlige Fonds eller Indretninger eller offentlige
Tjenestemænd, saavel som Fordring paa Tilbagebetaling af saa-
dan Ydelse.
3. Fordring paa forfalden Rente eller paa forfalden Termin af
Lønning, Pension, Livrente, Foderaad, Underholdningsbidrag
eller anden Ydelse, der skal erlægges terminvis og ikke er at
betragte som Afdrag paa en skyldig Hovedstol.
4. Fordring, som Forlover eller Medskyldner, der har indfriet
Gjælden, i denne Anledning har paa Hovedskyldner, Medfor-
lover eller Medskyldner, dog saaledes, at Forældelse i intet
Tilfælde indtræder før ved Udløbet af den Frist, som vilde
have tilkommet ham, om den indfrieede Fordring var bleven
ham overdraget.

Dog skal Fristen for de under No. 1, 2 og 4 nævnte For-
dringer være 10 Aar, saafremt der for Fordringen er udstedt Gjælds-
brev. Ligesaa skal Fristen være 10 Aar for de under No. 3
nævnte Fordringer, saafremt der for vedkommende Termin er ud-
stedt særskilt Gjældsbrev eller Kupon.

§ 6. Hvor en Fordring er sikret ved Forløste (Kauti-),
er Forældelsesfristen overfor Forloveren (Kautiisten) af samme
Længde som overfor Hovedskyldneren. At Skyldstjorelse først kan
kræves hos Forloveren, efterat denne har faaet særskilt Varsel, eller
efterat Betaling forgjæves er søgt hos Hovedskyldneren, kommer
ikke i Betragtning ved Fristens Beregning.

Er Kravet paa Hovedskyldneren forældet, kan Skyldstjorelse
ikke kræves hos Forloveren, selv om denne er Selvskyldner. For-
ældelse, der er indtraadt overfor en af flere Forlovende, der overfor
Fordringshaveren hester én for alle og alle for én, er uden Ind-
flydelse paa dennes Krav mod de øvrige.

§ 7. Har Skyldneren svigagtig enten lagt Skjul paa eller
undladt at meddele pligtig Underretning om Omstændigheder, hvoraf
Fordringens Tilværelse eller Forsald er afhængig, skal Forældelse
ikke ansees indtraadt, saalange der ikke er hengaaet 3 Aar fra den
Dag da Fordringshaveren blev bekendt med de paagjældende Om-
stændigheder, eller 1 Aar fra Skyldnerens Død.

§ 8. For Fordring, som tilkommer

1. den ene Egtfælle mod den anden,
 2. den, der er under Værgemaal, mod Værge eller Overfor-
myndet,
 3. upersonlig Rettighedshaver, saasom Stiftelse eller Aktieselskab
mod Bestyrer,
- udløber Forældelsesfristen ikke, førend 3 Aar er forløbene efter For-
holdets Ophør.

§ 9. Dør eller forsvinder Skyldneren eller Fordringshave-

27 Juli. ren, eller bliver denne umyndiggjort eller hans Bo taget under No. 7. Konkursbehandling i Løbet af det sidste Aar af Forældelsesfristen, forlænges denne til Aarsdagen efter den nævnte Begivenhed.

Forældelsesfristen kan dog ikke paa Grund af flere saadanne Begivenheder forlænges udover 1 Aar fra den Dag, da den efter Lovens øvrige Bestemmelser vilde være udløben.

§ 10. Er der inden Forældelsesfristens Udløb af Skyldneren eller i hans Bo udfærdiget Proklama eller anden offentlig Indkaldelse, hvorved Fordringshaverne opfordres til inden en vis Tid at anmeldte sine Krav, indtræder Forældelse ikke før Udløbet af den i Indkaldelsen satte Frist.

Er — udenfor Tilfælde af offentlig Stifte- eller Konkursbehandling (jfr. § 14) — Anmeldelse betimelig steet i Genhold til saadan Indkaldelse som ovenfor nævnt, skal derhos Paatale i ethvert Fald staa Fordringshaveren aaben i 1 Aar, regnet fra Indkaldelsesfristens Udløb.

§ 11. Har Skyldneren overfor Fordringshaveren udtrykelig eller skiltiende erkjendt sin Forpligtelse — saasom ved Løfte om Betaling, eller Erlæggelse af Rente —, begynder en ny Forældelsesfrist at løbe fra den Dag, da saadan Auerkjendelse har fundet Sted, eller da Fordringen derefter forfalder eller kan bringes til at forfalde ved Opsigelse fra Fordringshaveren. Er der for saadant Bankindskud som i § 4 No. 1 omhandlet i Bankens Bøger tilført Renter, løber ligeledes en ny Forældelsesfrist fra Udløbet af den Tid, for hvilken Renterne er beregnede.

§ 12. Til Fordringernes betimelige Paatale er det tilstrækkeligt, at Klage er indkommet til Forligelseskommissionen, eller at Stævning til Retten er indleveret til Forhåndelse inden Fristens Udløb, forsaavidt Sagen derefter senest foretages i første Forligelseskommission eller ved første Thing, hvortil lovligt Varsel ved Fristens Udløb kan gives. Henvises Sagen fra Forligelseskommissionen, maa Forfølgning til Retten ske inden den sædvanlige Frist for Henvisningens Gyldighed (Forligelseslovens § 38). Paataalen ansees ligeledes betimelig, saafremt Arrest eller Forbud inden Fristens Udløb er begjæret hos vedkommende Myndighed og Arresten eller Forbudet derefter forfølges paa lovbefalet Maade.

Under en betimelig paabegyndt Paatale med Sagens Afvisning, eller leder den af andre Grunde ikke til Fordringens Paakjendelse i Realiteten, saasom hvis en nedlagt Modpaastand paa Grund af Hovedsøgsmaalets Udfald ikke kommer under Paakjendelse, eller hvis Arrest eller Forbud nægtes, skal, uanset Forældelsesfristens Udløb, ny Paatale staa Fordringshaveren aaben i 6 Maanedre, regnet fra den tidligere Sags Afslutning. Det samme gjælder, hvor denne anden eller en senere Paatale heller ikke leder til Fordringens Paakjendelse i Realiteten.

Er der for Fordringen vundet Dom, Kjendelse eller offentligt

Forlig, begynder en ny Forældelsesfrist at løbe den Dag, da For- 27 Juli.
dringen ifølge Dommen, Kjendelsen eller Forliget forfalder eller kan No. 7.
bringes til at forfalde ved Opfigelse fra Fordringshaveren. Fristen
skal i saa Fald være 10 Aar eller, forsaavidt Fordringen falder
ind under § 4, 20 Aar. Dog undtages Krav paa Rente eller
anden i § 5 No. 3 omhandlet Udelse, der først paaløber eller for-
falder efter Dommen, Kjendelsen eller Forliget, idet saadant Krav
er Gjenstand for Forældelse overensstemmende med nævnte § 5.

§ 13. Er Erhvervelse af Dom, Kjendelse eller Forlig ufor-
nøden til Fordringens Inddrivelse, ansees Paatale betimelig at
være skeet, naar Begjæring om Udlægsforretning (Udpantning) eller,
hvor ogsaa saadan er unødvendig, Begjæring om Tvangsauktion
er indkommet til vedkommende Myndighed inden Forældelsesfristens
Udløb og Forretningen derefter fremmes uden uforholdent Ophold.
Maa, forinden Tvangsauktion kan afholdes, Forligsmægling have
fundet Sted, er det tilstrækkeligt, at Klage til Forligelseskommissio-
nen er indkommet inden Fristens Udløb, saafremt Sagen foretages
i første Forligelseskommission, hvortil lovligt Varsel ved Fristens
Udløb kan gives, og Begjæring om Tvangssalg derefter indkommer
til vedkommende Myndighed inden den i Forligelseslovens § 38
omhandlede Frist af Aar og Dag.

Tilsvarende Regler gjælder, naar en Pantnaver inden Fri-
stens Udløb hos vedkommende Myndighed har begjæret sig sit Pant
overdraget til Brugelighed og Forretningen derefter uden ufor-
nødent Ophold fremmes.

Bliver Forretningen nægtet Fremme eller ophævet, finder med
Hensyn til Afgangen til ny Paatale Reglerne i § 12, andet Stykke
tilsvarende Anvendelse.

Ellers finder Forfristen i første og andet Punktum i samme
Paragrafs tredje Stykke tilsvarende Anvendelse.

§ 14. Er Skyldnerens Bo taget under offentlig Skifte eller
Konkursbehandling, ansees Fordringen paataalt, naar den er anmeldt
i Boet. Bliver Fordringen anerkjendt, men ikke fyldestgjort i Boet,
finder med Hensyn til det Krav, som Fordringshaveren maatte have
paa Skyldneren eller hans Arvinger, Forfristerne i § 12, tredje
Stykke tilsvarende Anvendelse, saaledes at den nye Frist ikke løber
fjorend fra Behandlingens Slutning. Opnaes ikke Anerkjendelse af
Fordringen, staar, om Forældelsesfristen imidlertid er udløben, sær-
skilt Paatale Fordringshaveren aaben i 6 Maaned, regnet fra den
affagte Decission eller Dom eller, om ingen Retsafgjorelse er truffen,
fra Behandlingens Slutning.

§ 15. Er det vedtaget, at Tvist om en Fordring skal afgjø-
res ved Voldgift, ansees Fordringen betimelig paataalt, naar For-
dringshaveren inden Fristens Udløb har iværksat, hvad der fra
hans Side er at foretage for at bringe Sagen i Gang, og derefter
fremmer denne med tilbørlig Hurtighed. Er skriftlig Voldgiftstjen-

27 Juli. delse affagt, finder Forskrifterne i § 12, tredje Stykke tilsvarende No. 7. Anvendelse. Ligeledes finder Forskriften i samme Paragrafs andet Stykke tilsvarende Anvendelse, om Voldgiftstjendelse ikke opnaaes.

§ 16. Er Paatale reist mod en af flere Forpligtede, skal Fordringen mod de øvrige ansees betimelig paataalt, naar Fordringshaveren inden Udløbet af Forældelsesfristen har givet dem Meddelelse om Forfølgningen paa den for Stævnamaal gjældende Maade og han derhos indtaler sit Krav inden 6 Maanedes, efterat Sagen er affluttet ved Dom, Kjendelse eller Forlig eller paa anden Maade overensstemmende med de foregaaende Paragrafer.

Tilsvarende Regel gjælder, naar Fordringen afhænger af et Retsforhold, hvorom Sag er reist af eller mod Fordringshaveren.

§ 17. Kan en Fordring, hvis Forældelse er at bedømme efter norsk Ret, ikke for Tiden paatales ved norsk Domstol, kan Fordringshaveren ved derom inden Fristens Udløb at gjøre Anmeldelse bevare Retten til Paatale, indtil et Aar er forløbet fra den Tid, da Afgang til Paatale ved norsk Domstol er indtraadt, dog ikke længere end i 10 Aar fra Anmeldelsen.

Anmeldelsen gjøres skriftlig til Underretten paa det Sted, hvor Fordringshaveren har sin Bopæl, eller, om han ingen Bopæl har her i Riget, til Kristiania Byret. Den bliver at indføre i en dertil indrettet Bog.

For Anmeldelsen betales et Gebyr af Kr. 1,00. Nærmere Forskrifter om, hvorledes Anmeldelsen skal være affattet, kan gives af vedkommende Regjeringsdepartement.

§ 18. Udløbet af Forældelsesfristen skal ikke være til Hindrer for, at det ved Dom i offentlig Straffesag, hvorved nogen domfældes for en Forbrydelse, paalægges Domfældte at tilsvare den Skadelidende Erstatning for det ved Forbrydelsen forvoldte Tab. Bliver en i Straffesagen nedlagt Erstatningspaastand ikke taget under Paafjendelse, gjælder om Afdgangen til særskilt Indtale, hvad der i § 12, andet Stykke er bestemt.

§ 19. Fordring efter Pengejæddel er ikke Gjenstand for Forældelse efter nærværende Lov.

§ 20. Vedtagelse af, at Forældelse ikke skal indtræde, eller af en længere Forældelsesfrist end den lovbestemte er uforbindende for Skyldneren. Dog skal en længere Frist gyldig kunne vedtages for:

1. Gjældsbreve, der i Medhold af Lovgivningen udstedes til Hænde-haveren;
2. Rente- eller Udbyttekupons til Gjældsbreve eller Aktiebreve;
3. Police, der udstedes af Livrente-, Pensions- eller Forsikrings-indretning, og Kupons til saadanne Policer samt
4. de i § 4 No. 2 omhandlede Fordringer paa Bank eller offentlig Kasse;

5. Grundfondsforfrivelser, der er udstedte til et Aktieselskab for 27 Juli.
ikke fuldt indbetalt Aktiekapital. No. 7.

§ 21. Norske Lovs 5—13—2 ophæves, hvorimod de i andre Lovbestemmelser indeholdte særlige Forskrifter om Forældelse af Fordringer forbliver i Kraft.

§ 22. Nærværende Lov træder i Kraft den 1ste Januar 1897. Den kommer til Anvendelse ogsaa paa tidligere forfaldne Fordringer, som ikke inden den nævnte Dag er bortfaldne i Medfør af de hidtil gjældende Regler; dog skal Forældelse i Medfør af nærværende Lov i intet Tilfælde indtræde før Udgangen af Aaret 1901, medmindre Fordringen ogsaa efter de hidtil gjældende Regler vilde være bortfalden ved et tidligere Tidspunkt.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Givet paa Kristiania Slot den 27de Juli 1896.

Oscar.

(L. S.)

Hagerup.

Lehmann.

Lov

indeholdende Forandringer i Lov af 14de Januar 1837
om Formandskaber paa Landet.

27 Juli.
No. 8.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige,
de Gothers og Venders,

Gjøre bitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 18de Juli dette Aar, saalydende:

I.

Efternævnte Paragrafer i Lov af 14de Januar 1837 om Formandskaber paa Landet skal lyde som følger:

§ 1. Ethvert Herred skal have et Repræsentantskab og et af og blandt dets Medlemmer valgt Formandskab, bestaaende af

27 Juli. Hjerdeparten af Repræsentanterne. Antallet af Repræsentanter No. 8. skal være et med 4 deleligt Tal ikke under 12 og ikke over 48.

Bestaar Herredet af to eller flere Sogne, fordeles Repræsentanterne paa disse saaledes, at ogsaa hvert af Sognenes Repræsentanter udgjør et med 4 deleligt Tal.

Inden de angivne Grænser bliver saavel det hele Antal Repræsentanter som i Tilfælde, hvorledes det skal fordeles paa Herredets Sogne, at bestemme af Amtsthinget efter Indstilling af Amtsudvalget under Hensyn til Folkemængden, Matrifultslyden og andre stedlige Forhold.

§ 2. Stemmeberettigede ere de norske Borgere, der den 1ste Oktober det Aar, Mandtallet affattes, ere 25 Aar, i 5 Aar have været bosatte i Landet, og som ved Mandtallets Afslutning i Juli Maaned enten

1) have nogen af de Egenstaber, som i Grundlovens § 50 a, b, c og d ere forestrevne for Opnaaelse af statsborgerlig Stemmeret, eller

2) have for det sidstforløbne Aar betalt direkte Skat efter Ligning paa Formue eller Indtægt til Stat eller Kommune,

samt derhos i de to sidste Aar have havt fast Bopæl i Herredet, ikke som Tyende tilhøre andens Husstand og ikke enten ere i noget Tilfælde, som efter Grundlovens §§ 52 og 53 bevirker Suspension eller Tab af Stemmeret, eller i det sidste Aar have nydt Understøttelse af Fattigvæsenet.

Enhver, der har en samlet Indtægt af Kr. 300,00, skal lægges i Skat til Kommunen, selv om han efter de vedtagne Skatteregler vilde blive skattefri. Skattebeløbet maa i dette Tilfælde ikke være under 50 Ore og ikke over 2 Kroner.

§ 3. Mandtal over Herredets efter § 2 stemmeberettigede Indboanere føres sognevis af Lensmanden (Lensmændene) og Formandskabet. Foruden de i det statsborgerlige Mandtal opførte Personer, som ere stemmeberettigede efter § 2, indføres alene de, som melde sig til Indførsel. Saadan Anmeldelse sker enten skriftlig til Lensmanden eller mundtlig paa hans Kontor og bliver ufortøvet at indføre i en dertil indrettet af Amtmanden autoriseret Protokol med Angivelse af Dag og Klokket, da Anmeldelsen er modtaget. Denne bør være ledsaget af Bevis for Vedkommendes Stemmeretsbetingelser. Hvert Aars Mai Maaned træder Lensmanden (Lensmændene) og Formandskabet sammen til Gjennemgaaelse og Berigtigelse af Mandtallet, hvorefter dette inden samme Maanedes Udgang i Afskrift udlægges paa ét eller flere passende Steder inden Sagnet til Eftersyn i 4 Uger. Tid og Sted for Udlæggelsen kundgøres forud i Forbindelse med en almindelig Opfordring til enhver, som finder sig eller andre urettelig opført eller forbigaaet, om inden Udgangen af Juni Maaned at fremkomme med Dplysning derom til vedkommende Lensmand. De, mod hvis Stemmeret der frem-

kommer Indsigelse, skulde strax underrettes derom af Lensmanden. 27 Juli. I anden Halvdel af Juli Maaned træde Lensmanden (Lensmændene) og Formandskabet atter sammen til Behandling af de fremkomne Dpl'sninger og Afgjorelse af Stemmeretstviftigheder. Det berigtigede Mandtal, hvoraf en Afskrift fra Juli Maaned's Udgang skal ligge til almindeligt Eftersyn i Kommunelokalet, bliver fra 1ste Oktober næstefter indtil det paafølgende Mars 30te September at benytte ved Valg uden andre Forandringer end de, som maatte blive Følgen af, at nogen Afgjorelse af Stemmeretstvift indankes for Storthinget, der i saa Fald har den endelige Afgjorelse, eller af Stemmerettens Suspension eller Tab, fordi Vedkommende i Aarets Løb kommer i noget i Grundlovens §§ 52 eller 53 nævnt Tilfælde, frasytter Herredet eller faar Fattigunderstøttelse.

§ 4. Repræsentanterne vælges for hvert Sogn af og blandt Sognets i Mandtallet staaende Indvaanere. Valgbar er endvidere enhver, der har Betingelserne for Stemmeret efter § 2 uden dog at have meldt sig til Indførelse i Mandtallet. Valg foretages hvert tredje Aar i Oktober Maaned efter Berammelse af Herredets Repræsentantskab og Lensmand (Lensmænd). Berammelsen kundgøres paa sædvanlig Maade i første Halvdel af August Maaned med Angivelse af, hvor mange Repræsentanter der blive at vælge for hvert Sogn, samt hvor og i hvilket Tidrum Valgerne kunne afgive sine Stemmer.

Hvor det paa Grund af Forholdene findes paatrævet, kan der efter nærmere Bestemmelse af hvert Sogns Valgstyre være Udgang til at afgive Stemme samtidig paa flere Valgsteder, hvert Sted for en bestemt Del af Mandtallet.

Hvert Sogns Valgstyre bestaar af Sognets Lensmand og Formænd og, hvor det findes fornødent, en eller flere af de øvrige Repræsentanter efter Sognets Repræsentantskabs nærmere Bestemmelse. Lensmanden er Formand i Valgstyret.

Hvor Stemmegivning skal foregaa i flere Valglokaler inden et Sogn, sker det i hvert Lokale under Ledelse af en Komite paa mindst tre af Valgstyret valgte Personer, deraf mindst ét Medlem af selve Valgstyret eller af Sognets Repræsentantskab. Efter endt Stemmegivning leverer denne Komite de modtagne konvolutterede Stemmesedler (§ 5 No. 1) og indleverede Forsaldsanmeldelser uaaabnede i forseglet Indpakning til Valgstyret til videre Behandling tilligemed den benyttede Del af Mandtallet (§ 5 No. 4) og en Opgave over Stemmesedlernes og Forsaldsanmeldelsernes Antal.

§ 5.

1. Valget sker ved Stemmesedler, der skulde være uden Underskrift og indlagte i officielle Konvolutter. Stemmesedlerne skulde være af hvidt Papir og, saavel som Konvolutterne, uden vedheft eller paaført Særmærke. Som saadant regnes ikke Strøgninger eller andre Forandringer paa Stemmesedlen.

27 Juli.
No. 8.

Konvolutterne skulle være uigjennemfjgtige og ens af Størrelse, Form og Farve samt forsynede med offentlig Stempel. I Valglokalet udleveres en saadan Konvolut til hver personlig mødende Vælger af et Medlem af Valgbestyrelsen.

Derjom nogen afleveret Stemmeseddel eller Konvolut ikke fyldestgjør disse Fordringer, forkastes Stemmesedlen som ugyldig. Forefindes i nogen Konvolut flere Stemmesedler, blive, hvis de ere indbyrdes uoverensstemmende, samtlige at forkaste og, hvis de ere enslydende, kun én af dem at godkjende.

2. Navnene paa Stemmesedlen skulle anføres under fortløbende Nummer. Lyder en Stemmeseddel paa Nogen, som ikke er valgbar, ansees dennes Navn for uktrevet. Lyder den paa flere gyldige Navne, end der skal vælges Repræsentanter, ansees de overskydende, som ere opførte sidst, ligeledes for uktrevne.

3. Mødende Vælgere nedlægge selv sine konvolutterede Stemmesedler i en dertil bestemt Urne. Er en Vælger ved lovligt Forsald hindret fra at møde personlig, kan han fremsende sin Stemmeseddel i lukket privat Konvolut, indlagt i en lukket Folgeskrivelse, der indeholder Oplysning om Forsaldet.

4. Opraab finder ikke Sted, men ved Afkrydsning eller Roterung i Mandtallet føres der Indjeende med, at Ingen stemmer mere end én Gang.

5. Efter Afstemningens Slutning prøves først de anmeldte Forsald. Naar et saadant er godkjendt, aabnes den private Konvolut og lægges dens Indhold ulæst i en af de officielle Konvolutter, som derefter nedlægges i Valgurnen. Forkastes Forsaldet, bliver den private Konvolut uaabnet at opbevare sammen med Folgeskrivelsen.

6. Naar Forsaldsanmeldelserne ere gennemgaaede, blandes Konvolutterne vel om hinanden, hvorefter Stemmesedlerne udtages. De Stemmesedler, der findes at være lovlige, oplæses tydelig eller gennemgaaes, hvis de ere trykte, paa anden betryggende Maade af et Medlem af Valgstyret under Tilsyn af et andet Medlem og optegnes af to andre Medlemmer eller af to af Valgstyret antagne Personer. Derpaa optælles Stemmerne. De, der have faaet de fleste Stemmer, ere Repræsentanter i den Orden, Stemmetallet eller, i Tilfælde af Stemmelighed, Lodtrækning bestemmer.

7. Naar Valget af Repræsentanter er tilendebragt og Resultatet lydeligt kundgjort, foretages i samme Mode og under Tagtagelse af samme Regler Valg paa et lige Antal Suppleanter. Kan dette ikke ske, fordi Stemmegivningen er foregaaet paa forskjellige Steder, sker Valget af Suppleanter i dertil særskilt berammet Mode.

8. Saafremt Valgforretningen ikke uafbrudt fortsættes, indtil den

er tilendebragt, paaligger det Valgstyret at besørge Stemme- 27 Juli.
sedlerne og Listerne over de optegnede Stemmer under fælles No. 8.
Forsegling opbevaret paa et sikkert Sted.

§ 6. Fremkommer der til Valgstyret inden 7de August fra
mindst 50 af de i Herredets nye Mandtal staaende Vælgere, hvor
dissees Tal er 200 eller derunder, men fra mindst en Fjerdepart
af disse Vælgere, hvor deres Antal er over 200 og under 2 400,
men ellers fra mindst 600 Vælgere Begjæring om, at Valget skal
foregaa efter Forholdsvalgsystemet, blive endvidere for alle Herredets
Sogne følgende Regler at iagttage:

1. Samtidig med Berammelsen af Valget udstedes en almindelig
Opfordring til Vælgerne om inden Udgangen af August Maa-
ned at indkomme med Forslag til Valgliste.
2. Et Forslag til Valgliste maa for at komme i Betragtning være
udfyldt under fortløbende Nummer med saa mange forskjellige
eller gjentagne (kumulerede) Navne, som der skal vælges Re-
præsentanter, og være underskrevet af mindst 10 Vælgere.
Kandidaterne bør være saa tilstrækkelig betegnede, at Forveks-
ling undgaaes. Det bør angives, hvorledes Listen skal udfyl-
des, isald noget Navn maa stryges, og hvem af Underskri-
verne Valgstyret har at henvende sig til ved Forhandlinger
angaaende Listen. Ingen Vælger maa underskrive mere end
ét Forslag til Valgliste, og ingen Kandidat maa staa paa mere
end én Liste. Hvert Forslag maa have en Overskrift, som
angiver, fra hvilken Gruppe det udgaar.
3. Listerne prøves af Valgstyret. Er en Kandidat opført paa
mere end én Liste, tilstiller Valgstyret ham et Paalæg om
inden en bestemt Frist at erklære, paa hvilken af Listerne han
foretrækker at blive staaende, med Tilkjendegivende om, at hans
Navn vil blive strøget paa de øvrige. Undladelse af at efter-
komme Paalægget medfører, at Navnet stryges paa alle Lister.
Findes der at være opført en Kandidat, som kan undslaa sig
for at modtage Valg, tilstilles der ham en Opfordring til
inden en bestemt Frist at erklære, om han forlanger sit Navn
strøget. Indkommer han ikke inden den fastsatte Frist med
Begjæring derom, er hans Ret til at undslaa sig forspildt.
Er der opført en Kandidat, som ikke er valgbar, stryges han.
4. Naar Listerne ere i lovgyldig Stand eller ved Forhandling
med Forslagsstillernes Repræsentanter ere bragte i saadan
Stand, lader Valgstyret dem senest fjorten Dage for Valg-
dagen kundgjøre som officielle Valgliste, hver Liste med Over-
skrift, som angiver, fra hvilken Gruppe den udgaar, samt
Valgtid, Valgtreds og Forslagsstillernes Navne.
5. Det staar hver Vælger frit at benytte som Stemmeseddel en
Liste (uforandret eller med Strygninger og Kumulation),
eller en „vild“ Stemmeseddel (d. e. en Seddel bestaaende af

27 Juli.
No. 8.

Navne, der ikke tilhøre nogen Liste), eller en „Blandings-jeddel“.

Stemmejedlen bør i hvert Fald have saa mange fortløbende Nummer, som der skal vælges Repræsentanter, og være udfyldt, d. e. forsynet med et Navn ved hvert Nummer. Herunder kan Kumulation benyttes, d. e. et eller flere Navne gjentages en eller flere Gange. Skulde en Stemmejeddel ikke være helt udfyldt, bliver den under Stemmeoptællingen at behandle som udfyldt paa den Maade, at de opførte Navne gjentages i Rækkefølge fra oven saa langt og ofte, som behøves til Udfylldingen.

6. Ved Stemmeoptællingen undersøges først, hvor mange Stemmer hver Kandidat har faaet. Dernæst sammenlægges for hver Listes Vedkommende alle Stemmer, som ere faldne paa Listens Kandidater. De udfomne Summer kaldes henholdsvis Kandidaternes Stemmetail og Listernes Stemmetail.

De paa et Navn udenfor Listerne faldne Stemmer betragtes baade som vedkommende Kandidats Stemmetail og som et Liste-Stemmetail.

7. De Repræsentantpladse, som skulle besættes, fordeles paa Listerne i Forhold til disses Stemmetail paa den Maade, som nedenfor foreskrives:

Man dividerer det samlede Antal afgivne Stemmer med Repræsentantpladsenes Antal forøget med 1. Med den derved udfomne Kvotients hele Tal forøget med 1 divideres hver Listes Stemmetail, og Listerne faa sig tildelt de Antal Repræsentantpladse, som de hele Tal i de ved disse Divisioner udfomne Kvotienter angive.

Viser det sig, at ikke samtlige Repræsentantpladse herved ere fordelte mellem Listerne, divideres hver Listes Stemmetail først med Antallet af de Listen tillagte Repræsentantpladse forøget med 1, derpaa, om fornødiges, med det samme Tal forøget med 2 o. s. v. Af Kvotienterne — uanset, ved hvilken af disse Divisioner de ere fremkomne — nummereres et Antal, svarende til Antallet af ikke fordelte Repræsentantpladse, saaledes at den største saar No. 1, den næststørste No. 2 o. s. v., idet Divisionerne maa være fortsatte, indtil det har vist sig, at ingen Kvotient i en følgende Kvotientrække er større end den sidste nummererede Kvotient, der benævnes Delingsstallet. Saaledes som de nummererede Kvotienter fordeles sig paa Listestemmetailene, fordeles de resterende Repræsentantpladse paa Listerne.

8. Skulde ved den i foregaaende Nummer foreskrevne Fremgangsmaade flere Lister komme til at konkurrere om en Plads, tilfalder Pladsen den af de konkurrerende Lister, hvis Stemmetail

er størst, men, isald de have samme Stemmetal, den, som be- 27 Juli.
stemmes ved Lodtrækning. No. 8.

Skulde der tilfalde en Liste flere Pladse, end den har
Kandidater, ere dens Kandidater at betragte som forlods valgte
og de øvrige Pladse at fordele paa de øvrige Listes paa oven-
anførte Maade.

9. Hver Listes Pladse besættes med de af dens Kandidater, som
have de fleste Stemmer, i Rækkefølge efter deres Stemmetal
og, i Tilfælde af Stemmelighed, efter deres Orden paa Listen.

Listens øvrige Kandidater indtil samme Antal som dens
Repræsentanter udgjøre dens Suppleanter i den paa samme
Maade bestemte Orden.

10. Foraauidt de ovenfor under No. 4 omhandlede officielle Valg-
lister trykkes som Stemmesedler, skulle de udstyres som i § 5
No. 1 og ovenstaaende No. 4 angivet. Andre trykte Stemme-
sedler maa ikke under Valget eller i de sidste fjorten Dage for
samme bringes i Omløb. Ei heller maa andre Stemmesedler
udstyres som de officielle Listes. Overtrædelse heraf paatales
som Politisag og straffes med Bøder.

Hvor Forholdsvalgssystemet er indført, bliver det ved frem-
tidige Valg at benytte, medmindre Repræsentantskabet inden seks
Maanedes før et Valg har fattet Beslutning om at affasse samme
og ny Begjæring overensstemmende med nærværende Paragrafs
første Led ikke indkommer.

§ 7. Over Valgforretningen føres Protokol, der underskrives
af Valgstyret. Protokollen maa særlig indeholde nøiagtig Oplys-
ning om, hvor mange Stemmesedler der ere afgivne, i Tilfælde
hvor mange paa hvert Sted, om nogen Stemmeseddel er kasseret
og i saa Fald af hvilken Grund, hvilke Personer der have erholdt
Stemmer, og hvor mange hver især, i Tilfælde af Forholdsvalg
hvilke Listes Valgstyret har ladet kundgjøre som officielle, Listernes
Stemmetal, Delingsstallet, Beregningen af det hver Liste tilkommende
Antal Repræsentanter, og endelig, hvem der er valgt til Repræsen-
tanter og Suppleanter, i Tilfælde for hver Listes Vedkommende.

Samtlige Stemmesedler opbevares under Forsegling paa et
sikkert Sted, saalænge Nogen indehar Ombud i Kraft af Valget.

§ 8. Inden December Maanedes Udgang træde de for hvert
Sogn valgte Repræsentanter sammen for under Ledelse af den fun-
gerende Ordfører af sin Midte at udkaare Formænd (Formænd) for
Sognet. Skal der vælges flere, finde, isald det forlanges af fire
Repræsentanter, Reglerne i § 6 No. 2, første og fjerde Punktum,
samt No. 5 til 9 tilsvarende Anvendelse, dog saa, at ingen For-
slagsliste behøver at være undertegnet af mere end tre Repræsen-
tanter. Naar en Formand ved tilsvarende Anvendelse af Regelen
i § 6 No. 9 ingen Suppleant, vælges Suppleant for ham ved
almindeligt Flertalsvalg.

27 Juli. I samme Møde og under samme Ledelse foregaa derefter de
No. 8. i § 16 omhandlede Valg af Ordfører og Viceordfører for de paa-
følgende tre Aar.

§ 9. Amtmænd, Sørenskrivere, Fogder og Lensmænd kunne
ikke være Formænd i sit Distrikt, Amtmanden heller ikke Repræsen-
tant. Formand maa ei heller den være, der har Regnskab af af-
lægge for de Kommunen tilhørende Kasser.

§ 10. De valgte Formænds og Repræsentanters Ombudstid
er tre Aar. Den, der har gjort Tjeneste i tre Aar, kan undslaa
sig for at modtage Valg for de tre næste. Enhver, som er 60
Aar, kan ligeledes undslaa sig for at modtage Valg.

§ 11. Som den nugældende Lovs § 7.

§ 13. Valgenes Udfald meddeles uophødelig de Valgte samt
Amtmanden og kundgøres paa hensigtsmæssig Maade for Herredets
Beboere. Paa samme Maade meddeles og kundgøres Valget af
Ordfører og Viceordfører (§ 16).

§ 14. Naar et Prestegjæld er delt i flere Herreder, skulle
disse Formandskaber i Henseende til alle Anliggender, hvori Her-
rederne maatte have fælles Kommunevæsen, træde sammen for i
Forening at behandle eller afgjøre samme og skulle saaledes, forsa-
vidt disse Anliggender angaar, udgjøre et Formandskab. Paa
samme Maade kunne ogsaa andre til hinanden grænsende Herreders
Formandskaber træde sammen til fælles Behandling og Afgjørelse
af Kommuneanliggender, som udelukkende angaa dem i Forening.
Det samme gjælder ogsaa disse Herreders Repræsentantskaber.

§ 16. Som den nugældende Lovs § 16 med den Foran-
dring, at Tallet „2“ i første og andet Punktum forandres til „3“.

§ 60. Naar et Prestegjæld, der udgjør et Herred, deles i
to eller flere Prestegjæld, kan Repræsentantskabet med kongelig Ap-
probation beslutte Herredet delt i to eller flere Herreder i Overens-
stemmelse med Prestegjældsdelingen.

§ 61. Omfatter et Herred flere Prestegjæld, giver Kongen
de fornødne Forskrifter om de geistlige Tjenestemænds Deltagelse i
Sattigs og Skolevæsenets Forretninger.

§ 62. Hvor en Kjøbstad eller Andel deraf med tilgrænsende
Vanddistrikt udgjør et Prestegjæld, skal den Del af Prestegjældet,
som ikke henhører til Kjøbstaden, udgjøre et særskilt Herred. Hvor
et Prestegjæld er delt mellem flere Amt, skal hver Del deraf ud-
gjøre et Herred. Hvor Dele af et Prestegjæld hører til forskellige
Thinglag i samme Amt, skal det være hver Del uforment at danne
et særskilt Herred, hvis Flertallet af sammes i Mandtallet staaende
Indvaanere efter Forslag af nogen Vedkommende i et af Valgstyret
sammenkaldt Møde fatter Beslutning derom.

§ 63. De nærmere Bestemmelser med Hensyn til Kommu-
nernes Inddeling, som maatte findes nødvendige, fastsættes af Kon-

gen, efterat vedkommende Repræsentantskabers og Amtsthings Erklæring er afgivet. 27 Juli. No. 8.

II.

Nærværende Lov træder i Kraft den første Dag i Januar Maaned, efterat to Aar er forløbne fra den Dag, da den er given.

Samtidig træder de i Genhold til ældre Lov valgte Formænd og Repræsentanter ud af Virksomhed. Fra samme Tid ophæves Lov af 25de Februar 1860 indeholdende Tillæg til Lov om Formandskaber paa Landet.

Valget til alle kommunale Ombud, som hidtil har skullet besættes ved Valg blandt de efter Lov af 4de August 1845 Valgbare eller af de efter Grundloven Stemmeberettigede, sker fra samme Tid henholdsvis blandt de efter nærværende Lovs § 4, jfr. § 3, Valgbare og Stemmeberettigede.

Standsbringelse af Mandtal og Valg efter nærværende Lov samt Fastsættelsen af Repræsentanternes Antal og Fordeling efter sammes § 1 sker første Gang i det Aar, som gaar forud for det, hvori Loven træder i Kraft.

Ihi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Givet paa Kristiania Slot den 27de Juli 1896.

Oscar.

(L. S.)

Hagerup.

Lehmann.

Lov

indeholdende Forandringer i Lov af 14de Januar 1837 om Formandskaber i Kjøbstæderne. 27 Juli. No. 9.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre vitteligt: At Os er bleven forelagt det nu foreslåede ordentlige Stortings Beslutning af 18de Juli dette Aar, saalydende:

I.

Efternævnte Paragrafer i Lov af 14de Januar 1837 om Formandskaber i Kjøbstæderne skal lyde som følger:

27 Juli. § 1. Enhver Kjøbstad skal have et Repræsentantskab og et No. 9. af og blandt dette Medlemmer valgt Formandskab, bestaaende af Fjerdedelen af Repræsentanterne.

Antallet af Repræsentanter skal være:

I Kjøbstad, hvis Folkemængde efter den sidste før Valget afholdte almindelige Folketælling er

	ikke over	3 000	Indbyggere,	20
over	3 000, men	— " —	5 000	— 28
"	5 000, "	— " —	7 500	— 36
"	7 500, "	— " —	10 000	— 44
"	10 000, "	— " —	15 000	— 52
"	15 000, "	— " —	25 000	— 60
"	25 000, "	— " —	50 000	— 68
"	50 000, "	— " —	100 000	— 76
"	100 000	.	.	84

§ 2. Stemmeberettigede ere de norske Borgere, der den 1ste December det Aar, Mandtallet affattes, ere 25 Aar, i 5 Aar have været bosatte i Landet, og som ved Mandtallets Afslutning i September Maaned enten

1) have nogen af de Egenstaber, som i Grundlovens § 50 a, b, c og d ere foreskrevne for Opnaaelse af statsborgerlig Stemmeret, eller

2) have for det sidste forløbne Aar betalt direkte Skat efter Ligning paa Formue eller Indtægt til Stat eller Kommune,

samt derhos i de to sidste Aar have haft fast Bopæl i Kjøbstaden, ikke som Tyende tilhøre andens Husstand og ikke enten ere i noget Tilfælde, som efter Grundlovens §§ 52 og 53 bevirker Suspension eller Tab af Stemmeret eller i det sidste Aar have nydt Understøttelse af Fattigvæsenet.

Enhver, der har en samlet Indtægt af Kr. 400,00, skal lægges i Skat til Kommunen, selv om han efter de vedtagne Skatteregler vilde blive skattefri. Skattebeløbet maa i dette Tilfælde ikke være under 50 Ore og ikke over 2 Kroner.

§ 3. Mandtal over Kjøbstadens efter § 2 stemmeberettigede Indvaanere fores af Magistrat og Formandskab. Foruden de i det statsborgerlige Mandtal opførte Personer, der ere stemmeberettigede ifølge § 2, indføres alene de, som melde sig til Indførsel. Saa-
dan Anmeldelse sker enten skriftligt til Magistraten eller mundtligt paa dens Kontor, og bliver af denne ufortøvet at indføre i en dertil indrettet, af Amtmanden autoriseret Protokol med Angivelse af den Dag og det Klokket, da Anmeldelsen er modtaget. Denne bør være ledsaget af Bevis for Vedkommendes Stemmeretsbetingelser. Hvert Aars Juli Maaned træde Magistrat og Formandskab sammen til Gjennemgaaelse og Berigtigelse af Mandtallet, hvorefter dette inden samme Maanedes Udgang i Afskrift udlægges paa ét eller flere passende Steder til Efterhyn i 4 Uger. Tid og Sted

for Udlæggelsen kundgjøres forud i Forbindelse med en almindelig 27 Juli.
Opfordring til enhver, som finder sig eller andre urettelig opført No. 9.
eller urettelig forbigaet, om inden Udgangen af August Maaned
at fremkomme til Magistraten med Oplysning derom. De, mod
hvis Stemmeret der fremkommer Indsigelse, skulle strax underrettes
derom af Magistraten. I anden Halvdel af September Maaned
træder Magistrat og Formandskab atter sammen til Behandling af
de fremkomne Oplysninger og Afgjørelse af Stemmeretsvivstigheder.
Det berigtigede Mandtal, hvoraf en Afskrift fra September Maaned
Udgang skal ligge til almindeligt Efterblik i Kommunelokalet, bliver
fra 1ste December næstefter indtil det paafølgende Mars 30te No-
vember ved Valg at benytte uden andre Forandringer end de, som
maatte blive Folgen af, at nogen Afgjørelse af Stemmeretsvivst
indankes for Stortinget, der i saa Fald har den endelige Afgjø-
relse, eller af Stemmerettens Suspension eller Tab, fordi Vedkom-
mende i Aarets Løb kommer i noget i Grundlovens §§ 52 eller
53 nævnt Tilfælde, fraflytter Kjøbstaden eller faar Fattigunder-
støttelse.

§ 4. Repræsentanterne vælges af og blandt Kjøbstadens i
Mandtallet staaende Indvaanere. Valgbar er endvidere enhver, der
har Betingelserne for Stemmeret efter § 2 uden dog at have meldt
sig til Indførsel i Mandtallet. Valg foretages hvert tredje Aar i
December Maaned efter Berammelse af Valgstyret. Berammelsen
kundgjøres paa saadansmaessig Maade inden Oktober Maaned
Udgang med Angivelse af, hvor mange der bliver at vælge, samt hvor
og i hvilket Tidsrum Valgerne kunne afgive sine Stemmer. Hvor
det paa Grund af Valgernes Antal findes paafrævet, bør der efter
Valgstyrets nærmere Bestemmelse være Udgang til at afgive
Stemme samtidig i flere Valglokaler, hvert Sted for en bestemt
Del af Mandtallet.

Valgstyret bestaar af Magistrat og Formandskab med Magi-
straten som Formand.

Hvor Stemmegivning skal foregaa i flere Valglokaler, sker det
i hvert Lokale under Ledelse af en Komite paa mindst tre af Valg-
styrets valgte Personer, deraf mindst ét Medlem af selve Valgstyret
eller af Repræsentantskabet. Efter endt Stemmegivning leverer Ko-
miteen de modtagne konvoluttede Stemmesedler (§ 5 No. 1) og
indleverede Forsajdsanmeldelser uaabnede i forseglet Indpakning til
Valgstyret til videre Behandling tilligemed den benyttede Del af
Mandtallet (§ 5 No. 4) og en Opgave over Stemmesedlernes og
Forsajdsanmeldelsernes Antal.

§ 5.

1. Valget sker ved Stemmesedler, der skulle være uden Underskrift
og indlagte i officielle Konvolutter. Stemmesedlerne skulle
være af hvidt Papir og, saavel som Konvolutterne, uden ved-
heftet eller paaført Særmærke. Som saadant regnes ikke

27 Juli.

No. 9.

Strygninger eller andre Forandringer paa Stemmesedlen. Konvolutterne skulle være uigjennemsigtige og ens af Størrelse, Form og Farve samt forsynede med offentligt Stempel. I Valglofalet udleveres en saadan Konvolut til hver personlig mødende Vælger af et Medlem af Valgstyret.

Derfor nogen afleveret Stemmeseddel eller Konvolut ikke fyldestgjør disse Forandringer, forkastes Stemmesedlen som ugyldig. Forefindes i nogen Konvolut flere Stemmesedler, blive, hvis de ere indbyrdes uoverensstemmende, samtlige at forkaste og, hvis de ere enslydende, kun én af dem at godkjende.

2. Navnene paa Stemmesedlen skulle anføres under fortløbende Nummer. Vyder en Stemmeseddel paa nogen, som ikke er valgbar, ansees dennes Navn for uktrevet. Vyder den paa flere gyldige Navne, end der skal vælges Repræsentanter, ansees de overskydende, som ere opjorte sidst, ligeledes for uktrevne.

3. Mødende Vælgere nedlægge selv sine konvolutterede Stemmesedler i en dertil bestemt Urne. Er en Vælger ved lovligt Forsald hindret fra at møde personligt, kan han fremsende sin Stemmeseddel i lukket privat Konvolut, indlagt i en lukket Folgeskrivelse, der indeholder Oplysning om Forsaldet.

4. Opraab finder ikke Sted, men ved Afkrydsning eller Notering i Mandtallet føres der Indseende med, at Ingen stemmer mere end én Gang.

5. Efter Afstemningens Slutning prøves først de anmeldte Forsald. Naar et saadant er godkendt, aabnes den private Konvolut og lægges dens Indhold ulæst i en af de officielle Konvolutter, som derefter nedlægges i Valgurnen. Forkastes Forsaldet, bliver den private Konvolut uaabnet at opbevare sammen med Folgeskrivelsen.

6. Naar Forsaldsanmeldelserne ere gennemgaaede, blandes Konvolutterne vel om hinanden, hvorefter Stemmesedlerne udtages. De, der findes at være lovlige, oplæses tydelig eller gennemgaaes, hvis de ere trykte, paa anden betryggende Maade af et Medlem af Valgstyret under Tilsyn af et andet Medlem og optegnes af to andre Medlemmer eller af to af Valgstyret antagne Personer. Derpaa optælles Stemmerne. De, der have faaet de fleste Stemmer, ere Repræsentanter i den Orden, Stemmetallet eller, i Tilfælde af Stemmelighed, Lodtrækning bestemmer.

7. Saafremt Valgforretningen ikke uafbrudt fortsættes, indtil den er tilendebragt, paaligger det Valgstyret at besørge Stemmesedlerne og Bisterne over de optegnede Stemmer under fælles Forsøgling opbevaret paa et sikkert Sted.

§ 6. Fremkommer der til Valgstyret inden 14de Oktober fra mindst 50 af de i det nye Mandtal staaende Vælgere, hvor disses Tal er 200 eller derunder, men fra mindst en Fjerdepart af

disse Bælgere, hvor deres Antal er over 200 og under 6 000, 27 Juli. men ellers fra mindst 1 500 Bælgere Begjæring om, at Valget No. 9. skal foregaa efter Forholdsvalgsystemet, blive endvidere følgende Regler at iagttage:

1. Samtidig med Berammelsen af Valget udsteder Valgstyret en almindelig Opfordring til Bælgerne om inden Midten af November Maaned at indkomme med Forslag til Valglistor.
2. Et Forslag til Valgliste maa for at komme i Betragtning være udfyldt under fortløbende Nummer med saa mange forskellige eller gjentagne (kumulerede) Navne, som der skal vælges Repræsentanter, og være underskrevet af mindst 20 Bælgere. Kandidaterne bør være saa tilstrækkelig betegnede, at Forveksling undgaaes. Det bør angives, hvorledes Listen skal udfyldes, isald noget Navn maa stryges, og hvem af Underskrifterne Valgstyret har at henvende sig til ved Forhandlinger angaaende Listen. Ingen Bælger maa underskrive mere end ét Forslag til Valgliste, og ingen Kandidat maa staa paa mere end én Liste. Hvert Forslag maa have en Overskrift, som angiver, fra hvilken Gruppe det udgaar.
3. Listerne prøves af Valgstyret. Er en Kandidat opført paa mere end én Liste, tilstiller Valgstyret ham et Paalæg om inden en bestemt Frist at erklære, paa hvilken af Listerne han foretrækker at blive staaende, med Tilfjendegivende om, at hans Navn vil blive strøget paa de øvrige. Undladelse af at efterkomme Paalægget medfører, at Navnet stryges paa alle Lister. Findes der at være opført en Kandidat, som kan undslaa sig for at modtage Valg, tilstilles der ham en Opfordring til inden en bestemt Frist at erklære, om han forlanger sit Navn strøget. Indkommer han ikke inden den fastsatte Frist med Begjæring derom, er hans Ret til at undslaa sig forspildt. Er der opført en Kandidat, som ikke er valgbar, stryges han.
4. Naar Listerne ere i lovgyldig Stand eller ved Forhandling med Forslagsstillernes Repræsentanter ere bragte i saadan Stand, lader Valgstyret dem senest otte Dage for Valgdagen kundgjøre som officielle Valglistor, hver Liste med Overskrift, som angiver Valgtid og Valgtreds, Forslagsstillernes Navne, og fra hvilken Gruppe den udgaar.
5. Det staar hver Bælger frit at benytte som Stemmeseddel en Liste (uforandret eller med Strygninger og Kumulation), eller en „bild“ Stemmeseddel (d. e. en Seddel bestaaende af Navne, der ikke tilhøre nogen Liste), eller en „Blandingseddel“. Stemmesedlen bør i hvert Fald have saa mange fortløbende Nummer, som der skal vælges Repræsentanter, og være udfyldt, d. e. forsynet med et Navn ved hvert Nummer. Herunder kan Kumulation benyttes, d. e. et eller flere Navne gjentages en eller flere Gange. Skulde en Stemmeseddel ikke

27 Juli. 0000 være helt udfyldt, bliver den under Stemmeoptællingen at behandle som udfyldt paa den Maade, at de opførte Navne gjen-
 No. 9. 1910 tages i Rækkefølge fra oven saa langt og ofte, som behøves
 2000 til Udfyldingen.

6. Ved Stemmeoptællingen undersøges først, hvor mange Stem-
 10 mer hver Kandidat har faaet. Dernæst sammenlægges for
 1910 hver Listes Vedkommende alle Stemmer, som ere faldne paa
 1900 Listens Kandidater. De udfomne Summer kaldes henholdsvis
 1910 Kandidaternes Stemmetail og Listernes Stemmetail.

De paa et Navn udenfor Listerne faldne Stemmer betrag-
 1900 tes baade som vedkommende Kandidats Stemmetail og som et
 1910 Liste-Stemmetail.

7. De Repræsentantpladse, som skulle besættes, fordeles paa Li-
 1910 sterne i Forhold til disses Stemmetail paa den Maade, som
 1900 nedenfor foreskrives:

Man dividerer det samlede Antal afgivne Stemmer med
 1900 Repræsentantpladsenes Antal forøget med 1. Med den derved
 1910 udfomne Kvotients hele Tal forøget med 1 divideres hver Li-
 1900 stes Stemmetail, og Listerne faa sig tildelt de Antal Repræ-
 1910 sentantpladse, som de hele Tal i de ved disse Divisioner ud-
 1900 fommene Kvotienter angive.

Viser det sig, at ikke samtlige Repræsentantpladse herved
 1900 ere fordelt mellem Listerne, divideres hver Listes Stemmetail
 1910 først med Antallet af de Listen tillagte Repræsentantpladse
 1900 forøget med 1, derpaa, om fornødiges, med det samme Tal
 1910 forøget med 2 o. s. v. Af Kvotienterne — uanset, ved hvil-
 1900 ken af disse Divisioner de ere fremkomne — nummereres et
 1910 Antal, svarende til Antallet af ikke fordelte Repræsentantpladse,
 1900 saaledes at den største faar No. 1, den næststørste No. 2 o.
 1910 s. v., idet Divisionerne maa være fortsatte, indtil det har vist
 1900 sig, at ingen Kvotient i en følgende Kvotientrække er større end
 1910 den sidste nummererede Kvotient, der benævnes Delings-tallet.
 1900 Saaledes som de nummererede Kvotienter fordele sig paa Liste-
 1910 stemmetailene, fordeles de resterende Repræsentantpladse paa
 1900 Listerne.

8. Skulde ved den i foregaaende Nummer foreskrevne Fremgangs-
 1900 maade flere Lister komme til at konkurrere om en Plads, til-
 1910 falder Pladsen den af de konkurrerende Lister, hvis Stemmetail
 1900 er størst, men, isald de have samme Stemmetail, den, som be-
 1910 stemmes ved Lodtrækning.

Skulde der tilfalde en Liste flere Pladse, end den har
 1900 Kandidater, ere dens Kandidater at betragte som forlods valgte
 1910 og de øvrige Pladse at fordele paa de øvrige Lister paa oven-
 1900 anførte Maade.

9. Hver Listes Pladse besættes med de af dens Kandidater, som

have de fleste Stemmer, i Rækkefølge efter deres Stemmetail 27 Juli. og i Tilfælde af Stemmeligbed efter deres Orden paa Listen. No. 9.

Listens øvrige Kandidater indtil samme Antal som dens Repræsentanter udgjøre dens Suppleanter i den paa samme Maade bestemte Orden.

10. Forsaavidt de ovenfor under No. 4 omhandlede officielle Valglister trykkes som Stemmesedler, skulde de udstyres som i § 5 No. 1 og ovenstaaende No. 4 angivet. Andre trykte Stemmesedler maa ikke under Valget eller i de sidste fjorten Dage før samme bringes i Omlob. Ei heller maa andre Stemmesedler udstyres som de officielle Lister. Overtrædelse heraf paatales som Politisag og straffes med Bøder.

Hvor Forholdsvalgshystemet er indført, bliver det ved fremtidige Valg at benytte, medmindre Repræsentantskabet inden seks Maanedes før et Valg har fattet Beslutning om at affasse samme og ny Begjæring overensstemmende med nærværende Paragrafs første Led ikke indkommer.

§ 7. Over Valgforretningen føres Protokol, der underskrives af Valgstyret. Protokollen maa særlig indeholde noiatig Oplysning om, hvor mange Stemmesedler der ere afgivne, i Tilfælde hvor mange paa hvert Sted, om nogen Stemmeseddel er kasseret, og i saa Fald af hvilken Grund, hvilke Personer der have erholdt Stemmer, og hvor mange hver især, i Tilfælde af Forholdsvalg hvilke Lister Valgstyret har ladet kundgjøre som officielle, Listernes Stemmetail, Delingsstallet, Beregningen af det hver Liste tilkommende Antal Repræsentanter, og endelig, hvem der er valgt til Repræsentanter og Suppleanter, i Tilfælde for hver Listes Vedkommende.

Samtlige Stemmesedler opbevares under Forsegling paa et sikkert Sted, saalænge Nogen indehar Ombud i Kraft af Valget.

§ 8. Inden December Maanedes Udgang træde Repræsentanterne sammen for under Ledelse af den fungerende Ordfører af sin Midte at udfare Formænd og indtil et lige Antal Formands-suppleanter. Hvis det forlanges af mindst fire Repræsentanter, finde Reglerne i § 6 No. 2, første og fjerde Punktum, samt No. 5 til 9 tilsvarende Anvendelse, dog saa, at ingen Forslagsliste behøver at være undertegnet af mere end tre Repræsentanter. Saar en Formand ved tilsvarende Anvendelse af Regelen i § 6 No. 9 ingen Suppleant, vælges der ved almindeligt Flertalsvalg Suppleant for ham.

I samme Møde og under samme Ledelse foregaa derefter de i § 13 omhandlede Valg for det følgende Aar.

§ 9. Embeds-, Ombuds- og Bestillingsmænd, som have Regnskab at aflægge for de Kommunen tilhørende Kasser, kunne ikke være Formænd. Kommunens Overøvrigheds- og Magistratspersoner kunne hverken være Formænd eller Repræsentanter.

De valgte Formænds og Repræsentanters Ombudstid er tre

27 Juli. **Nar.** Den, der har gjort Tjeneste i tre **Nar**, kan undslaa sig for No. 9. at modtage Valg for de tre næste. Enhver, som er over 60 **Nar**, kan ligeledes undslaa sig for at modtage Valg.

§ 10. Som den nugældende Lovs § 7.

II.

Nærværende Lov træder i Kraft den første Dag i Januar Maaned, efterat to **Nar** er forløbne fra den Dag, da den er given.

Samtidig træder de i Genhold til ældre Lov valgte Formænd og Repræsentanter ud af Virksomhed. Fra samme Tid ophæves Lov angaaende Valgbarheden til visse kommunale Ombud af 4de August 1845.

Valget til alle kommunale Ombud, som hidtil har skullet beståettes ved Valg blandt de efter nævnte Lov Valgbare eller af de efter Grundloven Stemmeberettigede, sker fra samme Tid henholdsvis blandt og af de efter nærværende Lovs § 4, jfr. § 3, Valgbare og Stemmeberettigede.

Istandbringelse af Mandtal og Valg efter nærværende Lov foretages første Gang i det **Nar**, som gaar forud for det, hvori Loven træder i Kraft. Under dette Valg kommer ogsaa § 1 til Anvendelse.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Givet paa Kristiania Slot den 27de Juli 1896.

D s c a r.

(L. S)

Hagerup.

Lehmann.

27 Juli.
No. 10.

Lov

om forlæntet Gyldighed af Lov af 3die April 1895 indeholdende Forandringer i Lov om Fredning af Vaks og Søørret m. v. af 20de Juni 1891.

Vi Ds car, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre bitterligt: At Ds er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 14de Juli dette **Nar**, saalydende:

Lov af 3die April 1895, indeholdende Forandringer i Lov 27 Juli om Fredning af Laks og Søørret m. v. af 20de Juni 1891, for- No. 10.
bliver gjældende indtil Udgangen af Maret 1898.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved an- tage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigtets Segl.

Givet paa Kristiania Slot den 27de Juli 1896.

Oscar.

(L. S.)

Hagerup.

Lehmann.

Lov

om Skat paa udenlandske Handelsreisende.

27 Juli.
No. 11.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre bitterligt: At Os er bleven forelagt det nu for- samlede ordentlige Storthings Beslutning af 14de Juli dette Aar, saalydende:

§ 1. Udlændinger eller i Udlandet bosatte og her i Riget ikke skattepligtige norske Undersaatter, som med eller uden Prover reiser omkring i Landet og for egen eller som Repræsentant for andres Regning frembyder eller indleder eller afslutter Handel om Varer, der senere fra Udlandet skal leveres, skal ved Ankomsten til Riget løse Handelskassen hos nærmeste Politimyndighed.

Denne Bestemmelse gjælder ikke svenske Undersaatter, som paa samme Maade udbyder eller afslutter Handel om svenske Naturpro- dukter eller Tilvirkninger, saalænge Nordmænd nyder samme Be- gunstiggelse i Sverige.

§ 2. Handelskassen betales forskudsvis med en Afgift af Kr. 100,00 — et hundrede Kroner — pr. Kalendermaaned og ud- stedes ikke paa kortere Tid end en Maaned. Kassen kan erholdes for længere Tid ad Gangen, dog altid for fulde Maaneder, og skal da hele Afgiften forskudsvis betales. Afgiften tilfalder Stats- kassen.

§ 3. Det paaaligger Politimyndighederne at føre Kontrol med, at skattepligtige Handelsreisende er forsynede med Handelskas- sen. Enhver saadan Reisende er pligtig til at fremvise sit Pas for Po-

27 Juli. litiet overalt, hvor Forretninger søges indledede. Politiet skal uden No. 11. Betaling give Forevisningspaategning.

§ 4. Overtrædelse af denne Lov paatales i de for Politisager foreskrevne Former og straffes med Bøder fra Kr. 100,00 til Kr. 500,00, hvorhos den i § 2 bestemte Afgift bliver at erlægge for den Tid, hvorunder den ulovlige Handel har været drevet. Bøderne tilfalder Statskassen.

§ 5. Handelspassets Form og Text samt de øvrige reglementariske Bestemmelser, som nødvendiggjøres ved denne Lov, fastsættes af Kongen.

§ 6. Denne Lov træder i Kraft den 1ste Januar 1897.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Givet paa Kristiania Slot den 27de Juli 1896.

Oscar.

(L. S.)

Hagerup.

Lehmann.

27 Juli.

No. 12.

Lov

til Forebyggelse af Smughandel med spirituose Drikkevarer i Tromsø Stifts Vanddistrikter.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlende ordentlige Storthings Beslutning af 14de Juli dette Aar, saalydende:

§ 1. Beværtning med Mad eller Drikke, der under de store Saltvandsfiskerier samt ved Handelsstæverne og Markederne i Tromsø Stift drives som Næring, kan ved Beslutning af Herredsstyret gøres til Gjenstand for Bevilling. Beslutningen skal angive, inden hvilke Dele af Herredet og til hvilke Tider af Aaret den skal komme til Anvendelse.

§ 2. Bevillingen, der kun maa udøves iland og skal lyde paa bestemt angivet Sted samt nærmere begrændset Tid, meddeles af Herredsstyret uden Betaling og alene til Personer, der ved Vidnesbyrd fra Hjemstedet eller paa anden Maade godtgjør ulastelig

Vandel og iøvrigt giver Formodning om, at Bevillingen ikke vil blive misbrugt. 27 Juli. No. 12.

§ 3. Nærmere Forskrifter til Opretholdelse af god Skik og Orden paa Beværtningsstederne, saasom angaaende Tiden for deres Aabning og Lukning, om, hvorvidt tvindelig Betjening skal være tilladt eller ikke, og lignende fastsættes af Politiet.

§ 4. Bliver Bevillingens Indehaver forelagt Mulkt i Genhold til den om Salg og Udskjænkning af spirituøse Drikkevarer gjældende Lovgivning, suspenderes Bevillingen fra Mulktdecretets Forelæggelse. Vedtages Mulkten eller bliver Vedkommende ved endelig Dom kjendt skyldig, skal Bevillingen være forbrudt. I Tilfælde af endelig Frifindelse eller naar den offentlige Paataalemyndighed indstiller Forsølgningen, træder Bevillingen igjen i Kraft.

§ 5. Bevillingens Indehaver er ansvarlig for enhver ulovlig Omgang med spirituøse Drikkevarer, som foregaar i de af ham benyttede Restaurationslokaler.

§ 6. Den, der uden Bevilling driver saadan Beværtning som i § 1 omhandlet eller fortsætter dermed, efterat Bevillingen er suspenderet, straffes med Bøder eller Fængsel.

§ 7. Overtrædelse af de af Politiet fastsatte Ordensforskrifter straffes med Bøder, hvorhos Bevillingen af Politiet kan fratages Indehaveren.

§ 8. Den, der udleier Lokale til Beværtning, som i § 1 omhandlet, til nogen, som ikke er i Besiddelse af den i nærværende Lov paabudne Bevilling, straffes med Bøder.

§ 9. Naar nogen ved de store Saltvandskysterier, ved Handelsstævner eller Markeder, hvor Beværtning med Mad eller Drikke i Medhold af Herredsstyrets derom fattede Beslutning er gjort til Gjenstand for Bevilling, gjør sig skyldig i Overtrædelse af den gjældende Lovgivning om Salg og Udskjænkning af spirituøse Drikkevarer, skal, forsaavidt Bødestraf kommer til Anvendelse, Bøderne i intet Tilfælde fastsættes til mindre Beløb end Kr. 100,00 for ulovlig Afhændelse eller Udskjænkning af Brændevin og Kr. 50,00 for uberettiget Udskjænkning eller Salg af Øl, Vin, Mjød og Cider.

Det skal i Mulktforelægget bestemmes, at Sigtede, hvis Bøderne ikke vedtages, hos Politiet skal deponere disses Beløb eller stille betryggende Sikkerhed for Betaling af samme.

Sigtede kan paagribes og hensættes i Varetægtsfængsel, saafremt denne Forpligtelse ikke opfyldes.

§ 10. Naar Politiet har grundet Mistanke om, at nogen har gjort sig skyldig i Overtrædelse af Lovgivningen om Salg eller Udskjænkning af spirituøse Drikkevarer, kan det af Dampstøbselskaber og disses Expeditører forlange sig meddelt Opgave over de forstjælelige Kvanta af saadanne Drikkevarer, som expederes til vedkommende Anlægssteder inden Tromsø Stift, samt Oplysning om Mod-

27 Juli. tagernes Navne. Vægring mod at efterkomme denne Forpligtelse
No. 12. straffes med Bøder.

§ 11. Overtrædelse af denne Lov paatales efter de for
Politifager givne Regler.

§ 12. De i denne Lov fastsatte Bøder tilfalder med en
Halvdel Statskassen og med den anden Halvdel vedkommende Her-
redskasse.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage
og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og
Rigets Segl.

Givet paa Kristiania Slot den 27de Juli 1896.

Oscar.

(L. S.)

Sagerup.

Lehmann.

Lov

27 Juli.

No. 13.

om Endring i Lov af 14de Juli 1893 om Indskræn-
ninger i Brug af Jld i Skog og Mark m. v.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige,
de Gothers og Venders,

Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu for-
samlede ordentlige Storthings Beslutning af 9de Juli dette Aar,
saalydende:)

§ 5 i Lov af 14de Juli 1893 om Indskrænkninger i Brug
af Jld i Skog og Mark m. v. skal herefter lyde saaledes:

Formænd og Repræsentanter kan ved Beslutning, stadfæstet
af Kongen, vedtage Regler angaaende Forebyggelse og Slutning af
Skogbrand samt om den Naade, paa hvilken de til Reglernes Gjen-
nemførelse nødvendige Midler skal tilveiebringes.

Ved disse Regler kan det paalægges:

- a. enhver inden Herredet boende Eier, Bestyrer eller Bruger af
matrikuleret Jord efter Herredsstyrets Valg at overtage Til-
synet med Reglernes Gjennemførelse og Overholdelse samt at
forestaa Ledningen af Slutningsarbeidet. Dog skal de valgte
ikke kunne tilpligtes at overtage disse Funktioner for et læn-
gere Tidsrum end 3 Aar ad Gangen, hvorhos de skal være
berettigede til at undslaa sig for Gjenvalg i ligesaa lang Tid
som den, i hvilken de har fungeret;

b. enhver inden Herredet højat arbejdsfør Mand efter Tilsigelse at møde paa Brandstedet og deltage i Slutningsarbejdet, forsaavidt han ikke er hindret ved lovligt Forfald, saasom at han ikke uden Fare for Hælbred eller Belfærd eller ikke uden Tilfidesættelse af vigtige og uopsættelige Forretninger eller Pligter kunde have mødt.

Mindst 4 Uger før de vedtagne Regler indsendes til Stadsfæstelse, skal de paa betryggende Maade bekendtgjøres og udlægges til Eftersyn paa et bekvemt Sted inden Herredet. Det samme iagttages med de stadsfæstede Regler, inden de træder i Kraft. Naar dette skal ske, maa udtryffeligt angives i Reglerne.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Givet paa Kristiania Slot den 27de Juli 1896.

Oscar.

(L. S.)

Hagerup.

Lehmann.

Lov

om tvungen Afstaaelse af Grund til Gaardsveie og Ret til Vinterveie paa Landet.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 18de Juli dette Aar, saalydende:

§ 1. Grund saavel til Anlæg af ny som til Omlægning eller Udvidelse af ældre Gaardsvei, derunder indbefattet Forandring af Gang- eller Klovvei til Kjørevei samt Broanlæg, kan fordras afgivet, naar det ved Stjøn godtgjøres, at Veien for en Gaard eller Grænd danner dens fornødne og eneste hensigtsmæssige Adkomst til offentlig vei eller Vandkommunikation, og at Nytten for den eller dem, som bruger Veien, er overveiende i Forhold til den Skade, som vil forvoldes Grundeieren.

Under samme Vilkaar kan ligeledes Jyl, Sten og Grus til

27 Juli.
No. 14.

27 Juli. saadanne Veies Anlæg eller Vedligeholdelse fordres afgivet, dog kun No. 14. i udbyrket Mark.

§ 2. Naar det ved Skjon efter foregaaende Paragraf er afgjort, at Grund skal afgives, har Skjonsmændene noiaetig at betegne dens Udstrækning, derunder ogsaa, i hvilken Bredde til Veibane, Skraaninger og Grøfter eller til Brosted Grundafstaelse skal finde Sted. Ligeledes har Skjonsmændene i Tilfælde at bestemme, paa hvilke Steder og i hvilket Omfang Jyld, Sten og Grus overensstemmende med § 1 kan tages. Derefter bestemmes Erstatningen og fastsættes Tiden, naar Grunden mod Erstatningens Udbetaling skal kunne tages i Besiddelse. Er vedkommende Eiendomme saaledes beliggende, at Jord bekvemt kan gives i Vederlag for Grunden, kan dennes Eier kræve, at saaledes bliver forholdt.

Finder Skjonsmændene, at Veien uden Skade for Hensigten og uden at medføre uforholdsmæssige Omkostninger kan lægges i forskjellige Retninger, tilkommer Valget af Retning Grundeieren, saafremt han herom erklærer sig inden Udløbet af den Tid, efter hvilken Grunden kan tages i Besiddelse. Særskilt Erstatning fastsættes saavel for Opførelse som for Vedligeholdelse af lovligt Gjerde paa begge Sider af Veien eller af Grunder over samme, forsaavidt Skjonsmændene finder, at noget saadant ved Anlægget gjøres fornuødent.

Jøvrigt har Skjonsmændene at rette sig efter Forskrifterne i Veiloven af 15de September 1851 § 26, forsaavidt disse paa Tilfældet er anvendelige.

§ 3. Skjon, som foranlediges ved denne Lov, afgives af Lensmanden og 2 Mænd, som Fogden opnævner under Jagttagelse af § 19 i Lov om Jagtrettesmænd af 28de August 1854. Varsel gives saaledes som om Varsel til Forligelseskommissionerne bestemt, og Overstjon, som maa forlanges inden 4 Uger, fremmes af Sørensskriveren og 4 Mænd, hvilke sidste, hvis det forlanges af nogen Vedkommende, bliver at opnævne i Genhold til ovennævnte Lovs § 24. For at bestyre nogen saadan Forretning tilkommer Lensmanden Kr. 4,00 foruden sædvanlig Styds- og Kostgodtgjørelse samt desuden Kr. 0,67 Arket for dens Beskrivelse, men intet for Bekræftningen. Forretningen beskrives paa ustemplet Papir. Overstjønnet betales af den af Parterne, som det gaar imod; hvem dette er, afgjøres af Overstjonsmændene.

§ 4. Den ved Skjønnet fastsatte Erstatning udbetales Grundeieren, medmindre Grunden er beslaglagt eller beheftet og der ikke erhverves samtlige Vedkommendes Samtykke til Udbetalingen. I dette Tilfælde bliver Erstatningen, førend Grunden kan tages i Besiddelse, at nedsætte hos Lensmanden, som igjen har at indsætte samme i Sparebank, hvis Plan af Kongen er bifaldt, hvor den bliver henstaaende, indtil det paa lovlig Maade er afgjort, af hvem den bliver at modtage. Til Lensmanden erlægges herfor af den,

der nedsætter Erstatning, $\frac{1}{8}$ Procent af Beløbet, dog aldrig under 27 Juli.
Kr. 0,80 eller over Kr. 8,00 samt Godtgjørelse for Udgifter. No. 14.

§ 5. Naar endeligt Skjøn overensstemmende med denne Lov hjemler tvungen Afstaaelse af Grund, skal Vedkommende være berettiget til i fornødent Fald ved en Fogedhandling at blive sat i Besiddelse af Grunden.

§ 6. Har nogen anden end Eieren Grunden med lovlig Adkomst i Brug, godtgjør Eieren denne, om Erstatningen er Penge, 4 pCt. aarlig af Erstatningsbeløbet, saalænge Brugen vedvarer, og desuden for Opførelse og Vedligeholdelse af Gærder eller Grunder i Genhold til Skjønnet, forsaavidt disse Arbejder overtages af Brugeren. Er Bederlaget Jord, tilkommer Brugeren for hans Brugs- tid Benyttelse af denne overensstemmende med den Ret, hans Ad- komst hjemler ham.

§ 7. Ret til Kjørsel paa Vinterføre over Andenmands Eiendom, hvor saadan Ret ikke ved Kontrakt, Brug fra Alders Tid eller Hævd allerede have, kan erhverves, naar det ved Skjøn godt- gøres, at Nytten for den eller dem, der er interesserede i saadan Fremkomst over Andenmands Eiendom, er overveiende i Forhold til den Skade eller Ulempe, der vil forvolde Grundeiер eller Brugere.

Naar det ved saadant Skjøn er afgjort, at Vinterkjørsel over Andenmands Eiendom skal tillades, har Skjønnet at bestemme, hvor Kjørselen kan foregaa, og at afgjøre, hvorvidt Skade eller Ulempe ved saadan Kjørsel vil tilføies vedkommende Eiendom, samt i Til- fælde af, at Skade eller Ulempe vil forvolde, at bestemme Erstat- ning for samme med et Beløb for hvert Aar, hvori Vinterveien bruges. Dog kan Skjønsvetten beslutte, at Afgjørelsen af Erstat- ningspørgsmaalet skal udstaa til en senere Tid, forsaavidt dette findes nødvendigt til Vedømmelse af den med Kjørselen forbundne Skade eller Ulempe. I saafald har Skjønsvetten at bestemme et Beløb, for hvilket saadan Sikkerhed, som af Forretningens Bestyrer godtages, skal være stillet, inden Retten til Kjørsel kan benyttes. Forøvrigt kan Retten til Kjørsel ikke benyttes, forinden Erstatnings- beløbet for vedkommende Aar er betalt.

Naar mindst 5 Aar er forløbne, siden sidste Skjøn er afholdt angaaende Ret til Vintervei, skal Grundeiер eller Brugere kunne forlange nyt Skjøn til Afgjørelse saavel af, hvorvidt og i Tilfælde hvor Kjørsel kan tilstedes, som af Erstatningens Størrelse.

Den, som forlanger Ret til Vintervei, bærer Omkostningerne ved de i denne Paragraf omhandlede Skjøn. Ved de fornødne Skjøn afgjør Skjønnet, hvem der skal bære Skjønsmkostningerne.

Bestemmelserne i § 4 skal ikke gjælde den aarlige Erstatning for Brug af Vintervei. Erstatningen tilfalder i de i § 6 nævnte Tilfælde Brugeren. Hindrer Grundeiер eller Brugere Udgangen til Brug af Vintervei, efterat Retten dertil ved endeligt Skjøn er af-

27 Juli. gjort, og den bestemte Erstatning er betalt, eller Sikkerhed er stillet,
No. 14. finder Forskriisterne i § 5 tilsvarende Anvendelse.

§ 8. Lov om tvungen Afstaaelse af Grund til Gaardsveie paa Landet af 7de Juli 1890 ophæves fra den Tid, nærværende Lov træder i Kraft.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Givet paa Kristiania Slot den 27de Juli 1896.

Oscar.

(L. S.)

Hagerup.

Lehmann.

27 Juli.
No. 15.

Lov

om Bygningsvæsenet for Landets Byer udenfor
Kristiania, Bergen og Trondhjem.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre vittetligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlende ordentlige Storthings Beslutning af 8de Juli dette Aar, saalydende:

Kapitel I.

Om Bygningsmyndighederne.

§ 1. I enhver Kjøbstad og i ethvert Ladested skal der være en Bygningskommission, bestaaende af Politimesteren som Formand, Brandinspektøren, Sundhedskommissionens Ordfører og 2 af Magistrat og Formandskab valgte bygningskyndige Mænd. Disse sidste vælges for 4 Aar, saaledes at en af dem udtræder hvert andet Aar, første Gang efter Lodtrækning; de kan undslaa sig for Gjenvalg i ligesaa lang Tid, som de har fungeret. Samtidig vælges hver Gang en Suppleant for 2 Aar.

Ligeledes skal der i enhver Kjøbstad og ethvert Ladested være en Reguleringskommission, bestaaende af Magistraten som Formand,

Bygningskommissionens Medlemmer og 2 af Formandskabet inden 27 Juli.
dets Midte valgte Medlemmer. No. 15.

Hvor Stadskonduktør eller Stadsingeniør have, skal de være Medlemmer af begge Kommissioner.

Efter Andragende fra Kommunestyret kan Kongen bestemme, at Kommissionerne sammensættes anderledes; de Bestemmelser, som i saa Henseende tidligere maatte være afgivne for enkelte Steder, skal fremdeles være gjældende, indtil Kongen anderledes bestemmer.

§ 2. Det paaligger Bygningskommissionen at paase, at Lovens Bestemmelser om Bygearbejder noigtig befulgges, at der anvendes forsvarlige Konstruktioner og Materialier, samt at Arbeidet udføres overensstemmende med den approberede Byggeanmeldelse og de under Arbeidets Udførelse givne Bestemmelser. Reguleringskommissionen har at drage Omsorg for alt, hvad der vedkommer Reguleringen og dens Gjennemførelse samt Gadernes Rivelling.

Kommissionerne er beslutningsdygtige, selv om i Bygningskommissionen 1 Medlem eller i Reguleringskommissionen 2 Medlemmer er fraværende.

I begge Kommissioner gjør i Tilfælde af Stemmelighed Formandens eller, hvis han ikke er tilstede, en inden Kommissionen valgt Opmands Stemme Udslaget.

I Kommissionernes Møder skal der føres en af Amtmanden autoriseret Protokol, hvor enhver behandlet Sag og de fattede Beslutninger indføres. Det protokollerede underskrives ved hvert Mødes Slutning af de i Mødet deltagende Medlemmer.

§ 3. Stadskonduktøren ansættes, hvor Kommunestyret har fattet Beslutning om Oprettelse af en saadan Post, af Magistrat og Formandskab med Amtmandens Approbation. Han skal være en i Landmaaling og Bygningsvæsen kyndig Mand. Den Instrux, der for ham bliver at udsærdige, undergives Amtmandens eller, hvis der tillægges ham nogen Myndighed, som efter denne Lov tilligger Bygningskommissionen, Kongens Approbation. Er saadan Myndighed tillagt Stadskonduktøren, skal de af ham i saadanne Tilfælde truffne Afgjørelser kunne indankes for Bygningskommissionen.

Hvor ingen Stadskonduktør er ansat, kan der af Magistrat og Formandskab efter Forslag af Bygningskommissionen ansættes en eller flere i Bygningsfaget praktisk kyndige Mænd til som Bygningsinspektører at bistaa Bygningskommissionen med at føre Kontrol med Bygearbejder. Ogsaa hvor Stadskonduktør have, kan der ansættes en eller flere Bygningsinspektører.

§ 4. Naar denne Lov gjøres gjældende for Husamlinger paa Landets Grund eller for Strækninger, hvor saadanne begynder at dannes (se §§ 88), skal Bygningskommissionen, hvis der for Stedet er anordnet Brandkommission (se Lov af 26de August 1854 § 1), bestaa af dennes Medlemmer, Sundhedskommissionens Ord-

27 Juli. fører samt et af Overøvrigheden efter Herredsstyrets Forslag for 4 No. 15. Aar bestiftet bygningstyndigt Medlem. Brandkommissionens Formand bliver ogsaa Formand i Bygningskommissionen. Er Brandkommission ikke anordnet for Stedet, skal Bygningskommissionen, medmindre anderledes af Rongen i hvert enkelt Tilfælde bestemmes, bestaa af Sundhedskommissionens Ordfører samt 3 af Overøvrigheden efter Herredsstyrets Forslag for 4 Aar bestiftede Medlemmer, af hvilke det ene udfører Politimesterens og det andet Branddirektørens Forretninger. Det tredje skal være bygningstyndigt.

De, som har fungeret i mindst 4 Aar, kan undslaa sig for at bestiftes paa nyt i ligesaa lang Tid, som de har fungeret.

Reguleringskommissionen dannes af Bygningskommissionen i Forening med 2 af Herredsstyret inden dets Midte valgte Medlemmer.

Paa samme Maade forholdes med Hensyn til Bygningsmyndighederne i Kjøbstæders og Ladestæders Forstæder paa Landets Grund, medmindre Rongen i Overensstemmelse med § 88 her bestemmer, at de underlægges Kjøbstadens eller Ladestedets Bygnings- og Reguleringskommissioner.

Aaar der af Husfamlinger paa Landets Grund eller Strækninger, hvor saadanne begynder at dannes, for hvilke denne Lov er gjort gjældende, i Medhold af Lov af 17de Juni 1869, indeholdende adskillige Bestemmelser angaaende Bygningsvæsenet m. v., oprettes egne Bygningskommuner, bliver Stedets Bygningskommission og Reguleringskommission at sammensætte overensstemmende med de i nærværende Paragraf indeholdte Forfrifter, dog saaledes, at Bygningsrepræsentanterne udfører, hvad ovenfor er paalagt Herredsstyret.

Bygningskommissionernes Formænd fungerer tillige som Formænd i Reguleringskommissionerne.

§ 5. Bygningskommissionens eller Reguleringskommissionens lovmedholdig fattede Beslutninger kan alene ophæves eller forandres af vedkommende Regjeringsdepartement eller i fornødent Fald af Rongen, efterat i Byerne Magistratens og Formandskabets og i Landdistrikterne Herredsstyrets Erklæringer er indhentede.

Klager over formentlig Forurettelse ved lovstridige Beslutninger af Bygningskommissionen eller Reguleringskommissionen behandles efter de for private Politifager gjældende Regler.

Kapitel II.

Om Regulering, Grundafstaaelse og Expropriation samt Opmaaling af Tomter og Grunde.

§ 6. Reguleringskommissionen paa ethvert Sted har at udarbejde Forslag til fuldstændig Reguleringsplan for den Del af Stedets Omraade, som er undergivet den almindelige Bygnings-

lovgivning (§ 89), saafremt ikke en saadan Plan for er udarbejdet. 27. Juli. Under Reguleringsplanens Udarbejdelse skal Reguleringskommissionen No. 15. have sin Opmærksomhed henvendt paa, at Gaderne anlægges med tilbørligt Hensyn til Trafikens, Ildsjikkerhedens og Sundhedens Fordringer, samt at der paa passende Steder anlægges offentlige Pladse. Efter Andragende fra Kommune styret kan dog vedkom- mende Regjeringsdepartement samtykke i, at det, hvor Forholdene gjør det ønskeligt, indtil videre udstaar med Udarbejdelse af Regu- leringsplan. Forslaget med Beskrivelse og Angivelse af Gadernes Høideforhold forelægges Kommune styret til Vedtagelse, efterat der er givet Grundeierne Anledning til at gjøre sig bekendt med samme.

Det samme gjælder, naar der findes Grund til at gjøre nogen Forandring i eller noget Tillæg til Planen. Særlig skal det, hver Gang en Del af et Strog er afbrændt, uanset om der for samme foreligger approberet Reguleringsplan, uopholdelig af Reguleringskommissionen tages under Overveelse, hvorvidt der bør foretages nogen Forandring, og for dette endelig er afgjort, maa ikke Gjenopførelse af nogen Bygning paabegyndes.

De af Kommune styret fattede Beslutninger om Reguleringer træder ikke i Kraft, før de er approberede af Kongen, men saavel Reguleringskommissionens Forslag som Kommune styrets Beslutnin- ger er foreløbig bindende, indtil Sagen er endelig afgjort, dog kun i 4 Maaneder, efterat Reguleringskommissionens Forslag er af- givet.

Forsaavidt en saadan Reguleringsbeslutning ikke maatte blive stadfæstet, er den, som inden nævnte Frist's Udløb maatte have ind- rettet sig efter samme, ikke berettiget til at kræve Erstatning for de i denne Tid truffne Foranstaltninger.

En Gjenpart af Karterne over de approberede Reguleringer indsendes til vedkommende Regjeringsdepartement for at opbevares i Rigsarkivet.

§ 7. Intet Kvartal eller sammenhængende Klynge af Huse bør indtage større Plads end 4000 m.²; heller ikke bør nogen af et Kvartals Sider være længere end 100 m. Kvartalerne skal være adskilte ved ubebyggede Pladse eller saavidt muligt rette Gader, som, hvor de stedlige Forhold ikke lægger Hindringer i veien, skal være mindst 12,50 m. brede og aabne i begge Ender.

Bed Reguleringen af ny Gade kan det, naar særlige Forhold gjør det ønskeligt, saasom for Strog, der agtes villamæssig bebyg- gede, bestemmes, at en jevnside med Gaden løbende Strækning, som dog ikke, medmindre samtlige Grundeiere deri samtykker, paa nogen af Gadens Sider maa gives større Bredde end 5 m., skal forblive ubebygget.

Afstanden mellem Bygningerne regnes fra Bægsladen over Soffelen.

27. Juli. § 8. Bygning mod Gade eller offentlig Plads skal opføres
 No. 15. i Gadelinien. Herfra kan dog Reguleringskommissionen tilstede
 Afvigelse.

Bebyggelse af særskilt matrifuleret Tomt inde i Kvartal er tilladt, naar der foran samme tværs over Kvartalet gjøres en Abning af saadan Bredde, som Reguleringskommissionen bestemmer, indtil 12,50 m. Ved Bestemmelse af Høiden for Bygning mod saadan Abning bliver denne at betragte som Gade. Det samme gjælder med Hensyn til, hvad der er bestemt i § 16, femte Paragraph, om, hvorvidt Anmeldelser om Byggeforetagender skal sendes til Reguleringskommissionen, og i § 36 om Indkjørsel fra Gaden. Disse Abninger eller Veie maa ikke belemres saaledes, at Brandvæsenets frie Adkomst til nogen Tid besærliggjøres.

§ 9. De paa lovbestemt Maade afgivne Reguleringsbestemmelser er strax bindende saavel for vedkommende Grundeiere som for de Byggende, om end Gaden eller Pladsen endnu ikke er udlagt til almindelig Afbenyttelse.

Ingen ny Bygning maa opføres, medmindre den besluttede Regulering befulgtes. Som ny Bygning ansees det, naar ældre Bygning nedtages indtil 1ste Etages Gulvbjælker og igjen opføres. Ved Opførelse af Bygning paa et ikke reguleret Strøg har den Byggende at rette sig efter de Bestemmelser, som Reguleringskommissionen giver med Hensyn til Bygningens Beliggenhed, Afstand fra Gade eller Vej m. v.

§ 10. Naar Kommunistyret har besluttet, at Expropriation skal foregaa til Anlæg af ny eller Udvidelse af ældre Gade eller offentlig Plads, er Grundeieren pligtig til mod Erstatning af Kommunen efter Overenskomst eller Tagt at afgive den dertil fornødne Grund, saavel ubebygget — hvorunder indbefattes Sjogrund og anden Grund, som alene er bebygget med Skur, Kai eller Bolværk — som bebygget, dog for den bebyggede Grund Vedkommende kun efter særskilt derom fattet Beslutning af Kommunistyret. Ved Tagten over Bygninger, som forlanges afstaaede, bliver Erstatningssummen at forøge med 1 Mars Leieindtægt.

Naar et afbrændt Strøg skal reguleres, er Grundeieren tillige pligtig at afstaa til Kommunen den Grund, som behøves til Tomternes indbyrdes Regulering, mod Erstatning efter Overenskomst eller Tagt, medmindre der anvises ham ligesaa god og beleilig Tomt i samme Kvartal eller ved den tilstødende Side af Nabokvartalet. Opstaar der Tvist om den anviste Tomts Lige Godhed og Beleilighed, afgjøres den ved lovligt Ejendoms. Tilbagestaaende Kjædere, Mure eller andre Ruiner er ikke til Hinder for Expropriationen og bliver at medtage i Tagten, saafremt ikke Eieren foretrækker at bortføre dem inden en passende Frist.

Naar Bygning, som staar udenfor Gadelinien, undergaar Hovedreparation, hvorved dens Ydervægge ovenfor Grundmuren høst

eller delvis nedtages, er Eieren pligtig til mod Erstatning efter 27 Juli. Overenskomst eller Tagt at indrykke sin Bygning saaledes, at den No. 15. kommer til at ligge i Gabelinen samt til paa Hjørnetomt at bryde Hjørnet overensstemmende med denne Lovs § 54.

Saalænge en Reguleringsbeslutning ikke er approberet, kan Expropriationer til dens Iværksættelse ikke finde Sted.

§ 11. Expropriationer, som udfræves til Anlæg af ny eller Rettelse og Udvidelse af ældre Gade eller offentlig Plads, iværksættes, udenfor det i forrige Paragraf, næstsidste Pasfus, omhandlede Tilfælde, efterhaanden og i den Udstrækning, som Kommuneskyret bestemmer efter at have modtaget Reguleringskommissionens Betænkning og Forslag.

Grundeieren kan dog forlange, at Kommunen strax skal indløse den til saadan Plads eller Gade bestemte ubebyggede Grund, naar det ved lovligt Skjøn afgjøres, enten at den Grund, han vilde beholde tilbage, i sin Helhed bliver utjenlig til Bebyggelse, eller at hans Eiendom formedelfst den Indskrænkning i Byggefriheden, som Reguleringen medfører, bliver væsentlig forringet i Værdi.

Naar det ved lovligt Skjøn godtgjøres, at en Grund som Følge af en i Medhold af foregaaende Paragrafs andet Pasfus foretagen Regulering er bleven utjenlig til Bebyggelse eller saaledes affaaaret fra Gade eller offentlig Plads, at der ikke haves bebyggelig Tomt mod samme, kan Grundeieren ligeledes forlange, at Kommunen skal indløse den efter Overenskomst eller Tagt eller anvise ham en ligesaa god og beleilig Tomt som den ovenfor nævnte overensstemmende med den anførte Bestemmelse.

§ 12. I ethvert Tilfælde, hvor Grundeieren tilkommer Erstatning for Afgivelse af Grund til Udvidelse eller Rettelse af ældre Gade, bliver ved Tagten at tage Hensyn til den Nytte, som han vil have af Reguleringen. Som Følge heraf kan Erstatning for Afstaaelse endog ganske bortfalde, naar Nytten skjønnes at opveie det afstaaedes Værdi.

§ 13. Naar ny Gade eller Plads anlægges af Kommunen, skal Eierne af de tilstødende Grunde erstatte denne dens hele Udlæg ved Erhvervelsen af den til Gaden eller Pladsen fornødne Grund, saa langt Kvartalet strækker sig, dog kun til en Bredde af 12,50 m. Erstatningsbeløbet fordeles mellem Grundeierne efter Længden af hver Grunds Linie til Gaden eller Pladsen. Den Grundeier, som paa det Tidspunkt, da Gaden eller Pladsen anlægges, har bebygget eller bebygger sin Tomt med Bygning, der har Vindu eller Dor mod eller Indtjersel fra den nyanlagte Gade eller Plads, skal erlægge sin Andel af Erstatningssummen, beregnet efter den Længde mod Gaden eller Pladsen, i hvilken den af ham bebyggede Grunds Matrikulnummer strækker sig; de andre Grundeiere derimod først, naar de opfører saadan Bygning.

De Beløb, som ifølge disse Bestemmelser bliver at tilsvare

27 Juli. Bykassen, skal erlægges inden 3 Maanedes, efterat Opgave over No. 15. Størrelsen er meddelt. De kan inddrives ved Udpantning og nyder samme Pantestuffer og Fortrinsret, som tilkommer de paa fast Eiendom hvilende kommunale Skatter. Den prioriterede Panteret tabes for den Del af Beløbene, for hvilke der ikke er søgt Udpantning inden et halvt Aar fra Forsaldsdag.

Naar ældre Veie eller Gader, som tilhører Private, er medtagne i Reguleringsplanen, gjælder med Hensyn til sammes Overtagelse og Udvidelse de ovenfor om Anlæg af ny Gade givne Bestemmelser.

§ 14. Saavel ved Bedømmelsen af den Erstatning, som en Grundeier i Genhold til denne Lovs § 12 tilkommer, som ved Afgjørelsen af Spørgsmaalet, om en Grund ved Regulering bliver utjenlig til Bebyggelse eller væsentlig forringes i Værdi, bliver ikke at tage Hensyn til Deling af Grund, som har fundet Sted, efterat Reguleringen er vedtaget af Reguleringskommissionen.

§ 15. Hvor der er truffet Forføjning til, at Tomter og Grunde kan erholdes lovformelig opmaalte og kartlagte, kan Kommunebestyrelsen med Kongens Stadsfæstelse bestemme, at enhver ny Eier, hvis Tomt eller Grund ikke forhen er opmaalt eller kartlagt, skal være forpligtet til at lade dette gøre samt fastsætte Regulativ for den Godtgjørelse, der herfor skal betales. Hvor saadan Bestemmelse gjælder, maa intet Hjemmelsbrev paa Tomt eller Grund thinglæses, medmindre Maalebrev eller Gjenpart af samme medfølger. Herfra kan Overøvrigheden, efter Anbefaling fra Magistrat og Formandskab, indrømme Fritagelse ved Afhandelse af større Eiendomme, saalænge ikke nogen Udstykning deraf foregaar.

Kapitel III.

Om Byggeforetagender.

Anmeldelser for Arbejds Paabegyndelse og under Udførelsen. Mur- og Træbygninger.

§ 16. Forinden noget Arbejde, hvormed denne Lov indeholder Forfrister, paabegyndes, maa derom være indgivet skriftlig Anmeldelse til Bygningskommissionen og dens Samtykke til Udførelsen være meddelt. Anmeldelsen skal, forsaavidt ikke Bygningskommissionen for Tilfældet finder det overflødig, være ledsaget af:

a. ved Nybygning: Forklaring om Byggegrundens Bestaaenhed og Fundamenteringsmaaden samt Plan af Tomten, hvorpaa der angives Beliggenheden saavel af den nye som af før opførte Bygninger, og Tegning eller Rids af de Bygninger, som agtes opførte, begge med indstrevne Maal;

b. ved Reparationer eller Forandringer: Tegning eller Rids, 27 Juli. udvisende saavel de ældre, som de nye Forhold. No. 15.

Saafernt Bygningskommissionen ved større Byggearbejder finder det nødvendigt, skal der leveres de fornødne yderligere For- klaringer samt mere detaljerede Tegninger, der kan forlanges ud- arbejdede i en Maalestok af 1:100.

Ved særegne Konstruktioner skal der vedlægges Tegninger i Maalestok af mindst 1:20, ledsagede af fuldstændige Stabilitets- beregninger samt alle til deres Prøvelse fornødne Oplysninger.

Anmeldelsen med Forklaringer, Tegninger og andre Bilage skal indleveres i to Exemplarer og være paategnet Vedtagelse af Byggherren eller Bygmesteren.

Angaar Anmeldelsen Opførelse af ny eller saadan Hovedre- paration af ældre Bygning, som er omhandlet i § 10, tredje Pasfus, mod offentlig Plads, Gade eller Gaardsrum, sender Byg- ningskommissionen den med Bilag til Reguleringskommissionen til Erklæring. Forinden et saadant Arbejde paabegyndes, skal Regu- leringskommissionen ved Paavisning paa Stedet lade give den Byg- gende Oplysning om Gadelinien og Gaden's Høideforhold.

Det ene Exemplar af Anmeldelsen og af Bilagene sender Bygningskommissionen tilbage med Paategning om Stadfæstelse, forsaavidt den intet har at erindre mod Byggearbejdets Udførelse, og i modsat Fald med Underretning om Grunden til, at Samtykke til Arbejdets Udførelse ikke kan gives. Det andet Exemplar skal opbevares i Bygningskommissionens Arkiv.

Med Hensyn til yderligere Forpligtelse til Anmeldelse om Opførelse eller Forandring af Ildsteder og andre Indretninger henvises til § 78.

Er det anmeldte Byggearbejde ikke paabegyndt inden 1 Aar. efterat Bygningskommissionens Tilladelse er meddelt, taber denne sin Gyldighed.

Er et Byggearbejde udført i Overensstemmelse med den stad- fæstede Plan, men det senere viser sig at være lovstridigt, og Hus- eieren i Genhold til denne Lovs § 86 tilpligtes at rette det lov- stridige, kan han fordrø Erstatning af Kommunen efter lovligt Skjon, optaget paa dennes Bekostning, dog kun, forsaavidt det efter Om- stændighederne maa antages, at han har været i god Tro.

§ 17. Under Byggearbejdet skal skriftlig Varsel gives Byg- ningskommissionen eller Bygningsinspektoren mindst 2 Dage i Forveien, naar Fundamenterne skal anlægges og Tagtækningen paa- begyndes, samt naar Riberne er opmurede. Det samme gjælder, naar nogen af de nævnte Myndigheder ellers har forlangt særskilt Underretning, samt naar der foregaar nogen Værlen af Byggherre eller Bygmester. Der skal altid opgives nogen, der paa Vedkom- mendes Vegne har at modtage Bygningskommissionens eller Byg-

27 Juli. ningsinspektorens Meddelelser for det Tilfælde, at Bygherre eller No. 15. Bygmester ikke selv er tilstede.

Indstilles et paabegyndt Arbejde i længere Tid end 2 Maaneder, maa det ikke gjenoptages, førend Bygningskommissionen eller Bygningsinspektoren derom skriftlig er underrettet.

§ 18. Bygninger benævnes i denne Lov Murbygninger, naar Ydervæggene helt er opførte af Mur, og Træbygninger, naar deres Ydervægge for nogen Del bestaar af Træ. Benyttes andet Materiale, har Bygningskommissionen at bestemme, til hvilken af de nævnte Arter Bygningen bliver at henregne.

A. Murbygninger.

§ 19. Baaningshuse skal fra Underkant af 1ste Etages Gulvbjælkfelag opføres med Ydervægge af mindst $1\frac{1}{2}$ Stens Tykkelse.

Ydervægge med Vinduer eller andre større Åbninger skal i treetages Bygninger i 1ste Etage og i fireetages Bygninger i 1ste og 2den Etage have mindst 2 Stens Tykkelse; i femetages Bygninger skal de i 1ste Etage have $2\frac{1}{2}$ Stens og i 2den og 3die Etage 2 Stens Tykkelse.

Ydervægge uden større Åbninger skal have mindst 2 Stens Tykkelse i 1ste Etage i fireetages Bygninger og i 1ste og 2den Etage i femetages Bygninger. I disse Vægge, hvori kun maa anbringes Vindu af 50 cm. Bredde eller andre smaa Åbninger, er det tilladt at anbringe 1 Stens Blændinger, dog paa Bygninger med flere end 2 Etager alene i de to øverste og i den ovenfor disse liggende Del af Væggen. Pillarerne maa ikke være under 45 cm. brede; Blændingerne maa afbrydes 30 cm. under hver Bjælkfelagshoide og deres Bredde ikke være over 2,50 m. Brystblændinger under Vinduer er tilladte.

Alle Ydervægge maa være forsvarlig forankrede til Bjællelagene. Ankrenes indbyrdes Afstand maa ikke overstige 3 m., hvilket ogsaa skal iagttages ved Endegavlens Forankring til Tagværket.

Mellemvægge, der benyttes til at lægge Bjælker i, kan i Bygninger paa ikke over 2 Etager opføres af 1 Stens Mur eller med mindst $\frac{1}{2}$ Stens udmuret Bindingsværk; i Bygninger med flere end 2 Etager skal disse Vægge opføres af $1\frac{1}{2}$ Stens Mur; dog kan i øverste Etage bruges 1 Stens Mur.

Til andre Mellemvægge kan benyttes Træværk.

De Vægge, som omslutter Hovedtrapperummet, skal være af Mur af mindst 1 Stens Tykkelse og uden Træpaneling i Trapperummet. Gods- og Taglister af Træ kan dog anbringes.

Baaningshuse maa kun have Beboelsesleiligheder i 5 Etager, Beboelsesrum paa Loft heri medregnet.

Andre almindelige Bygninger med indtil 6 m. Hoide til

Gesimsens Overkant eller indtil 9 m. Høide til øverste Bæggespids 27. Juli. kan opføres af 1 Stens Mur; opføres de i større Høide, kan de No. 15. øverste 6 m., regnet fra øverste Bæggespids, opføres af 1 Stens Mur, men Bæggene nedenfor maa forstærkes med mindst $1\frac{1}{2}$ Sten for hver 6 m.

De oven bestemte Murtykkelser maa ikke indskrænkes ved at indlægge fortlobende Murremmer og Spigerlægter; dog er det tilladt at anbringe Remstykke under Stikbjælker for Tagværk.

Bindus- og Døraabningers Bredde maa tilsammen ikke overstige $\frac{2}{3}$ af Bæggens Længde; herfra kan dog Bygningskommissionen ved Jernkonstruktioner tilfælde Undtagelser.

§ 19. Bygninger med større sammenhængende Loftslængde end 30 m. skal Loftet være opdelt med en Murvæg af mindst 1 Stens Tykkelse, der skal naa 30 cm. over Tagfladen. Nabning i saadan Væg skal være forsynet med selvslukkende jernklædt Dør.

§ 20. Bygning mod Gade kan, uden Hensyn til dennes Bredde, gives en Høide af 9 m., regnet fra Gadens regulerede Niveau inde ved Huset til Gesimsens Overkant; høiere Bygninger, indtil 18 m., som er den største tilladte Høide, kan opføres, naar deres Høide ikke overskrider Gadens Bredde; dog kommer ikke Gadens Bredde i Betragtning, naar den ikke kan bebygges paa den modsættaende Side.

Gavlfaçade kan opføres mod Gade i de ovenfor tilladte Høider, regnet til dens høieste Punkt.

Trækkes Bygningen tilbage fra Gadelinien, bliver ved Beregningen af dens største tilladte Høide det mellem Bygningen og Gadelinien liggende Grundstykke, der ikke maa bebygges, at lægge til Gadebredden.

Undtagelser fra de ovenfor givne Bestemmelser kan tilfædes af Bygningskommissionen, naar Bygningen efter sin Bestemmelse eller af kunstneriske Hensyn tiltrænger en større Høide, samt naar der anbringes fladt Tag.

For Hjørnebygninger bestemmes den tilladte største Høide til Middelhøiden af de for Ydervæggene mod Gade tilladte største Høider.

Er Gaden skraa, maales Høiden fra dens Middelhøide uden for Bygningen.

Side- og Bagbygning kan opføres i samme Høide, som ovenfor er tilladt for Forhuset, regnet fra det planerede Gaardsrum's Middelhøide; dog maa ikke Høiden af saadanne Bygninger med Halvtag (Pulttag) overskride 21 m. til Monnet.

§ 21. Naar Bygning ligger Nabogrund nærmere end 2,50 m., skal Ydermuren mod denne opføres som Brandvæg (§ 49, andet Pasus).

§ 22. Fremspringende Dele skal være af ildfast Materiale,

27 Juli. forsaavidt de anbringes i større Høide eller mindre Afstand fra No. 15. Rabotomt eller andre Bygninger end for Træbygninger bestemt.

§ 23. Paa Bygninger paa mere end 1 Etage kan Opbyg over Hovedgesims, saasom Frontespicer og Heiseporte, alene anbringes, naar deres Facade ligger i Flugt med Husvæggen og den bagenfor liggende Forbindelse med Taget dannes af sammenstødende Skraaninger. Deres samlede Bredde maa ikke overstige en Trediedel af Husvæggens Længde, og deres høieste Punkt ikke række mere end 2,50 m. over Gesimsens Overkant, medmindre Bygningskommissionen af kunstneriske Hensyn dertil giver Tilladelse.

Andre over Tagfladen fremragende Udbyggs Bredde maa ikke overstige 1,70 m., hvorhos deres Afstand, saavel indbyrdes som fra Nabogrund, skal være mindst 3 m. De kan opføres i 1,70 m.s Høide over den for Bygningen tilladte største Høide; dog maa deres Mønne ikke rage op over Bygningens Mønne. De skal trækkes mindst 1 m. tilbage fra Væggens Yderflade og deres Tag- og Sideflader være dækkede med ildfast Materiale.

B. Træbygninger

§ 24. Baaningshuse skal i Ydervægge og Stillevægge, bestemt til at lægge Gulvbjælker i, naar de opføres af Laftværk, have mindst 7 cm. Tykkelse, naar de opføres af Reisværk, mindst 7 cm. Tykkelse med Ramværk af mindst 13 cm. Tykkelse og, naar de opføres af murudfyldt Bindingsværk, mindst sidstnævnte Tykkelse. I enetages Baaningshuse kan Ydervægge og Stillevægge opføres af 6 cm. Tykkelse, naar Laftværk eller Reisværk anvendes.

Al Paneling paa Vægfladernes indre Side skal paalægges samme uden Mellemrum.

Baaningshuse maa ikke gives flere end 2 Etager over Kælderen.

§ 25. Ingen Bygning maa gives større Høide til Gesimsens Overkant eller Tagspærrernes nedre Ende end tilstødende Gades Bredde, — dog ikke over 9 m., regnet fra Gadens regulerede Niveau inde ved Huset eller for Side- og Bagbygninger fra det planerede Gaardsrum's Middelhøide. Det er dog uden Hensyn til Gadens Bredde tilladt at bygge til en Høide af 6 m. Bygning med Halvtag (Pulttag) maa ikke opføres med den høieste Væg mod Gade eller offentlig Plads og Tagrejsningens Høide ikke overstige Halvdelen af Bygningens Bredde og aldrig være større end 3 m.

Bygning med Vægge af kun bordflædt Bindingsværk uden Udmuring maa ikke opføres med større Høide end 9 m. til Mønnet.

Er Gaden skraa, måales Høiden fra dens Middelhøide udenfor Bygningen.

Bygning med 2 Etager maa ikke opføres med Gavlfacade

til Gade eller offentlig Plads. Dog kan der paa Hjørnet af 27 Juli. Hjørnehusse anbringes Gavl, der ikke maa rage op over Huset's No. 15. Kourne, medmindre Bygningskommissionen af kunstneriske Hensyn dertil giver Tilladelse.

Med Hensyn til Opførelse af Sjoboder gjælder dog de herom særlig givne Forskrifter i § 48.

§ 26. Angaaende Udbyg paa Tag gjælder det samme, som ovenfor i § 23, andet Passus er bestemt for Murbygninger.

§ 27. Ingen Bygning maa opføres med større Grundflade end 300 m.². Bebygges en Tomt med flere Bygninger, hvis samlede Grundflade overstiger 300 m.², maa hver Klynge af Bygninger med ikke større Grundflade end 300 m.² adskilles fra andre Bygninger enten ved Brandvæg eller ved et aabent Mellemrum af mindst 5 m. Ifr. dog med Hensyn til Sjoboder Bestemmelserne i § 48.

Paa Tomter, der er indrettede til Oplag af Trælast, kan Bygningskommissionen uden Hensyn til de i denne Paragraf givne Bestemmelser tillade, at der opføres Træsture uden Ildsted til Trælastens Opbevaring. De kan opføres af Stændervært med enkelt Bordklædning i en Høide af 9 m. til Mønnet og forsynes med Gulv, men maa ikke have andet end det for Tagets Afbinding nødvendige Bjælkelaag.

§ 28. Enhver Bygning skal være adskilt fra Nabogrund ved Brandvæg eller et aabent Mellemrum af mindst 2,50 m.

Fiere af sammenstødende Grunde kan dog bebygge disse sammenhængende eller med mindre indbyrdes Afstand end ovenfor bestemt, naar Bygningerne tilsammen ikke optager en større Grundflade end den i § 27 bestemte og de mod Nabogrunden vendende Vægge opføres uden Abninger. Ved Beregning af Afstande fra andre Bygninger bliver de at betragte som én Bygning.

Undtagen fra den i første Passus givne Bestemmelse er Bygning uden Ildsted, naar den er fjernet mindst 3 m. fra Bygning paa samme Grund, dens Høide til Mønnet ikke overstiger 6 m. og den ikke optager en større Grundflade end 25 m.².

De i forrige og i denne Paragraf omhandlede Mellemrum maa ikke benyttes til Oplagssted for brændbare Sager eller belejres saaledes, at Brandvæsenets frie Passage hindres; dog kan de benyttes til Anlæg af Haver eller Beplantning med Løvtrær.

C. Almindelige Bestemmelser.

Afledning af Grundvand og Overvand m. v.

§ 29. Forinden en Grund bebygges, skal Bygningskommissionen paase, at de paa ethvert Sted gjældende Sundhedsforskrifter og de af Sundhedskommissionen for hvert Tilfælde givne Forskrifter besørges. Iøvrigt skal Madjorden borttages og Grunden for-

27 Juli. synes med saadant Aflob for Grundvand og Overtvand, som Byg-
No. 15. ningskommissionen bestemmer.

Gieren af Baaningshus, som er beliggende i en Afstand af 32 m. fra offentlig Kloak er forpligtet til, naar det af Sundheds-
kommissionen forlanges, at anbringe Afstikker til Kloaken til Afled-
ning af Grundvand, Overtvand samt Spilde- og Skyllevand. Hvor
saadan Kloak ikke er anlagt, skal Tagvand i oparbejdet Gade ved
Afløbsrender ledes til Rendestenen.

§ 30. Ved ny Bygnings Opførelse er den Byggende for-
pligtet til at besøge de Forrifter, som Bygningskommissionen gi-
ver med Hensyn til Vand-, Gas-, Kloak- og andre lignende Led-
ningers Anbringelse.

Mellemliggende Grundes Giere kan ikke modsætte sig de nød-
vendige lufkede Renders Ledning gennem deres Grund, naar Byg-
ningskommissionen finder det fornødent, hvorimod de har Ret til
Erstatning for derved mulig paaført Skade og Ulempe. En af en
Privatmand i Genhold hertil anlagt Ledning kan Bygningskommis-
sionen forlange borttaget, naar der bliver Anledning til direkte For-
bindelse med offentlig Ledning.

Gaardsrum.

§ 31. Enhver til Beboelse indredet Bygning skal have et
tilstødende uoverdækket Gaardsrum, der mindst indtager et saa stort
Areal som $\frac{1}{4}$ af Bygningens Grundslade og ikke er mindre end 4
m. paa hver Kant, Har flere saadanne Bygninger sættes Gaards-
rum, skal dets Størrelse beregnes efter deres samlede Grundslade.
Er Gaardsrum paa alle Kanter omgivet af Bygninger med større
Højde end 9 m., maa det enten have dobbelt saa stor Udstrækning
som foran bestemt eller Portrummet kun lukkes med Gitterport.

Hvor nogen Gaardsplads er mindre end her foreskrevet, maa
ingen Forhøjelse af de tilstødende Bygninger paa samme Eiendom
finde Sted.

Naar det af Hensyn til Tomtens Form og Størrelse eller
Beliggenhed maatte anses tilraadeligt, eller hvor foranstaaende Be-
stemmelser maatte findes at foranledige overveiende Ulemper for
Gieren, kan Bygningskommissionen, efterat Sundhedskommissionens
Erklæring er indhentet, tilstede Undtagelse fra disse Bestemmelser,
dog under Sagttagelse af, at Beboelsesleilighederne faar tilstrække-
ligt Lys.

Fundament og Grundmur.

§ 32. Enhver Bygning skal opføres paa Fundament og
Grundmur af Materialier, Konstruktion og Dimensioner, som Byg-
ningskommissionen finder forsvarelig i Forhold til Bygningens Stør-
relse og Bestemmelse samt Grundens Bestaaffenhed.

Mure af Teglsten eller andet for Fugtighed modtageligt Materialer, skal ved et mindst 2 cm. tykt Lag af ublandet Cementbrug No. 15, eller paa anden ligesaa betryggende og af Bygningskommissionen godkjendt Maade isoleres fra Grunden i en Høide af mindst 30 cm. over Jordsmønden og tilstødende Gades nivellerede Høide.

Hvor der ikke er anbragt Kjelder, skal der, medmindre Gulvet er betryggende isoleret mod Fugtighed fra Grunden, være et aabent Rum mellem Trægulv og underliggende Jordsmøn af mindst 60 cm. Høide og Grundmuren være forsynet med de for Luftcirkulationen nødvendige Åbninger.

Ved Kjelder forståes i denne Lov den Del af en Bygning, som ligger under 1ste Bjælkelag, er omgivet af Grundmuren og for en Del ligger under Grundfladen.

Beboelsesrum.

§ 33. Beboelsesrum — herunder indbefattet Butiker og andre Rum, hvori Mennesker sædvanlig er tilstede den hele Dag — maa fra Gulv til Loft have en Høide af mindst 2,50 m. og en mindste Gulvflade af 6 m.².

Hvor Loftskjælfkerne er fritliggende, regnes Høiden til deres Underkant. I Rum med Skraatag maa Høiden ikke paa noget Sted være mindre end 1,50 m. og den gennemsnitlige Høide være mindst saa stor som ovenfor nævnt, hvilken sidste Bestemmelse dog ikke gjælder for Alkover.

Enhvert Beboelsesrum skal mod Gade eller uoverdækket Plads have Vindu, hvis Lyssaabning, saafremt ikke Bygningskommissionen med Sundhedskommissionens Samtykke anderledes tillader, mindst skal have en Størrelse lig $\frac{1}{10}$ af Rummets Gulvflade, og som maa kunne aabnes.

I enkelt Rum, der indrettes fra nyt af i ældre Bygning, kan Høiden med Sundhedskommissionens Samtykke tillades indskrænket til 2,20 m.

§ 34. Angaaende Kjælderrum, som indrettes til Beboelse (jfr. § 33), skal endvidere gjælde følgende Bestemmelser:

- a. De maa kun indrettes i de Dele af Bygning, som ligger til mindst 10 m. bred Gade eller aaben Plads, der ikke kan bygges.
- b. I ethvert Rum skal mindst Halvdelen af dets Kubikindhold ligge over det tilstødende Jordsmøn, og Yderfladen af Væggene skal være stift fra dette ved en 60 cm. bred Luft- og Lyssgrav, der skal gaa mindst 20 cm. under Gulvet, og som skal være tilfredsstillende dræneret. Stoder Ydervæggene mod fremmed Grund, og der saaledes ikke kan tilveiebringes saadan Luft- og Lyssgrav som ovenfor nævnt, skal der foretages Isolering af Væggene paa samme Maade, som nedenfor under Littr. d er bestemt for Gulvets Vedkommende. Foransorte

27 Juli.
No. 15.

Bestemmelser om Ydervæggens Isolation fra det tilstødende Jordbæm ved en Lust- og Vysgrav eller paa anden Maade gjælder ogsaa Rum, der staar i umiddelbar Forbindelse med Beboelsesrum.

c. Den over Gaden Niveau liggende Del af den i § 33, tredje Afsnit bestemte Vysaabning skal udgjøre mindst $\frac{1}{15}$ af Gulvfladen i ethvert Rum.

d. Rummet skal forsynes med Gulv af Asfalt, Cement eller lignende, hvorpaa der dog skal lægges Trægulv. I Forbindelse med selve Gulvets Isolation maa der ogsaa ved lignende Isolation af Kælderboligernes Vægge fra Grunden sørges for, at Grundfugtighed ikke kan stige op i disse. Gulvet maa ligge mindst 50 cm. over højeste Grundvand eller Springflod.

e. Bygherren har at iagttage de Forstrifter, som Sundhedskommissionen maatte give med Hensyn til Grundens Drænering og Rummenes Ventilering eller i andre Henseender.

Foranstaaende Bestemmelser med Undtagelse af, hvad der er forestrevet i Lit. e, gjælder ikke Bryggerhuse samt Stryg- og Kulleværker, ved hvis Indretning Bygningskommissionen har at give de for hvert Tilfælde fornødne Bestemmelser.

Vinduer, Døre og andre Aabninger.

§ 35. Enhver Aabning i Bygning skal være forsynet med Lem, Port, Dør eller Vindu; foran Ventilationsaabningen kan anbringes Rist eller Gitter.

I Bygning, som er bestemt til at optage et større Antal Mennesker, skal Porte, Døre og Vinduer altid slaa ud.

§ 36. Hovedindgangsdør til Bygning skal have en Bredde i Vysaabning af mindst 1,10 m. mellem Rammene.

Tomt, hvorpaa der foruden Forhus findes Side- eller Bagbygning, skal herefter have Indførsel fra Gaden med Aabning i Huset af mindst 2 m. Bredde og 2,50 m. Høide. Dette skal iagttages, hvad enten Side- eller Bagbygningen opføres samtidig med Forhuset eller senere. Findes der flere Gaardsrum paa en Tomt, skal saadan Indførsel føre til hver af dem, medmindre de indbyrdes er forenede ved en saadan.

Fra disse Bestemmelser kan Bygningskommissionen tilstede Afvigelse ved Bygninger med korte Facader og forøvrigt under særlige Omstændigheder.

§ 37. Vys- og Heiseshafter skal være saaledes indrettede, at de i Ildbrandstilfælde for hver Etage kan afstænges med tætsluttende Faldlemmer, ligesom alle Aabninger fra tilstødende Rum maa kunne lukkes med tætte Døre.

Trapper, Kældernedgange og Vysaabninger.

§ 38. I enhver Bygning skal der være mindst 1 Trappe lige til Loftet.

3 Bygning paa mindst 2 Etager skal der, saafremt Bygning= 27 Juli.
gen har et større Grundareal end 120 m.², anbringes mindst 2 No. 15.
Trapper lige til Loftet, hvoraf den ene skal være Hovedtrappe.

3 Bygning med flere end 3 Etager og i treetages Bygning
med Beboelsesrum paa Loftet skal Hovedtrappen tilligemed Gulv
og Overdækning i Trapperummet og i den Gang, som forener Ho-
vedtrappen med Gade, Gaardsrum eller Portrum, være af ildfast
Materiale; dog kan Indtrinene være af Træ og Affatserne ligele-
des være dækkede af Træ.

Hovedtrappe skal være mindst 1 m. bred, regnet efter den
frie Abning i Rækværkets Høide, og den Gang, som forbinder
den med Gade, Gaardsrum eller Portrum, mindst 1,30 m. bred;
andre løvbefalede Trapper skal være mindst 80 cm. brede.

Enhver Trappe skal have forsvarligt Rækværk og dens Trin
ikke have større Stigning end Grund; alle Trapperum skal have
behørig Luft og Lys.

Naar der i en Bygning skal anbringes 2 Trapper, maa de-
res Bægge ikke støde til hinanden, og der skal være uhindret Ud-
gang til dem begge fra alle Beboelsesleiligheder; er der Beboelses-
rum paa Loftet, skal der fra ethvert af disse være uhindret Udgang
til begge Trapper.

Jorantaaende Bestemmelser kommer ikke til Anvendelse paa
Puthuse og Bygninger, som af Bygningskommissionen dermed lige-
stilles.

Fritrapper af Træ maa ikke opføres med større Høide end
4,50 m. fra Grunden og ikke mod Gade eller offentlig Plads.

§ 39. Trappe, som opføres ud i Gade, maa ikke have
skarpe Hjørner. Den maa ikke være bredere, end at der bliver en
Afstand af mindst 1 m. mellem Trappens nederste Trin og For-
tougets Øvertkant, og ikke springe længere frem i Gaden end 1 m.
Saadan Trappe maa ikke opføres i større Høide end $\frac{6}{10}$ af dens
Fremspring.

Fra hvad der ovenfor er bestemt, kan Reguleringskommissio-
nen under særegne Omstændigheder, saasom naar nye Trapper op-
føres til ældre Huse, tilstede Afvigelse.

Kjælbernedgange tillades kun anbragte med samme Fremspring
som for Trapper bestemt og skal indrettes saaledes, at de ikke med-
fører Fare for den almindelige Færdsel. Ingen Kjælbernedgang
maa anbringes i større Længde langs Husvæggen, end Regulerings-
kommissionen bestemmer, og heller ikke maa mere end én Kjælber-
nedgang anbringes paa en Bygning uden dens Tilladelse.

Abning for Lys og Luft kan anbringes langs Bygningens
Bæg; den maa ikke gives større Fremspring i Gaden end 60 cm.
og skal i Fortougets Plan dækkes med Patentglas eller med for-
svarlig Jernrist, hvis Abninger ikke maa være over 3 cm. brede.

27 Juli. Tag, Tagtækning, Tag- og Afløbsrender, Tagluger.
No. 15.

§ 40. Tag maa ikke opføres brattere end i 45° Vinkel; herfra kan dog Bygningskommissionen, naar Bygningens Stil eller andre Omstændigheder gjør det ønskeligt, tilstede Afvigelse.

§ 41. Tag maa ikke springe længere frem i Gade end 50 cm. fra Væggen's Overflade til ydre Kant af Bordfladningen under Tagtækningen.

§ 42. Ethvert Tag skal tækkes med ildfast Materiale. Hvad dertil skal henregnes, bestemmes af vedkommende Regjeringsdepartement. Under den ildfaste Tagtækning kan lægges Bordtag, som dog i den nedre Ende saavel mod Vinkelrende som mod Tagrende eller Gefims paa forsvaerlig Maade maa være tækket med ildfast Materiale. Mønnebord samt Dækbord paa Tag og over Hovedgefims maa tækkes med ildfast Materiale; herfra kan dog Bygningskommissionen tilstede Afvigelse ved fritliggende Bygninger, ligesom Mønnefamme og lignende Forsiringer af Træ kan tillades anbragte paa saadanne.

§ 43. Paa ethvert Tag skal der mindst for hver 10 m. i Længden anbringes en Luge, mindst 50 cm. i Firkant, hvortil Udgangen fra Loftets Gulv er let, og som skal have Karm og Ramme af Metal. Ligger Bygningen til Gade eller offentlig Plads, skal Lugen anbringes i Tagfladen mod Gaden eller Pladsen. Ved hver lovbefalede Luge skal der, naar Tagets Stigning er større end 1 : 4, og det ikke er forsynet med horisontalt liggende Lægter, være anbragt en henfigtsmæssig Jernstige fra Gefims eller Tagkant til Mønne.

Endvidere skal der i Taget over hvert afdeelt Lofttrum, hvortil saadan Luge ikke er anbragt, være en Abning i Taget, som ved sin Tækning (f. Ex. Glassten) tydelig kan skjælnes.

Har Tagvindu Karm og Ramme af Træ, skal disse beklædes med ildfast Materiale.

Forpligtelsen til Anbringelse af Tagluger gælder dog ikke Skurbygninger, hvis Høide til Mønnet ikke overstiger 6 m., og som ikke har et større Grundareal end 100 m.².

§ 44. Bygning, som støder til Gade eller offentlig Plads, skal mod disse forsynes med Tag- og Afløbsrender; disse skal føres ned langs Bygningens Væg til høist 30 cm. fra Grunden (jfr. § 29). Tagband maa ikke ledes saaledes, at det har Fald paa Nabos Bygning eller Grund. I mindre Afstand end 2,50 m. maa intet Tag opføres med Fald mod Nabogrund, medmindre Snefangere er anbragte.

Bygninger paa 3 Etager og derover skal forsynes med Snefangere paa Taget, forsaavidt dette ikke er fladt.

Snefangere, Tag- og Afløbsrender skal være ildfaste.

Balkoner, Verandaer, Karnaper og andre Udbyg.

27 Juli.
No. 15.

§ 45. Søffelmur maa ikke springe mere end 15 cm. frem i Gade.

Til offentlig Plads og Gade af mindst 12,50 m. Bredde er det tilladt at anbringe aaben Balkon af ildfast Materiale samt paa brudt Hjørne og med Reguleringskommissionens Tilladelse til offentlig Plads og Gade af mindst 15 m. Bredde hængende Karnaper af indtil 3 m. Bredde. Saadanne Udbyggs Underkant maa ligge i en Høide af mindst 3 m. over Fortouget; de maa ikke springe mere end 1 m. frem fra Husvæggen og ikke uden Naboens Samtykke komme hans Grund nærmere end 4 m.

Portaler og Kollonader kan med Reguleringskommissionens Tilladelse anbringes, men kun til offentlig Plads eller Gade af mindst 12,50 m. Bredde og saaledes, at der bliver tilbage en Afstand af mindst 1 m. mellem deres Fremspring ved Gaden og Fortougets Yderkant, ligesom de i intet Tilfælde maa springe længere frem end 1 m.

Andre Udbyg indenfor Gadelinien er ikke tilladte, og maa intet Udbyg af de nævnte Slags ombygges eller gjenopføres i Strid med disse Bestemmelser.

§ 46. Fra Husvæg, der ligger i Afstand fra Gadelinien, kan opføres aabne Udbyg, saasom Veranda, overdækket Balkon, Svalgang og deslige; dog maa ikke deres Fremspring fra Husvæggen overskride Gadelinien, ligesom de ikke maa komme Nabogrund nærmere end 4 m. uden Naboens Samtykke.

Trælastoplag.

§ 47. Ved Benyttelse af Tomt, der ligger umiddelbart ved Havn, Elv eller Fjordbred, til Trælastoplag skal det iagttages, at der mellem Trælastoplag og Bygning med Fildsted eller Nabogrund bliver en Gade eller et aabent Rum af mindst 12,50 m. Bredde.

Oplag af Trælast paa Tomt, som ikke støder til Havn, Elv eller Fjordbred, maa ikke indtage mere end 4000 m.² sammenhængende Flade og ikke stables høiere end 7 m.; de skal til alle Sider være skilte fra andet Oplag, Bygning med Fildsted eller Nabogrund ved et aabent Rum af mindst 20 m. Bredde.

Mindre Oplag, der ikke indtager en større Flade end 200 m.², og hvis Høide ikke overstiger 4 m., iberegnet Overdækningen, er dog tilladte med Iagttagelse af de for Træbebyggelse bestemte Afstande.

Foranstaaende Bestemmelser gjælder ogsaa for Trælast, der opbevares i Skur med aabne Vægge. For Skur med tætte Vægge gjælder samme Bestemmelser med Hensyn til disses Areal som for Ejeboder bestemt; jfr. § 48.

27 Juli.
No. 15.

Sjøboder.

§ 48. Sjøboder beliggende ved Brygge, Havn, Fjordbred eller Elv kan opføres med Endegablen mod disse og er ikke underkastede nogen Judsfrænkning med Hensyn til Stagernes Antal, ligesom de kan optage en Grundflade af indtil 500 m.². De kan opføres af Træ i en Høide fra Grundfladen af 10 m. til Gesimsens Overkant eller Tagspærrernes nedre Ende og af 14 m. til Kønnespids; de skal have en indbyrdes Afstand af mindst 3 m. og ikke ligge Nabogrund nærmere end 1,50 m. Taget maa ikke springe længere frem end i § 41 bestemt. Angaaende Anbringelse af Ildsted henvises til § 62.

Brandvæg.

§ 49. Brandvæg for Træbygninger skal opføres af mindst 1 Stens Mur og være forsvarelig fundamenteret.

Enhver Brandvæg skal være udvendig pudset eller fuget, rage mindst 30 cm. over Tagfladen og være hel uden nogen Abning. I Brandvæg maa ikke Træværk lægges nærmere Ydersiden end 23 cm.

Konstruktioner, Materialier og Bygninger, som særskilt maa godkjendes.

§ 50. Naar der agtes anvendt Konstruktioner eller Materialier, som ikke i denne Lov specielt er omhandlet, skal Anmelderen derpaa udtrykkelig gjøre opmærksom, ligesom han har at tilveiebringe de Oplysninger, som Bygningskommissionen anser fornødne (jfr. § 16).

Bygningskommissionen er berettiget til paa Bygherrens Bekostning at anstille de fornødne Sikkerhedsprøver.

§ 51. For Bygning, som er bestemt til at optage eller tjene til Bolig for et større Antal Mennesker, saasom Kirke, Theater, Forlystelses-, Udstillings- og Skolelokale, Hotel, Kaserne, Arbejderbolig m. v., saavel som for industrielle Anlæg har Bygningskommissionen at give de yderligere Forskrifter vedkommende Bygningsmaade og Indretning, som til de Besøgendes eller Beboernes Betryggelse eller af Sundhedshensyn saavel som af Hensyn til Ild sikkerhed ansees fornødne.

Lokumer og Kreaturstalde.

§ 52. Lokumer, Kreaturstalde eller Opbevaringssteder for Gjødsel maa ikke anbringes nærmere Brønd eller andet Vandhentessted end 4 m. Mod Gade, offentlig Plads eller Nabogrund maa de ikke have nogen Abning, Dør eller Luge, ei heller lægges i en nærmere Afstand end 1,50 m. og ikke være saaledes indrettede, at de udbreder Stank dertil eller til beboede Rum eller Opbevarings- eller Tilberedelsessted for Næringsmidler.

For deres Indretning skal der af hvert Steds Sundheds- og 27 Juli.
Bygningskommissioner udarbejdes bestemte Regler. No. 15.

Indhegninger, brudte Hjørner, Afvisere og Maling
af Huse og Indhegninger.

§ 53. Mod udlagt Gade, der er aabnet for almindelig Færdsel, skal Tomt, som ikke er fuldt bebygget til Gadelinien, forsynes med forsvarlig Indhegning efter Reguleringskommissionens nærmere Bestemmelse, medmindre denne fritager derfor. Indhegningen maa ikke være under 80 cm. og ikke over 3 m. høi. Høiere Indhegning tillades heller ikke mod Nabotomt.

Paa Indhegning, som har en Længde af 12 m. eller mere, kan Bygningskommissionen forlange anbragt Port til at slaa ind af mindst 2,50 m. Bredde.

§ 54. Bygning og Indhegning, der støder umiddelbart til reguleret Gade eller offentlig Plads, skal paa Hjørnetomt have brudt Hjørne i mindst 3 m. Bredde og med lige store Vinkler med Sidefladerne. Hjørnet kan ogsaa afrundes, men Buen maa ikke springe mere end 50 cm. frem foran den ovenbestemte Linie.

Hersfra kan Reguleringskommissionen tilstede Undtagelse, naar Bygningens Stil eller de stedlige Forhold gjør det ønskeligt.

§ 55. Rækværk, Afvisere og Voiler kan alene med Reguleringskommissionens Samtykke anbringes paa Fortoug.

§ 56. Til Gade, offentlig Plads eller Nabogrund maa Bygning eller Indhegning ikke males eller anstryges hvid. Til Ruds af Murbygninger maa kun anvendes Ralkruds, der er tilsat en bruktet Farveopløsning. Heller ikke maa Bygning eller Indhegning for nogen Del tjærebredes eller overstryges med andet ildsfarligt Stof.

Skorstenspiber, Lodpiber og Feiedøre.

§ 57. For Skorstenspibe, hvorved forstaaes Pibe, der er indrettet til at renses ved Gjennemgang, gælder følgende Regler:

- a. Den skal indvendig i hele sin Længde være retvinklet og af nøiagtig samme Størrelse, mindst 47 cm. i Firkant, samt uden Affaiser.
- b. Er den større end 60 cm. i Firkant, skal den indvendig være forsynet med Stigetrin af Jern.
- c. Er der ikke Arnested paa det Sted, hvor den begynder, skal den der forsynes med Feiedør.
- d. Den kan trækkes med en Hældning af indtil 45° fra den lodrette Linie, naar den hviler paa eller er muret i Forband med en fra Grunden gaaende Væg af mindst 1 Stens Tykkelse med $\frac{1}{4}$ Stens Udfragning paa begge Sider indtil Pibens ydre Flader. Ellers maa Trækning ikke finde Sted, medmindre Bygningskommissionen i særlige Tilfælde dertil meddeler Til-

27 Juli.
No. 15.

ladelse; dog maa ingen Pibe tillades trukket mere, end at den kan staa frit uden Forstotning.

§ 58. For Lodpibe, hvorved forstaaes Pibe med mindre Gjennemsnit end 47 cm., gjælder følgende Regler:

- a. Den skal være indrettet til at renses med Børste.
- b. Dens mindste indvendige Side eller Diameter skal være 15 cm. og dens indvendige Form og Størrelse uforandret i dens hele Længde.
- c. Den maa ikke trækkes, uden at den hviler paa Mur, og heller ikke med større Hældning end 45° fra den lodrette Linie. Gjærner, som opstaar ved en forandret Retning, skal afrundes efter et Cirkelstykke af mindst 1 m. Radius.
- d. Hvor den begynder, og over det øverste Bjælkelag samt i Regelen ved enhver forandret Retning, skal den forsynes med Feiedør.
- e. I Lodpibe af 15 cm. Diameter eller med 15 cm. brede Sider maa kun indledes Røg af 3 almindelige Dvne og i Lodpibe med 24 cm. Diameter eller brede Sider Røg fra 7 almindelige Dvne; skal der i Lodpibe ledes Røg fra flere almindelige Dvne eller fra aabent Ildsted, har Bygningskommissionen at bestemme dens mindste Gjennemsnit.

§ 59. Enhver Pibe skal enten fundamenteres fra Grunden af eller udtrages fra Mur; dog kan med Bygningskommissionens Tilladelse Lodpibe af indtil 24 cm. Gjennemsnit opføres paa Bjælkelagene paa Hvelv mellem Bjælker af fornøden Styrke. Hvelvet skal hvile paa Jerndragere, anbragte mellem Bjælkerne og forsvaret forbundne med disse.

Pibens Munding skal ligge mindst 80 cm. høiere end Mønnet eller Tagryggen eller saaledes, at dens horisontale Afstand til Tagfladen bliver mindst 3 m. Dette sidste gjælder ogsaa, naar Piben kommer nærmere anden Bygnings Tag, Trævæg eller Murvæg, der har Aabning mod Piben.

Pibe skal være opført med mindst $\frac{1}{2}$ Stens Tykkelse af velbrændt Mursten i godt Forband, indvendig muret nøiagtig glat, stenskuret og kostet samt udvendig pudset eller fuget.

Dens indre Flader maa ikke komme Træværk nærmere end 23 cm.

De fritstaaende Yderflader af Pibe maa ikke belembes saaledes, at Eftersynet vanskeliggjøres. Forer Pibe gennem Loft, hvor der haves Oplag af let antændelige Gjenstande, skal den efter Bygningskommissionens nærmere Bestemmelse være omgivet af tætte Vægge i mindst 60 cm. Afstand fra Pibens Yderflader, dog saaledes, at der gennem en laasfærdig Dør altid er Udgang til Piben.

I Bygning kan fritstaaende Pibe opføres i 8 Gange saa stor Høide som Pibens mindste udvendige Bredde.

Ventilationsaabninger kan alene efter Tilladelse af Byg- 27 Juli.
ningskommissionen anbringes. No. 15.

Efter Bygningskommissionens nærmere Bestemmelse skal det være tilladt at anbringe mere eller mindre stadtliggende Røgkanaler (Piber), naar de overalt ligger paa forsvaerligt og tilstrækkelig bredt Murfundament fra Grunden. De maa indrettes saaledes, at de med Lethed kan seies.

§ 60. For udenfor Bygning fritstaaende Pibe bestemmer Bygningskommissionen Murtykkelse, Tværsnit og Dimensioner m. v. Pibe for Fabrik, Bageri og andre Anlæg, hvor der foregaar større Varmeeudvikling end ved almindelige Ildsteder, skal have mindst 1 Stens Tykkelse, være indrettet til at renses ved Gjennemgang og opføres i den Høide, som Bygningskommissionen bestemmer. Mindste Afstand fra dens indre Flade til Træværk skal være 36 cm.

Forvolder Røg fra saadan Pibe Beboerne af omliggende Strøg Ulempe, kan Bygningskommissionen paalægge Eieren at rette Mangelen.

Stadelige Gasarter fra deslige Anlæg skal altid afledes gennem Bygningens Tag og saa høit over dette, at Naboerne ikke forulempes. Det samme gjælder om Dampe, som efter Bygningskommissionens Stjøn er til Uleilighed for Naboer eller dem, som færdes i Nærheden.

§ 61. Feiedør i Pibe skal være af Støbejern, tætsluttende, hvile paa Hængsler samt være forsynet med dobbelt, 2,5 cm. bred Fals paa alle 4 Sider og mindst saa stor i Firkant som Pibens indvendige Gjennemsnit eller længste Tværsnit.

Døren maa intetsteds komme Træværk, som ikke er beklædt med ildfast Materiale, nærmere end 50 cm., og foran den maa Trægulv i Pibens Bredde være beklædt med ildfast Materiale i mindst 40 cm. Udstrækning. Den maa altid være let tilgængelig.

Ildsteder, Dampfjedler, Varmeapparater, Ledninger for varm Luft og Røgrør.

§ 62. Ildsted maa alene anbringes i Rum med tætte Vægge; har Rummet mindre Høide end 2 m., skal det have Gulv, Vægge og Tag af ildfast Materiale.

I Udhusbygninger samt i Sjoboder og Pakhuse, som er adskilte fra Nabogrund med Brandvæg eller ved den i § 28 bestemte Afstand, kan Ildsted anbringes i Rum, som er mindst 2,50 m. høie og adskilte fra den øvrige Del af Bygningen ved kompakte Vægge uden Nabning; i andre Sjoboder og Pakhuse maa Rum, hvori Ildsted anbringes, have ildfaste Vægge, Gulv og Tag og Dørene paa Indersiden af Rummet være beklædte med ildfast Materiale.

27 Juli. § 63.

No. 15. 1. Naar Ildsted med almindeligt Ildrum, saasom almindelige Ovne, Raminer, Komfurer, Røgeovne o. l., opættes ved Væg, hvori findes Trævært nærmere end 60 cm., skal der langs denne anbringes Brandmur, som skal have mindst $\frac{1}{2}$ Stens Tykkelse og saa stor Udstrækning, at ingen Del af Ildstedets Yderflader kommer Brandmurlist eller andet Trævært nærmere end 30 cm. Ildsted maa ikke komme saadan Brandvæg nærmere end 15 cm.

Ildstedets Aftekasse skal være indesluttet i hel Jernkapsel, som skal være fjernet mindst 10 cm. fra Gulbet; er der ingen Aftekasse, skal Ildstedets Bund være fjernet mindst 24 cm. fra Gulbet.

Gulbet under Ildstedet skal være belagt med ildfast Materiale, som ved almindelige Ovne skal springe frem mindst 30 cm. foran Flægget og ved andre Ildsteder mindst 60 cm. foran Flægget og mindst 30 cm. til Siden.

Ildstedet skal være anbragt paa Fod af Sten eller Jern, og hvor Foden er uden Abning, saaledes at Luften ikke kan cirkulere frit, maa den udmures mellem Bunden og Gulbet. Dette gjælder ikke Stenovne, som derimod skal hvile paa en valset Jernplade af mindst 3 mm. Tykkelse. Saadanne Ovne kan opføres umiddelbart til Brandmuren.

2. Jernovne med større Ildrum, saasom Centralopvarmningsapparater o. l., skal være fjernede mindst 1 m. fra Trævært og, naar dette er beklædt med $\frac{1}{2}$ Stens Mur, mindst 50 cm. fra denne.

De skal, hvis ikke Bygningskommissionen tillader andet, anbringes paa Murfundament eller Hvelv; Gulbet foran og paa Siderne af dem skal mindst i 1 m. Afstand bestaa af ildfast Materiale.

Ildrummet skal være udforet med ildfast Sten.

Disse Ildsteder skal være forsynede med Afteplader foran Ildrummets Dør og med fast Skjærm foran Dørens Træthul.

3. Mindre murede Ildsteder, saasom Arnesteder, indmurede Komfurer og Bryggepander, Ildsteder for Kjøller, Røgkammere etc. skal være af mindst 1 Stens Mur; støder denne til Trævært, skal Muren, saa langt Vuen spiller, gøres $\frac{1}{2}$ Sten tykkere. Gulbet foran Ildstedet skal bestaa af ildfast Materiale i mindst 1 m. Udstrækning.

Bygningskommissionen kan tillade, at disse Ildsteder sættes paa Bjælker.

4. Større murede Ildsteder, saasom Vagerovne o. l., skal staa frit og deres Yderbægge ikke komme Trævært nærmere end 60 cm. De maa alene anbringes paa Murfundament og skal bestaa af mindst 1 Stens Mur, der, saa langt Vuen spil-

ler, skal forstærkes med $\frac{1}{2}$ Sten. Ildrummet skal yderligere 27 Juli.
udføres med ildfast Sten af mindst 10 cm. Tykkelse. Gulv No. 15.
i Rummet, hvori Ildstedet er anbragt, skal bestaa af ildfast
Materiale.

Over Røgeovne og aabne Ildsteder skal anbringes Kappe af
ildfast Materiale med Afledning for Damp.

§ 64. Ildsteder uden Afledning for Røg gennem Røge-
kanal anbringes efter Bygningskommissionens nærmere Bestemmelse
i ethvert Tilfælde.

§ 65. Angaaende Dampkedler gælder følgende Regler:

1. Naar fritstaaende, ikke indmuret Dampkedel paa indtil 5
Hestekræfter opfattes nærmere ved Væg, hvori findes Træværk,
end 1 m. fra Kedelens Yderflader, skal der langs Væggen
anbringes Brandmur af mindst $\frac{1}{2}$ Stens Tykkelse; mellem
Muren og Kedelen skal der være en Afstand af mindst 50 cm.

Naar saadan Kedel anbringes paa Trægulv, maa den staa
paa en Fod af mindst $\frac{1}{2}$ Stens Mur, hvorunder er lagt en
Jernplade af mindst 4 mm. Tykkelse eller en forsva-
rig Sten-
helle. Gulvet foran Ildstedet maa være dækket med ildfast
Materiale i mindst 1 m. Udstrækning.

2. Angaaende indmurede Dampkedler af den i Post 1 nævnte
Størrelse gælder, hvad ovenfor i § 63, Post 4 er bestemt
om større murede Ildsteder.

3. Dampkedler paa over 5 Hestekræfter kan alene anbringes med
Bygningskommissionens Tilladelse og kun i Rum med ildfaste
Vægge og Gulv.

4. Angaaende Dampkedler paa over 20 Hestekræfter gælder,
foruden hvad der er bestemt i Post 3, at de skal anbringes i
særskilt Bygning med aabent Spærreloft. Herfra kan dog
Bygningskommissionen tilstede Undtagelse for Sikkerhedskedler.

§ 66. Det Kammer, hvori Centralopvarmningsapparat an-
bringes, skal være let tilgængeligt, saavidt muligt beskyttet mod
Forurensning af Luften og paa alle Kanter bestaa af Mur af
mindst 1 Stens Tykkelse og alle Abninger i denne, med Undta-
gelse af Luftkanalerne, være forsynede med ildfaste, tætfluttende
Døre. Feiedøre maa ikke findes i Varmekammeret. Yderfladerne
af Murværket maa ikke komme Træværk nærmere end 50 cm.
Fra disse Bestemmelser kan Bygningskommissionen tilstede Afvigelse
ved smaa Anlæg, hvoraf ingen Fare er at befrygte.

Angaaende Ledninger for varm Luft gælder med Hensyn til
Afstand fra Træværk m. v. de angaaende Røgere givne For-
skrifter, medmindre de bestaar af ommurede glasserede Rør, i hvilket Til-
fælde det er tilstrækkeligt, at Rørene er stille 10 cm. fra Træværk
eller ved $\frac{1}{2}$ Stens Mur. Til Isolering maa kun benyttes Stoffe,
der er godkendte af Bygningskommissionen.

Ledninger for Damp maa ikke anbringes Træ nærmere end

27 Juli. 5 cm., medmindre Mellemrummet mellem Vedningen og Trævæggen No. 15. er udfyldt med ildfast isolerende Materiale, i hvilket Tilfælde Afstanden kan indskrænkes til 2,5 cm.

Hvor Dampledningerne fører gennem Trævæg, skal de være isolerede fra denne paa saadan Maade som ovenfor anført.

§ 67. Røgrør maa ikke føres ud gennem Ydervæg, men skal altid ledes ind i Røibe, saaledes at det ender jævnt med Røibens indre Flade (jfr. dog sidste Passus).

Ei heller maa noget Røgrør trækkes fra et Rum gennem et andet for at komme til Røibe i større Længde end 5 m. regnet fra Dn til Røibe. Røret skal paa den Strækning, hvor det trækkes, være af Støbejern.

Røgrør skal være fjernet mindst 30 cm. fra Træ eller skilt fra samme ved Mur af mindst 12 cm. Tykkelse; føres det gennem Tag eller Skillevæg, skal der mures omkring det saaledes, at Rørets ydre Flade ikke paa noget Sted kommer Træ nærmere end 23 cm. Hvor Røret støder umiddelbart til Mur, skal det, naar det ikke er af Støbejern, være indlagt i Jernhylse.

Naar der paa Røgrør anvendes Rnæ, skal dette forsynes med Feieluge og indrettes til at tages af.

Anbringes inde i Skorstensrøibe Rnæ paa et Røgrør, skal der være Feiedør ved Rnæet, som skal være saaledes indrettet, at det med Lethed kan tages af.

Anlæg, hvori arbeides med usædvanlig stærk Fld eller let antændelige Materialier, Rjoller samt ilds- og sundhedsfarlige Anlæg.

§ 68. Brændevinsbrænderier, Ølbryggerier, Malterier, Støberier, Røgerier for Beg, Tjære, Tran og Olie og andre Anlæg — herunder indbefattet Værksteder —, hvori der arbeides med usædvanlig stærk Fld, samt Fabrikker, hvori der arbeides med letfængelige Materialier, maa alene anbringes i Murbygning, hvilket ikke alene gjælder de Bygninger, hvori Fldstederne er anbragte, men alle til Anlægget hørende Bygninger, hvori nogen efter Bygningskommissionens Skjøn ildsfarlig Virksomhed foregaar.

Fldstederne skal være anbragte enten i egen Bygning eller i grundmuret Afdeling af Bygning. Deres Flæg maa aldrig vende ud mod det Frie, og i Tjærrum skal der være ildfaste Vægge og Gulv samt ildfast eller med ildfast Materiale beklædt Tag.

Flæg til Fldsteder i Rum bestemte til Tørring, eller hvori Rjedler til Røgning af Olie, Fjernis, Tjære, Beg og Fedt eller til Behandling af lignende særdeles brændbare Stofte er indmurede, skal anbringes udenfor Rummet.

Fra foranstaaende Bestemmelser kan Bygningskommissionen tilstede Afvigelser ved mindre Anlæg, hvorefter ingen Fare er at befrygte.

Paa den anden Side kan Bygningskommissionen bestemme, 27 Juli. at ogsaa andre Anlæg end de ovenfor nævnte, naar den anser dem No. 15. for ligesaa ildsfarlige som disse, skal opføres som ovenfor bestemt.

Ved Anlæg, hvor det paa Grund af Brændematerialet anses fornødent, kan Bygningskommissionen foreskrive Anbringelse af Gnistkammer eller andet hensigtsmæssigt Apparat til Opfangelse af Gnister.

I Smedier skal Væggene i 1 m.s Høide fra Gulvet bestaa af ildfast Materiale og Gulvet være ildfast.

For Kjølle gjælder, foruden hvad ovenfor er bestemt, at dens Sidevægge skal være af mindst 1 Stens Tykkelse, og at den ikke for nogen Del maa bestaa af antændeligt Materiale.

§ 69. I Værksted, hvor der arbejdes med letfængelige Materialier, gjælder for Anbringelse af Kjedler, Torreovne og lignende de i foregaaende Paragraf for Ildsteder givne Forskrifter. Naar Værksteds Vægge ikke er af Mur, skal der lades mindst 60 cm. Mellemrum mellem Ildstedets Murbænk og Væggen.

Røgkammer, Svovlingskammer og lignende Rum skal overhvalves, deres Gulv og Vægge, forsaavidt de ikke er af Mur, beklædes med $\frac{1}{2}$ Stens Mur, og deres Døre med Karne skal være af Metal eller paa alle Sider beklædte med ildfast Materiale. Røgen skal afledes gennem Røbe.

I Værksted for Haandværkere, som arbejder i Træ, maa kun anbringes lukkede Ildsteder. Disse maa anbringes i en Jernkasse, som paa alle Sider gaar mindst 20 cm. udenfor Ildstedets Vægge, og hvis Sideflader er mindst 20 cm. høje, samt paa muret Fundament i en Høide af mindst 50 cm. fra Gulvet, som indtil 1 m. omkring Ildstedet belægges med ildfast Materiale. Ovne i saadanne Rum maa ikke have løse Plader.

§ 70. Jernstøberi, Cellulosefabrik, Brændevinsbrænderi, Møllebryggeri, Gasværk, Garveri, Slakteri, Tran- og Begkokeri, Benbrænderi eller Fabrik for Tilvirkning af Lim, Tarmstrenge, Cifori, Stivelse, mineraliske Syrer, Salte eller andre kemiske Præparater samt Maler-, Farve- og Gødningstoffer maa kun anlægges der, hvor Reguleringskommissionen, efter at have indhentet Sundhedskommissionens Erklæring, tillader dette.

Dette Paabud kan ved Beslutning af Kommunestyret med Kongens Stadsfæstelse udvides til andre for Ildsikkerheden farlige eller for Sundheden skadelige Anlæg.

Gjenopførelse af afbrændt Anlæg af ovennævnte Slags samt Gjenoptagelse af saadant, naar det har været nedlagt 1 Aar, betragtes som nyt Anlæg.

Hovedreparationer, Forhoielse af ældre Huse af Træ og Bindingsværk.

§ 71. Skal ældre Bygning repareres i saa stor Udstræk-

27 Juli. ning, at det af Bygningskommissionen ansees for at blive Hoved-
No. 15. reparation, maa de i denne Lov for Bygningers Opførelse givne
Regler besejles; disse maa ogsaa iagttages, naar Reparationen kun
gjælder en enkelt Del af Bygning, forsaavidt det kan ske uden at
nødvendigjøre større Forandringer af de tilstødende Dele af Byg-
ningen.

Er Bygherren misfornøiet med Bygningskommissionens Be-
stemmelse, kan han, hvis han ikke vil indanke den for vedkommende
Regeringsdepartement, optage lovligt Skjon for at faa afgjort,
hvorvidt Arbeidet skal betragtes som Hovedreparation eller ikke.
Omkostningerne ved saadant Skjon bæres af Rekvirenten, hvis det
gaar ham imod.

Træbygninger med mindre Høide end den tilladte største, og
som ligger for lavt over Grunden, kan løstes og sættes paa Grund-
mur af indtil 80 cm. Høide over Grunden; i Beboelseshuse maa
i saa Tilfælde Gulvbjælkellaget samtlig løstes indtil mindst 30 cm.
over Grunden og Rummet under samme indrettes som i § 32
forestrevet.

Har Beboelsesrummene i nogen Etage i ældre Træbygning
mindre Høide end 2,50 m. fra Gulv til Loft, kan Etagen for-
høies; dog maa ikke Bygningens Høide komme til at overskride den
største tilladte Høide.

Forstjellige Bestemmelser.

§ 72. Ethvert Bygningsarbejde skal udføres forsvarligt.
Hvis saa ikke sker, skal Bygningskommissionen paaase, at det usolide
fjernes, og Bygningskommissionen kan, indtil dette efterkommes,
forbyde Arbeidets Fortsættelse.

§ 73. Naar Bygvært, Indhegning eller Stillads for nogen
Del er saa slet opført eller saa forfaldent, at Bygningskommis-
sionen antager, at det er farligt for den offentlige Sikkerhed, Be-
boere eller Arbeidere, skal det, hvoraf Skade kan berygtes, istand-
sættes eller borttages. Saafremt Eieren ikke uopholdelig efterkommer
Paalægget, har Politiet paa hans Befordring at besørge det
udført.

§ 74. Vægge i Baaningshus maa ikke fyldes med Strø,
Høvlspån eller andre ligesaa let antændelige Stofte.

§ 75. Til Fyld paa Undergulv og Stubbeløst maa alene
anvendes uantændeligt Stof, der maa være fuldstændig frit for
Fugtighed, før Gulv paalægges.

§ 76. Ved halv Stens Tykkelse forstaaes i denne Lov
mindst 11 cm., ved hel Stens mindst 23 cm., ved halvanden Stens
mindst 35 cm., og ved to Stens mindst 47 cm.

§ 77. Ved Anvendelse af Gulmurens Tværsnit tilsammen ikke har mindre
Tykkelse end den for kompakt Mur paabudte.

Mur, hvorpaa Bjælker skal hvile, skal være kompakt af mindst 27 Juli.
1 Stens Tykkelse. No. 15.

Naar Bjælker og Tagaase indlægges i Mur, maa de for-
svarlig isoleres mod Fugtighed fra Muren.

§ 78. Forinden der begyndes paa at opføre eller istand-
sætte Varmeapparater, Bagerovne eller Rjoller eller paa at indmure
Bryggepander, Dampkedler, Brændevinskedler og deslige, paaligger
det Bygmesteren og Huseieren, en for begge og begge for en, at
anmelde Arbeidet for Bygningskommissionen, selv om disse Ind-
retninger anbringes i ny Bygning og er medtagne i den for-
samles Paabegyndelse i Overensstemmelse med § 16 indgivne An-
meldelse.

Den samme Bestemmelse gjælder for større Reparationer af
ældre saadanne Ildsteder og for Anbringelse af almindeligt Ildsted
og Pibe fra nyt af samt for Forandringer ved ældre saadanne.
Disse Arbejder maa ogsaa for ældre Bygningers Vedkommende
udføres i Overensstemmelse med Forskrifterne i denne Lov.

§ 79. Forinden Pibe benyttes, maa den være renset og Cie-
ren have erhvervet Attest for dens lovmæssige Indretning fra Brand-
inspektør og Feierinspektør. Signende Attest skal være erhvervet fra
Brandinspektøren for alle nye og forandrede Ildsteder samt for de
i §§ 65, 66, 68 og 69 nævnte Indretninger, før de tages i Brug.

§ 80. Ved de lovbestaaede Brandvisitationer skal noiaagtig
paasees, om nærværende Lovs Forskrifter er besulgte. Befindes
dette ikke at være Tilfældet, skal det lovstridige Forhold straks an-
melde, forat Vedkommende kan drages til Ansvar.

§ 81. Deling af bebygget Eiendom maa ikke foregaa uden
Anmeldelse til Bygningskommissionen og maa ikke tillades, naar
derved vil fremkomme Forhold, som staar i Strid med de i Loven
indeholdte Forskrifter.

§ 82. Ved Beregning af Arealer for Bygninger og Gaards-
rum maales paa samme Maade som ovenfor bestemt for Gade-
bredden (§ 7, sidste Punktum). Ved Beregning af Afstande for
Bygninger skal Maalene, naar intet andet er bestemt, regnes fra
Bygningens mest fremspringende Dele (Tagstjæg, Veranda eller lig-
nende).

§ 83. Enhver Eiendom skal have tydelig angivet Husnum-
mer, som, naar dertil er Anledning, skal anbringes over Port eller
Indgangsdør.

§ 84. For Behandling af Anmeldelser, Ildstedelser af At-
tester og for, hvad der forøvrigt efter denne Lov paaligger Byg-
ningsmyndighederne at udføre, tilkommer disse Betaling, naar saa-
dan er bestemt ved et af Kommuneskiftet med Kongens Approbation
fastsat Regulativ.

27 Juli.

No. 15.

Kapitel IV.

Om Strafanfvar m. v.

§ 85. Den, som forsømmer at gjøre nogen i denne Lov befalet Annielse, eller som paabegynder noget Arbeide, forinden Bygningskommisjonen eller Reguleringskommisjonen Tilladelse dertil er meddeelt, straffes med Bøder fra Kr. 5,00 til Kr. 200,00.

Samme Straf er den undergivet, som uden at have erhvervet den i § 79 befalede Attest tager i Brug Jldsted eller nogen anden deri omhandlet Jndretning.

§ 86. Efter ellers noget mod denne Lovs Forstrifter eller mod nogen af Bygningskommisjonen eller Reguleringskommisjonen i Medhold af denne Lov i det specielle Tilfælde afgiven Bestemmelse, skal saavel Eieren som de Haandværksmænd eller andre, som har forestaaet Arbeidet, være pligtige til, en for alle og alle for en, inden en af Politiet bestemt Tid under en daglig Mulkt at rette det lovstridig udførte ved enten at borttage eller forandre det. Desuden skal den eller de, som har forestaaet Arbeidet, bøde hver fra Kr. 5,00 til Kr. 200,00. Vil eller kan Huseieren, uagtet dertil opfordret, ikke opgive disse, er han selv lige Mulkt undergivet. Den samme Forpligtelse, som efter Foranstaaende paahviler Bygherren til at rette det lovstridige, skal ogsaa under lige Ansvar paahvile enhver efterfølgende Eier af Huset.

Har Bygnings- eller Reguleringskommisjonen eller Brandinspektøren Skyld i det lovstridige Forhold, skal de staa til lige Ansvar, forsaavidt ikke Lovgivningen iøvrigt medfører større Straf.

§ 87. Overtrædelse af denne Lov paatales af det Offentlige i de for Politisager bestemte Former.

Bøderne tilfalder den Kasse, hvorfra Bygnings- og Brandvesenets Udgifter udredes, eller, hvis saadan ikke findes, vedkommende Kommunekasse.

Kapitel V.

Om Lovens Virkefreds og dens Anvendelse udenfor Kjøbstads og Ladesteds Grænse.

§ 88. Denne Lov er gjældende for samtlige Kjøbstæder og Ladesteder, for hvilke særskilt Bygningslov ikke er givet, samt i en Udstrækning udenfor Kjøbstaden eller Ladestedet af 200 m., hvilket Belte i Bygningsvesenets Anliggender skal være undergivet Byens Bygningsmyndigheder og Kommunestyre. Loven kan tillige af Kongen helt eller delvis gjøres gjældende for Kjøbstæders og Ladesteders Forstæder paa Landets Grund, i hvilket Tilfælde Kongen kan bestemme, at Kjøbstadens eller Ladestedets Bygningskommisjons og Reguleringskommisjons Virksomhed dertil udvides, ligesom Kongen kan bestemme, at disse Forstæder i de Anliggender, som gaar ind

under denne Lov, skal henhøre under Kjøbstadens eller Ladestedets 27 Juli. Kommunestyre, samt at Forstædernes Indvaanere efter Regler, som No. 15. ligeledes af Kongen bliver at fastsætte, skal deltage i Udgifterne ved Kjøbstadens eller Ladestedets Bygningsvæsen.

Endvidere kan Kongen bestemme, at Loven helt eller delvis skal være gjældende for større Samlinger af Bygninger paa Landets Grund samt for Strækninger, hvor saadanne Samlinger begynder at dannes. Forinden saadan Bestemmelse fattes, skal Herredsstyrets Erklæring være indhentet, og maa dets Udtalelse om Strækningernes Grænser besejles.

§ 89. Kommunestyret kan, efterat Bygningskommissionen og Reguleringskommissionen samt, forsaavidt Sundhedsvæsenet vedkommer, tillige Sundhedskommissionen derover har erklæret sig, satte Beslutning om, hvorvidt nogen Del af en Kjøbstads eller et Ladesteds Grund skal være undtaget fra Bygningslovgivningens Forskrifter, enten i det hele eller for en Del, samt vedtage saadanne Lempninger eller Skjærpelser i denne Lovs Forskrifter, som under Hensyn til Jldssikkerhed og Orden i Bebyggelsen eller for Sundhedsvæsenets Skyld ansees tilraadelige; herved maa dog ikke gøres nogen Forandring i de gjældende Bestemmelser om Afstaaelse af Grund. Saadanne Beslutninger bliver først gyldige ved at stadfæstes af Kongen.

§ 90. Kongen eller den, han dertil bemyndiger, kan meddele saadanne specielle Dispensationer fra Lovens Bestemmelser, som er bifaldte af Kommunestyret, efterat Bygningskommissionen og Reguleringskommissionen samt, forsaavidt Sundhedsvæsenet vedkommer, Sundhedskommissionen derom har afgivet Erklæring.

§ 91. Paa den Del af et Herred, der, som beliggende indenfor en Afstand af 200 m. fra en Kjøbstads eller et Ladesteds Grænse, er undergivet denne Lov, skal det være tilladt under Jagttagelse af, hvad der er bestemt i § 25 med Hensyn til Høiden samt i § 42, at opføre Bygning af Træ eller Bindingsværk eller samlet Klynge af saadanne Bygninger, naar de tilsammen ikke indtager en større bebygget Grundflade end 500 m.² og er fjernede 8 m. fra offentlig Plads eller Vej, 15 m. fra Naboeiendom eller Murbygning og 30 m. fra andre Bygninger af Træ eller Bindingsværk. Under Jagttagelse af disse Afstande skal Bygninger uden Jldsted kunne opføres af saadanne Materialier, uanset den Grundflade, de optager. I Henseende til de nævnte Afstande bliver den samlede Klynge af Bygninger at betragte som en Bygning.

§ 92. Denne Lov træder i Kraft fra 1ste Januar næste Aar.

Fra den Tid ophæves Lov af 6te September 1845 angaaende Bygningsvæsenet, Lov af 26de Mai 1877 indeholdende Tillæg til Lov af 6te September 1845 angaaende Bygningsvæsenet og Lov af 21 Juni 1883 angaaende tvungen Opmaaling af Tomter og

27 Juli. Grunde i Kjøbstæderne og Ladestederne samt som gjældende for No. 15. Kjøbstæderne, undtagen Kristiania, Bergen og Trondhjem, og for Ladestederne Lov af 19de Mai 1860 indeholdende forskjellige Bestemmelser om Bygningsvæsenet. Ligeledes ophæves § 3 i Lov af 17de Juni 1869 indeholdende adskillige Bestemmelser angaaende Bygningsvæsenet m. v.

De i Henhold til nævnte Lov af 19de Mai 1860 § 5 af Kongen for enkelte Kjøbstæder og Ladesteder stadfæstede Bygningsforskrifter forbliver gjældende, indtil Kongen efter indhentet Erklæring fra vedkommende Kommune styre, Bygningskommission og Reguleringsskommission har bestemt, om og i hvilken Udstrækning de skal forblive gjældende ved Siden af denne Lov.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Givet paa Kristiania Slot den 27de Juli 1896.

Oscar.

(L. S.)

Hagerup.

Lehmann.

27 Juli.

No. 16.

Lov

indeholdende Forandringer i og Tillæg til Lov om Bygningsvæsenet i Kristiania af 5te Juni 1875.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre vitteligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Stortings Beslutning af 14de Juli dette Aar, saalydende:

Efternævnte Dele af Lov om Bygningsvæsenet i Kristiania af 5te Juni 1875 skulle herefter lyde saaledes:

§ 1. Der skal i Kristiania være en Bygningskommission, en Reguleringsskommission, en Stadskonduktør, en Reguleringsschef og saa mange Bygningsinspektorer, som Kommunebestyrelsen bestemmer.

§ 2. Bygningskommissionen bestaar af Politimesteren, Stadskonduktøren, Stadsingeniøren, Reguleringsschefen, Stadsfyfikus og 3 af Magistrat og Formandskab for 4 Aar bestiftede Medlemmer.

Reguleringsskommissionen bestaar af et Medlem af Magistraten, Reguleringsschefen, Stadskonduktøren, Stadsingeniøren, Stadsfyfikus

Samt 4 af Kommunebestyrelsens Medlemmer, hvoraf mindst de 2 27 Juli.
skal være Medlemmer af Formandskabet. No. 16.

Stadsfonduktoren, Reguleringschefen og Bygningsinspektorerne ansættes og afstediges af Magistrat og Formandskab, de tvende første med Overøvrighedens Approbation og Bygningsinspektorerne efter indhentet Erklæring fra Bygningskommissionen.

§ 3. Uden forudgaaende skriftlig Anmeldelse til Bygningsinspektoren og derefter modtagen Tilladelse maa der ikke foretages Gravningsarbejder til eller forøvrigt paabegyndes ny Bygning, Forstøtningsmur eller Indhegning mod Gaden og heller ikke paabegyndes saadanne Reparationer, Forandringer eller Indredninger af Bygning, hvortil Bygnings- eller Sundhedslovgivningen knytter Forskrifter, der ved Arbejdets Udførelse bliver at iagttage.

Anmeldelsen, der kan forlanges særskilt for hver enkelt Bygning eller dermed ligestillet Arbejde, skal være affattet efter et af Bygningskommissionen foreskrevet Schema og, forsaavidt det ikke findes overflødigt, ledsages af behørigte Tegninger og Forklaring i to Exemplarer, for hvis Modtagelse Bygningsinspektoren meddeler et Bevis.

Enhver Anmeldelse skal indeholde Oplysning om, hvem der bærer Ansvar for Arbejdets lovlige og fagmæssige Udførelse. Har Anmelderen ikke dette Ansvar, skal Anmeldelsen ledsages af Bevidnelse fra den Person, der har overtaget Ansvar.

Angaar Anmeldelsen Udførelse af Murbygning af mere end en — 1 — Etages Hvide eller Murbygning, under hvilken Kjælder skal anlægges, kan som ansvarshavende alene godkjendes den, som for Bygningskommissionen har godtgjort og af denne har erholdt Erklæring om at være i Besiddelse af fornøden Indsigt i Bygningsfaget og for praktisk at have virket i det.

Finder Bygningsinspektoren efter at have gjort sig bekendt med Stedsforholdene ingen Betenkeligheder ved det anmeldte Byggearbejde, og dette blot bestaar i Reparationer, Forandringer eller nye Indredninger, meddeler han inden 3 Dage Tilladelse til deres Udførelse. Derimod har han at forelægge Sagen for Stadsfonduktoren, hvis han enten derved finder Betænkelighed, eller der handles om Udførelse af en ny Bygning. Har Stadsfonduktoren derved intet at erindre, bliver det ene Exemplar af Anmeldelsen og Tegninger forsynet med hans Approbation at tilbagelevere Anmelderen, i Regelen inden 14 Dage, medens det andet af Bygningsinspektoren bliver at opbevare.

Finder Stadsfonduktoren derimod ikke at kunne meddele det fornødne Samtykke, bliver Grunden dertil inden samme Tidsfrist at meddele Anmelderen. Tager denne Stadsfonduktorens Bemærkning til Folge, hvorom skriftlig Anmeldelse for Bygningsinspektoren er tilstrækkelig, er Sagen dermed afgjort, i andet Fald bliver den

27 Juli. at undergive Bygningskommissionens Kjendelse, der i Regelen bør No. 16. afgives inden 6 Uger fra Anmeldelsens Indgivelse.

Ved Tilbageendelsen af den approberede Anmeldelse vedlægger Bygningsinspektoren et Bygningstilladelseskort, som, naar det gjælder Opførelse af ny Bygning, angiver den Byggendes Forpligtelse til for Bygningsinspektoren at gjøre de i § 5 paabudne Anmeldelser.

Er et Byggearbejde ikke paabegyndt inden ét — 1 — Aar, efterat Approbationen er meddelt, taber denne sin Gyldighed.

Dersom et Arbejde indstilles i længere Tid end 3 — tre — Maaneder, maa det ikke gjenoptages uden efter af Bygningsinspektoren meddelt Tilladelse.

§ 6. Gaderne skal være saavidt muligt rette og mindst 15,70 M. brede samt aabne i begge Ender. Undtagelser fra denne Regel kan tilstædes af Reguleringskommissionen. Opstaar der Spørgsmaal om Indskrænkning af Torve og offentlige Pladse, skal Sagen forelægges Kommunerepresentationen til Afgjørelse.

Gadebredden regnes mellem Husenes Bæge over Soffelen, der ikke maa springe mere end 0,15 m. ud i Gaden.

Forhuse maa, forsaavidt ikke vedkommende Gade eller Strog er bestemt til villamæssig Bebyggelse, opføres med Facadevæg noget i Gade- eller Byggelinien (jfr. § 7) og føres helt frem til Nabogrænsen. Undtagelse herfra kan tilstædes af Reguleringskommissionen, efterat Bygningskommissionen derom har afgivet sin Erklæring.

Reguleringskommissionen kan lade anbringe faste Merker for Gaders Retning og Nivellement paa Tomter, Bygninger, Gjerder osv. med Forpligtelse for Eieren til ikke at forandre eller borttage Merkerne uden Reguleringskommissionens Samtykke.

§ 7. Reguleringschefen har at udarbejde Planer for de forskellige Bydeles Regulering samt for Gaders og offentlige Pladses Retning, Udvidelse og Høideforhold, hvilke Planer forelægges Reguleringskommissionen til Behandling. Efterat vedkommende Grundeiere er givet Anledning til at udtale sig, bliver Planerne at forelægge Kommunerepresentationen til Antagelse og derefter, forsaavidt det gjælder hele Bydele eller Komplexer af nye Gader, at undergive Kongens Stadsfæstelse.

Naar det udenfor gjældende Reguleringsplan bliver nodvendigt at regulere nogen Gade, bestemmes dette af Reguleringskommissionen efter forberedende Behandling af Reguleringschefen, dog under Afgang for Grundeier, som dermed er misfornøiet, til at forordre Sagen forelagt Kommunerepresentationen.

For Gader eller afsluttede Dele af saadanne kan Magistrat og Formandskab bestemme, at den tilstødende Grund kun maa bebygges efter en af samme fastsat Byggelinie (Flugtlinie), der i Regelen skal være parallel med Gadelinien, men som dog ikke, med-

mindre samtlige Grundeiere deri samtykker, paa nogen af Gadens 27 Juli. Sider maa trækkes i en større Afstand fra Gadelinien end 5 m. No. 16. Ligeledes kan det bestemmes, at den til Gader eller til afsluttede Dele af saadanne stødende Grund kun maa benyttes til villamæssig Bebyggelse, i hvilket Tilfælde den jevnledes med Gaden løbende Strækning, der ikke maa bebygges, kan paa hver Side fastsættes til en Bredde af indtil 10 m.

Er samtlige Grundeiere i et Kvartal enige om at begjære det udlagt til villamæssig Bebyggelse, eller er samtlige i et Kvartal til samme Gade stødende Tomters Eiere enige om at begjære en Byggelinie bestemt, bliver, naar alt Krav paa Erstatning frafaldes, Begjæringen altid at tage til Følge. Lige med saadan Begjæring ansees det, naar en Eier ligeoverfor en anden har forpligtet sig til saadan Bebyggelse.

En fattet Beslutning om villamæssig Bebyggelse eller Bebyggelse efter en fastsat Byggelinie kan, naar der er bygget efter samme, alene ophæves ved Samtykke af samtlige vedkommende Grundeiere.

Planer med Længde- og Tværprofiler for Gader, Passager og lignende, der agtes anlagt af Private, eller for Udstykning af Byggegrunde maa undergives Approbation af Reguleringskommissionen.

Ingen Udgift i Anledning af Regulering maa påføres Kommunen uden Samtykke af dennes bevilgende Myndighed.

Enhver Bestemmelse om truffen Regulering bliver enten offentlig at kundgjøre eller at meddele vedkommende Grundeiere.

Finder nogen Grundeier paa Grund af en Beslutning om villamæssig Bebyggelse eller en Bebyggelse efter en fastsat Byggelinie at have noget Erstatningskrav at gjøre gjældende mod Kommunen, maa dette fremsættes inden 2 Aar, efterat Kundgjørelsen eller Meddelelsen har fundet Sted.

§ 8. Ingen Forandring i Bygningers Grundvold, hvorved forstaaes den hele Underbygning indtil Gadelinien, maa foretages, eller nye Bygninger af hvilket som helst Slags opføres, medmindre den besluttede Regulering befulgtes. Som ny Bygning ansees det, naar enten den ældre Underbygning over Gadelinien forstærkes eller Overbygning indtil 1ste Etages Gulvbjælker nedtages. Bliver, som følge heraf, nogen Grund at afstaa til Udvidelse eller Rettelse af en allerede af Kommunen overtaget Gade eller Plads, tilkommer Eieren Erstatning af Bykassen enten efter Overenskomst eller efter uvillige Mænds Skjøn. Endvidere kan Grundeieren, naar nye Gader eller Pladse af Kommunen forlanges udlagte, eller hans Grund ved en i Henhold til § 7, 3die Passus truffen Bestemmelse paa Grund af særlige Omstændigheder skønnes at være bleven væsentlig forringet i Værdi, fordrer Erstatning efter Taxt.

De, som herefter vil bebygge Tomter til en saadan ny Gade eller Plads, skal forinden erstatte Bykassen dens Udlæg saaledes, at

27 Juli. Enhver især tilsvarende Omkostningerne ved Erhvervelsen af den halve No. 16. Gade eller Plads, saavidt den af ham bebyggede Grund's Matr. No. strækker sig, dog ikke over 10 m. i Bredden. Er en saaledes beliggende Tomt tidligere bebygget, og Bygningens Eier tillige er Eier af den tilstødende Grund, der skal udlægges til Gade eller Plads, erlægger Bykassen ingen Erstatning for den Del af Grunden, der behøves til den halve Gade eller Plads, indtil en Bredde af 10 m.

Naar nye Gader i Overensstemmelse med den approberede Reguleringsplan udlægges som Følge af nye Tomters Bebyggelse, uden at saadan Udlæggelse af Kommunen forlanges, tilkommer den Grundeier, paa hvis til Gaden stødende Tomter der bygges eller er bygget, ingen Erstatning af Kommunen for den Grund, der udlægges til Gade, forsaavidt som dennes Bredde ei overstiger 20 m. og han eier Byggetomter paa begge Sider. Eier han kun Tomter paa den ene Side af den nye Gade, bortfalder Erstatning af Kommunen for den halve Gadebredde indtil en Bredde af 10 m.

Grundeieren er berettiget til at fordræ, at Byen strax skal indløse den til Gade eller Plads bestemte Grund, naar enten den Grund, han beholder tilbage, ved Reguleringen bliver utjenlig til Bebyggelse, eller det skønnes, at hans Eiendom formedelt den Indskrænkning i Byggefriheden, som den besluttede Regulering medfører, væsentlig bliver forringet i Værdi.

Naar et afbrændt Strog skal reguleres, er vedkommende Grundeiere endvidere pligtige at afstaa til Kommunen den Grund, som behøves til Tomternes indbyrdes Regulering, mod Erstatning af Bykassen efter Overenskomst eller uvillige Mænds Skjon. Tilbagestaaende Kjøldere, Mure eller andre Ruiner skal ikke være til Hindrer for Indløsningen og bliver at medtage under Takten, hvis ikke Eieren foretrækker at bortføre dem inden en passende Frist.

Naar Bygning, som staar udenfor Gadelinien, undergaar Hovedreparation, hvorved dens Ydermure helt eller delvis bliver nedrevne, er Eieren, naar saadant af Kommunebestyrelsen, efter Forslag af Reguleringskommissionen, forlanges, mod Erstatning efter Overenskomst eller Takst pligtig at indrykke sin Bygning saaledes, at den kommer i Slut med den besluttede Gade- eller Byggelinie, samt paa Hjørnetomt at bryde dens Hjørne overensstemmende med § 16.

§ 13. Ved nye Bygningers Opførelse har Reguleringschefen gennem Paavisning paa Stedet at meddele den Byggende fornøden Underretning om Gadens Høideforhold overensstemmende med det bestemte Nivellement. Denne Paavisning skal kunne kræves foretaget i Regelen inden 8 Dage efter Approbationen. Bygningsinspektøren har at paase, at den Byggende holder sig Anvisningen efterrettelig.

Thi have vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage

og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Ri- 27 Juli.
gets Segl. No. 16.

Givet paa Kristiania Slot den 27de Juli 1896.

Oscar.

(L. S.)

Hagerup.

Lehmann.

Lov

indeholdende Forandring i Lov om Sparebanker af 6te 27 Juli.
Juli 1887 samt i Lov om Forandring i samme af 14de No. 17.
Juni 1890.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige,
de Gothers og Venders,

Gjøre bitterligt: At Os er bleven forelagt det nu for-
samlede ordentlige Storthings Beslutning af 9de Juli dette Aar,
jaalydende:

A. § 8 i Lov om Sparebanker af 6te Juli 1887 skal herefter
lyde saaledes:

„Beløber en Sparebanks Forvaltningskapital sig til Kr.
50 000,00 eller derover, skal mindst $\frac{1}{10}$ af samme eller, for-
saavidt Bankens Grundfond ikke har naaet denne Størrelse,
Fondets Beløb være anbragt i let realisable Værdipapirer som
Aktier i Norges Bank, Stats-, Hypothekbank- eller Kommune-
obligationer. Skulde Forholdene nødvendiggjøre hel eller del-
vis Realisation af disse Værdipapirer, skal deres oven bestemte
Forhold til Forvaltningskapitalen søges gjenoprettet snarest
muligt og senest inden 1 Aar. Saafermt Finantsdepartementet
finder, at ekstraordinære Omstændigheder — saasom en større
Krise eller lignende — taler for yderligere Udsættelse, kan det
tilstaa saadan.“

B. Den i samme Lovs § 18, jfr. Lov af 14de Juni 1890,
fastsatte Frist for Gjennemførelsen af Forstrifterne i forstnævnte
Lovs §§ 8 og 9 forlænges, forsaavidt angaar § 8, til 1ste
Januar 1900.

27 Juli. Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage
No. 17. og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og
Rigets Segl.

Givet paa Kristiania Slot den 27de Juli 1896.

Oscar.

(L S.)

Hagerup.

Behmann.

27 Juli.
No. 18.

Lov

indeholdende Forandring i Lov om Norges Bank af
23de April 1892.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige,
de Gothers og Venders,

Gjøre bitterligt: At Os er bleven forelagt det nu for-
samlede ordentlige Storthings Beslutning af 21de Juli dette Aar,
saalydende:

I.

Lov om Norges Bank af 23de April 1892 § 13 skal her-
efter lyde saaledes:

Norges Bank har sit Hovedsæde i Kristiania. Desuden har
Banken Afdelinger, hvor det er eller bliver bestemt.

II.

Nærværende Lov træder i Kraft den 1ste Januar 1897.
Samtidig paabegynder en Bankafdeling i Trondhjem sin Virksomhed,
hvorhos de nuværende Medlemmer af Repræsentantskabet og Direk-
tionen med Suppleanter fratræder. Ligeledes fratræder fra samme
Tidspunkt Bankbestyrelsen i Kristiania med Suppleanter.

Nyt Repræsentantskab og nye Direktører samt ny Bank-
bestyrelse for Trondhjem, alle med Suppleanter, bliver at vælge
af det nu forsamlede Storting.

Den fungerende Direktion drager, saasnart denne Lov er
udkommen, Omhu for, at der i betimelig Tid træffes de fornødne
Foranstaltninger til Overførsel af Flytningen.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage 27 Juli. og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og No. 18. Rigets Segl.

Givet paa Kristiania Slot den 27de Juli 1896.

Oscar.

(L. S.)

Hagerup.

Lehmann.

Lov

27 Juli.

No. 19.

om Udskrifning af Heste og Rjoretøier til Feltbrug.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre bitterligt: At Os er bleven forelagt det nu samlede ordentlige Storthings Beslutning af 14de Juli dette Aar, saalydende:

§ 1. I Tilfælde af, at Armeen eller nogen Del af den sættes paa Feltfod, er Rigets Hesteeiere og Eiere af Rjoretøier, egnede til Krigsbrug, efter de nedenfor i denne Lov givne Regler og med de deri indeholdte Undtagelser forpligtede til mod Erstatning efter Tagt at stille det fornødne Antal Heste og Rjoretøier til Armeens Raadighed.

§ 2. Det Antal Heste, som skal kunne kræves afgivet til Armeen, naar denne sættes paa Feltfod, bestemmes af Kongen. Dog maa Antallet ikke uden Storthingets Samtykke overskride, hvad der nødvendiggiøres ved den til enhver Tid gjældende Organisationsplan for Armeen.

Det saaledes bestemte Antal Heste fordeles af Kongen eller den, han dertil bemyndiger, paa samtlige Herreder og Bykommuner paa Grundlag af Forholdet mellem Antallet af de i Kommunen hjemmehørende, ikke særskilt undtagne Heste i nedenfor angivne Alder og samtlige saadanne Heste i Riget.

Omsfordeling foregaar efter hver Folketælling og forøvrigt, naar det maatte anses paatrævet.

Antallet af de Heste, som efter ovenomhandlede Fordeling falder paa den enkelte Kommune, kan af Kongen, hvor det til No-

27 Juli. biliseringen Paastryndelse maatte udkræves, forøges indtil det dobbelte for de bekvæmlest beliggende Distrikter. Dog skal det Antal Heste, der falder paa den enkelte Kommune, aldrig overskride 20 pCt. af de i Kommunen hjemmehørende, ikke særskilt undtagne Heste i den foreskrevne Alder.

Naar denne Udgang benyttes, skal efter Kongens nærmere Bestemmelse en tilsvarende Formindsfelse finde Sted i Antallet af de Heste, som bliver at afgive fra de for Troppernes Sammen- dragning mindst bekvemt beliggende Dele af Landet, og saaledes, at enkelte Kommuner helt kan fritages for at fremstille Heste til Udskrivning.

Der bliver af det Regjeringsdepartement, som af Kongen bestemmes, draget Omsorg for, at enhver Kommunebestyrelse til enhver Tid er underrettet saavel om det normale Antal som om den Tillægskontingent af Heste, som Kommunen, naar Armeen sættes paa Feltfod, har at afgive.

Saafernt det alene er enkelte Afdelinger af Armeen, som sættes paa Feltfod, kan Kongen bestemme, at Udskrivning blot skal finde Sted fra de Distrikter eller i saadan Udstrækning, som det for Tilveiebringelsen af det fornødne Antal Heste maatte udkræves.

§ 3. Naar Armeen eller nogen Del af den sættes paa Feltfod, paaligger det enhver Kommune til Tid og Sted, som af Kongen eller den, han dertil bemyndiger, bestemmes, at fremstille det Antal Heste, som Kommunen, i Henhold til de ifølge § 2 trufne Bestemmelser, har at afgive, med et Tillæg af 25 pCt. Hvor herved Brok maatte fremkomme, afrundes den opad til det nærmeste hele Tal.

§ 4. Til blandt de i Kommunen hjemmehørende Heste at udtage det til Fremstilling foreskrevne Antal skal der til enhver Tid inden hver Kommune af Kommunebestyrelsen være opnævnt et Udvalg paa mindst 5 for 4 Aar valgte Medlemmer. Valgbare hertil og forpligtede til at modtage Valget er alle, som henholdsvis er valgbare til Medlemmer af Repræsentantskabet og forpligtede til at modtage saadant Valg.

Udvalget vælger selv sin Formand.

§ 5. De fremstillede Heste skal være i Alderen fra fyldte 5 til fyldte 16 Aar og uden Mangler, der gjør dem uskikede til Krigsbrug.

Angaaende de Egenskaber, hvoraf de forøvrigt bør være i Besiddelse, kan af Kongen eller den, han dertil bemyndiger, træffes nærmere Bestemmelser enten for det hele Land under et eller særskilt for enkelte Grupper af Kommuner. Herved skal det noie paafæes, at ingen Kommune paalægges at fremstille andre Heste end saadanne, som man med Sikkerhed kan gaa ud fra findes inden Kommunen.

§ 6. Undtagne for Afgivelse efter nærværende Lov er militære Tjenesteheste og Kvarterheste. 27 Juli. No. 19.

Saavidt muligt bør det undgaaes blandt de i Kommunen hjemmehørende Heste at udtage saadanne, der er stationerede paa de faste Skydsstationer eller anvendes ved Diligencefart, der underholdes af Staten. For Forsømmelser, der ellers vilde blive at straffe efter Skydslovgivningen, bortfalder Straf, naar de har sin Grund i, at nogen Hest efter nærværende Lov er afgiven til Feltbrug.

Ved Udtagningen af de Heste, der fra den enkelte Kommune skal fremstilles, tages der Hensyn til, at Byrden fordeles saa ligelig som muligt. Forøvrigt staar det den enkelte Kommunebestyrelse frit for at fastsætte de nærmere Regler, som det i § 4 nævnte Udvalg har at befolge ved Hestenes Udtagning.

§ 7. Udvalget har til sin egen Veiledning paa Landet at føre en Liste over, fra hvilke Brug og i hvilket Antal fra hvert Brug Heste ved Udskrivning bliver at fremstille under Forudsætning af, at det i Listen anførte Antal til Krigsbrug stikkede Heste paa Udskrivningstiden findes ved Bruget. Listen skal omfatte saa mange Heste som nødvendigt, forat Kommunen skal kunne fyldestgjøre sin Fremstillingspligt. Listen bliver at revidere hvert 3die Aar og dens Tilstedeværelse og ordentlige Førelse at efterse af Fogden paa første Sage- og Skattething efter hver Revision.

I Byerne fører Udvalget en lignende Liste over, af hvilke Personer og i hvilket Antal af hver Person Heste ved Udskrivning bliver at fremstille. Denne Liste bliver hvert 2det Aar at revidere samt efter hver Revision at efterse af Magistraten.

§ 8. Enhver Hesteeier er pligtig til at fremstille de af Udvalget bestemte Heste til Tid og Sted, som gennem Udvalget tilkjendegives ham.

Enhver Hest, som fremstilles, skal være forsynet med godt Beslag, med Grime, Dækken, Dækkengjord, en Omgang Hestesto samt Foder for 3 Dogn.

§ 9. Til at bedømme de paa Afleveringsstedet fremstillede Heste, deraf at udtage det Antal, som skal afgives, samt at vurdere de undtagne Heste anordnes for Anledningen og for Distrikter, som af Kongen bestemmes, Konstrings- og Vurderingskommissioner. Enhver saadan bestaar af 3 Medlemmer, hvoraf det ene, der forretter som Kommissionens Formand, opnævnes af en af Kongen nærmere bestemt Militærmyndighed, medens de 2 andre af samme Militærmyndighed, udtages blandt 4 Mænd, opnævnte af Fogden eller Byfogden, i Landdistrikter eller i saadanne i Forbindelse med Byer blandt de Mænd, der inden Distriktet tilhører de i § 4 omhandlede kommunale Udvalg, og i Byer, der danner eget Konstrings- og Vurderingsdistrikt, blandt dem, der er opførte i det i Lagrettesloven af 28de August 1854 § 18 omhandlede Udvalg. De op-

27 Juli. nævnte Mænd kan ikke undslaa sig for at overtage Hvervet. De
No. 19. af disse Mænd, der ikke indtræder som Medlemmer af Kommissio-
nen, fungerer som Suppleanter.

Alle de 4 af Fogden eller Byfogden opnævnte Mænd er pligtige til at indfinde sig til den dem tilkjendegivne Tid paa det fastsatte Afleveringssted. De oppebærer Skyldsgodtgjørelse efter Lov angaaende offentlige Tjenestemænds Skylds- og Kostgodtgjørelse af 10de Juli 1894 og Kostgodtgjørelse som for Tjenestemænd tilhørende samme Lovs 3die Klasse.

Bedkommende Militærautoritet drager Omsorg for, at Kommissjonen ydes Bistand af en Dyrlæge.

Omfatter et Distrikt flere Fogderier eller Dele af saadanne eller Bykommune i Forbindelse med Landdistrikt, bestemmes det af Kongen eller den, han dertil bemyndiger, hvilken Embedsmand skal foretage Mændsopnævnelsen efter denne Paragraf.

Samme Skylds- og Kostgodtgjørelse som ovenfor bestemt tilkommer et Medlem af det i § 4 nævnte Udvalg, saafremt Kommunen finder det nødvendigt eller ønskeligt, at et saadant Medlem paa Kommunens Vegne fremmøder paa Afleveringsstedet. Ogsaa Udgifterne herved bæres af Staten.

Rogen Overtagt finder ikke Sted.

§ 10. Bliver der ikke af Mønstrings- og Burderingskommissjonen blandt de fra en Kommune fremstillede Heste godkjendt et saa stort Antal som det, Kommunen er pligtig til at afgive, kan Kommissjonen indkjøbe de manglende Heste, saaledes at Kommunen, saafremt Mangelen eller Forsinkelsen ikke beror paa Omstændigheder, hvorover hverken Kommunen eller de leveringspligtige har været Herre, pligter at erstatte Staten, hvad Indkjøbsprisen maatte overstige Middeltaxten for de fra Kommunen fremstillede og af Kommissjonen udtagne Heste. Hvis ingen af de fremstillede Heste godkjendes, lægges Middelsprisen af de fra de tilgrænsende Kommuner fremstillede og udtagne Heste til Grund. For denne Erstatning har Kommunen Regres til de Hesteieere, som ved Forsømmelse af at besejle de givne Paalæg maatte have forvoldt Mangelen paa fremstillede, brugbare Heste.

§ 11. Gier af fremstillet Hest, der udtages til Feltbrug, erholder af Staten Erstatning saavel for Hestens og de medfølgende Gjenstandes Værdi efter den paa Grundlag af de i Distriktet almindelig i Handel og Wandel gjældende Priser afgivne Taxt som for Omkostningerne ved Fremmodet, saafremt Afleveringsstedet ligger mere end 5 km. fra Hjemstedet. Herved beregnes for den, der bringer Hesten til Afleveringsstedet, Marschgodtgjørelse som for Menige bestemt. Gier af fremstillet Hest, der ikke udtages til Feltbrug, erholder under samme Forudsætning og, saafremt intet er at lægge ham til Last med Hensyn til Opfyldelsen af hans Fremstillingspligt, Godtgjørelse for Fremmodet og Tilbagebringelsen samt for Hestens

Affavn under dens Gravær. Affavnsgodtgjørelsen er den samme 27 Juli som den til enhver Tid i Genhold til Lov om Armeens Udrederkvarterer af 6te Juni 1891 bestemte.

§ 12. Antallet af de til Feltbrug fornødne Kjøretøier, som en Kommune skal afgive, fastsættes overensstemmende med § 2 for hvert af de Slags, der tiltrænges paa Grundlag af Forholdet mellem Antallet af den paagjældende Art Kjøretøier i Kommunen og Antallet af saadanne Kjøretøier i Riget. Dog skal ikke det samlede Antal Kjøretøier, som paa denne Maade kan fordres afgivne af en Kommune, overstride 30 pCt. af det samlede Antal af alle til Krigsbrug stiftede Kjøretøier inden Kommunen. Om saadanne Kjøretøiers Art og Egenskaber samt Kjøretøiernes Udtagelse, Fremstilling, Burdering osv. gjælder samme Bestemmelser som de ovenfor om Heste givne, idet inden hver Kommune det samme Udvalg og inden hvert Mønstrings- og Burderingsdistrikt den samme Kommission varetager det fornødne for Kjøretøierne som for Hestens Vedkommende. Dog kan det, hvor dette til Udskrivningens Paastyndelse findes nødvendigt, af Kongen eller den, han dertil bemyndiger, bestemmes, at særskilt Mønstrings- og Burderingskommission skal opnævnes til Kjøretøiers Udtagelse og Burdering. Med hvert fremskillet Kjøretøj skal, foruden dets sædvanlige Tilbehør, ogsaa følge det fornødne Sæletoi.

§ 13. De i de foregaaende Paragrafer nævnte Tægtbeløb og Godtgjørelse udbetales enten kontant eller gennem Anvisninger paa Statskassen, betalbare 3 Maaneder fra Udstedelsen og lydende paa 5 pCt. aarlig Rente. Eier af afgivet Hest eller Kjøretøj er berettiget til, naar Armeen eller vedkommende Afdeling atter er sat paa Fredsfod, at erholde Hest eller Kjøretøj udleveret mod Tilbagebetaling af Tægtbeløbet.

§ 14. Saafermt det er til Øvelse, Armeen eller nogen Del af den sættes paa Feltfod, har Staten ogsaa Ret til at overtage de udskrevede Heste eller Kjøretøier til Brug under Øvelserne istedetfor til Cie. I saafald skal de udskrevede Heste eller Kjøretøier, foruden at vurderes ved Udskrivningen efter § 9, tillige af den samme Mønstrings- og Burderingskommission vurderes ved Tilbageleveringen. Derksom Hesten under Øvelserne, eller forinden Tilbagelevering har fundet Sted, forkommer, freperer eller efter Kommissionens Skjon har lidt Skade, som væsentlig forringer dens Brugbarhed, eller hvis vedkommende Kjøretøj har lidt lignende Skade, betales det fulde oprindelige Tægtbeløb. Staten bliver selvfølgelig i saa Tilfælde Eier af det skadelidte Dyr eller Kjøretøj. Er Skaden mindre, fastsætter Kommissionen Erstatningen.

Affavnsgodtgjørelsen for Hest er den dobbelte af den til enhver Tid i Genhold til Lov om Armeens Udrederkvarterer af 6te Juni 1891 for Fred bestemte. Affavnsgodtgjørelsen for Kjøretøj ydes efter Tægt, der til enhver Tid af Kongen eller den, han dertil be-

27 Juli. myndiger, er fastsat for det hele Land eller for større Dele deraf.
No. 19.

§ 15. De til denne Lovs Gjennemførelse fornødne, ikke ovenfor særskilt nævnte Bestemmelser afgives af Kongen eller den, han dertil bemyndiger. Overtrædelser af denne Lov eller af de i Henhold til den afgivne Bestemmelser og Paalæg straffes med Bøder fra Kr. 10,00 til Kr. 1 000,00.

§ 16. Nærværende Lov træder i Kraft for Tromsø Stifts Vedkommende, naar Børnepligten der bliver indført.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Givet paa Kristiania Slot den 27de Juli 1896.

Dscar.

(L. S.)

Hagerup.

Lehmann.

27 Juli.
No. 20.

Lov

om militære Rekvifitioner i Krigstilfælde.

Vi Dscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de Gothers og Venders,

Gjøre bitterligt: At Os er bleven forelagt det nu samlede ordentlige Storthings Beslutning af 14de Juli dette Aar, saalydende:

§ 1. Fra det Øieblik af, at Krigsmagten eller nogen Del af den sættes paa Feltfod i Anledning af udbrudt eller befrygtet Krig, skal alle og enhver være forpligtede til at fyldestgjøre de fra militære Myndigheder i Henhold til denne Lov udgaaede Rekvifitioner for Tilveiebringelse af alt, hvad der til Militærstyrken og dens Operationer tiltrænges, og som ikke paa anden Maade med tilstrækkelig Hurtighed kan tilveiebringes.

Saaledes kan der rekvireres:

Rum til Indkvartering med eller uden Kost, Lys og Brænde, Halm etc. for Tropperne samt for Personer, der benyttes i Krigsmagtens Tjeneste, Brændsel og Leirhalm til Leir eller Bidrak samt Magasinrum og Rum til Etablering af Sygehus, Feltpost eller andre militære Indretninger;

Slagtekvæg, Korn og andre Forraad til Troppernes Proviantering;

Heste og Rjøretoier med eller uden Rjørefarle, Velocipeder 27 Juli.
 samt Staldrum og Surage til Heste og Slagtekvæg; No. 20.

Dispositionsrret over Jernbaner, Sporveie, Kanaler, Brevduer,
 Telegrafer og Telefoner med tilhørende Personale og Materiel;

Skibe og Baade med eller uden Mandskab, Materialier, Ma-
 skiner og Redskaber, Stenful, Taugværk og andre Forraad til Krigs-
 skibes Udrustning samt Plads og Indretninger til Fartøiers Dok-
 sætning og Reparation;

Bevisere, Budbringere og Arbeidsmandskab, særlig til Skan-
 segravning, Veis og Brobygningsarbeider,

samt andre Ydelser, være sig af Arbeide eller Gjenstande
 — de sidste saavel til midlertidig Benyttelse som til endelig
 Afstaaelse —, hvorfor der til Militærstyrken og dens Operationer
 maatte have's Behov.

Expropriation af fast Eiendom for Statens Regning berøres
 ikke af denne Lov.

§ 2. Rekvifitioner udsærdiges af den militære Myndighed,
 som af Kongen eller den, han dertil bemyndiger, bestemmes; de
 skal være skriftlig affattede og nøiagtig angive, saavel hvad der skal
 ydes som Tid og Sted for Ydelsen.

For alle Ydelser ifølge Rekvifition gives skriftlig Kvittering
 og ydes Godtgjørelse af Statskassen. Dog gives for Indkvartering
 uden Koft, Lys, Brænde og Halm i et sammenhængende Tidsrum
 af ikke over 48 Timer, for Staldrum til Heste og Slagtekvæg i
 samme Tidsrum eller — uden Hensyn til Benyttelsens Varighed
 — for Benyttelsen af ledigt Staldrum, andet Udhusrum, ubenyt-
 tede Huse eller ledige Fartøier ingen anden Godtgjørelse end Erstat-
 ning for bevislig forvoldt Skade, Tab eller Udgifter.

Ydes der af samme Gier i Løbet af samme Kalendermaaned
 flere Gange Kvarter eller ikke ledigt Staldrum for en Tid, der
 hver Gang ikke overstiger 48 Timer, skal Godtgjørelse dog gives
 for den Tid, hvormed Summen af de enkelte Indkvarterings-
 tider maatte overstige 72 Timer.

§ 3. Rekvifition af Dispositionsrret over Jernbaner, Spor-
 veie, Kanaler, Telegrafer, Telefoner og Brevduer tilhørende nogen
 Brevdueforening rettes direkte til vedkommende Bestyrelse, Drifts-
 bestyrer eller Trafikchef. Det samme kan, om ønskes, ske med Hen-
 syn til Dampskibe tilhørende et Dampskibsselskab.

Alle andre Rekvifitioner rettes regelmæssig til vedkommende
 Kommune, enten gennem Formandskabet eller i Byerne gennem
 Magistrat eller Formandskab. Angaar Rekvifitionen bestemt an-
 givne Gjenstande eller er knyttet til bestemt angivne Lokalteter, kan
 den paa Landet ogsaa rettes til Lensmanden, der i saa Fald har
 at drage Omjorg for dens Fyldestgjørelse. Alene forsaavidt Tidens
 Knapbed uundtagelsesvis maatte gjøre det uomgængelig nødvendigt,

27 Juli. kan en Refvisition umiddelbart rettes til den, der skal afgive det No. 20. rekvirerede.

Kommunen bærer Ansvaret for Fyldestgjørelsen af alle til den rettede Refvisitioner og træffer selv de fornødne Bestemmelser om Refvisitionsbyrdens Fordeling inden Kommunen eller om Maaden, hvorpaa denne Fordeling i Tilfælde skal foretages.

De civile Øvrighedspersoner, Amtmænd, Magistratsmedlemmer, Fogder, Politimestere og Lensmænd har paa enhver Maade at bistaa ved Refvisitionerne Fyldestgjørelse samt, hvor Refvisition skal rettes til flere Kommuner, ved Refvisitionsbyrdens Fordeling mellem disse.

Er Anvendelse af Tvang nødvendig til Refvisitionens Fyldestgjørelse, kan Politiet lade det rekvirerede udtage hos den til Refvisitionens Fyldestgjørelse forpligtede. Alene hvor den nævnte civile Myndighed ikke findes tilstede, og hvor en Opsættelse kunde medføre væsentlig Skade eller Fare, kan vedkommende militære Myndighed selv sætte sig i Besiddelse af det rekvirerede.

§ 4. Refvisition maa aldrig omfatte noget, som den, der skal fyldestgjøre den, ikke er i Besiddelse af, eller som ikke findes inden den Kommune, hvortil Refvisitionen er rettet; ei heller noget, som er uomgjængelig nødvendigt for Tilfredsstillelse af Besidderens Behov. De Rum og Senge, som trænges og regelmæssig benyttes til Nattelleie for Besidderen og hans Husstand, kan i intet Tilfælde fordres afgivne; heller ikke maa Tiden eller Stedet ved Ydelsen fastsættes saaledes, at der ikke levnes tilstrækkelig Frist til Refvisitionens Fyldestgjørelse.

Saafermt Undladelse af at opfylde paahvilende Forpligtelser, det være sig ligeoverfor det Offentlige eller ligeoverfor Private, maatte være forvoldt ved Fyldestgjørelse af Refvisition efter denne Lov, bortfalder Straf eller Erstatning, som saadan Undladelse ellers vilde have medført.

§ 5. Benyttelse af Jernbaner, Sporveje, Kanaler, Telegrafer, Telefoner, Velocipeder, Brevduer, militær Transportstuds og andre Arbejdsydelser samt Ydelse af Kvarter med eller uden Kost, Lys og Brænde og af Staldrum og Furage til Heste og Slagtekvæg under deres Indkvartering godtgøres efter Taxter, som af Kongen eller den, han dertil bemyndiger, fastsættes for det hele Land eller for større Dele deraf.

Alle andre Ydelser, Tab og Skadetilføielser til Fyldestgjørelse af eller hidrørende fra Refvisitioner efter denne Lov erstattes efter Skøn. Skønnet afgives som Regel af en for hver Kjøbstad og for hvert Fogderi, eller efter Kongens Bestemmelse for Dele af et Fogderi, anordnet Kommission bestaaende af 3 Medlemmer. Af disse bliver det ene, der forretter som Kommissionens Formand, at opnævne af den Militærmyndighed, som af Kongen bestemmes, medens de 2 andre Medlemmer opnævnes af Fogden eller Byfogden

blandt de Mænd, der er opførte i det i Sagrettesloven af 28 August 1854 § 18 omhandlede Udvalg. De oppebærer Skyds- og Koftgodtgjørelse efter Lov angaaende offentlige Tjenestemænds Skyds- og Koftgodtgjørelse af 10de Juli 1894 og Koftgodtgjørelse som for Tjenestemænd tilhørende samme Lovs 3die Klasse.

Handles der kun om mindre Beløb, kan den rekvirerende Myndighed, om den saa foretrækker, i Landdistrikterne lade Skjønnet afgive af Lensmanden som Formand med 2 af denne opnævnte Mænd.

Saafermt det har været umuligt at give Skjønsmændene Anledning til at besigtige de rekvirerede Gjenstande, skal Rekvizitionsmyndigheden drage Omsorg for, at de fornødne Data til deres Værdføttelse, saavidt muligt, kan foreligge, naar Skjønnet skal afgives.

Med Skjønnet lægges Dagens almindelige Priser til Grund.

Rogen Overtagt finder ikke Sted.

§ 6. Godtgjøreelse og Erstatningsbeløb ifølge denne Lov udbetales enten kontant eller gennem Anvisninger paa Statskassen, betalbare 3 Maanedre efter Udstedelsen og lydende paa 5 pCt. aarlig Rente.

§ 7. De til denne Lovs Gjennemførelse fornødne Bestemmelser afgives af Kongen eller den, han dertil bemyndiger.

Undladelse af at efterkomme, hvad der paaligger nogen til Fyldestgjøreelse af Rekvizition, udsærdiget i Genhold til denne Lov, straffes med Bøder fra Kr. 10,00 til Kr. 1000,00.

For Udgifter, forvoldte ved, at en Rekvizition ikke paa behørig Maade fyldestgøres, kan Erstatning kræves af den deri skyldige. Dog kan Staten, saafremt Rekvizition er rettet til en Kommune, holde sig til denne, der for det udrede Erstatningsbeløb har Regres til den skyldige.

§ 8. Bestemmelserne i denne Lov skal ogsaa gives Anvendelse paa Rekvizitioner, udsærdigede i Kraft af de af Kongen i Genhold til Lov om Skydsbæsenet af 14de Juli 1893 § 72 afgivne Bestemmelser angaaende militær Transportskyds i Krigstid.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Givet paa Kristiania Slot den 27de Juli 1896.

Oscar.

(L. S.)

Hagerup.

Lehmann.

27 Juli.

Kongelig Resolution

af 27de Juli.

I Henhold til Lov af 17de Juni 1869 om Udvidelse af Lov af 26de Mai 1866, indeholdende adskillige Bestemmelser om Politivæsenet i Kristiania til at gjælde ogsaa for Rigets øvrige Kjøbstæder, meddeles Stadfæstelse paa en af Hamars Formænd og Repræsentanter under 26de Marts og 7de Juli 1896 fattet Beslutning om Tillæg til de ved Kongelig Resolution af 3die September 1890 approberede Politivedtægter for bemeldte Kjøbstad, saalydende:

1. Saavel ved Fartoiers Ankomst og Afgang som ved Fortøining og Forhaling i Havnen skal Fartøisførerne saavidt muligt undgaa at komme andre Fartøier til Fortrængsel, og de skal forøvrigt forholde sig efter Politiets Paalæg. Dette gjælder ogsaa for dem, som fører Brammer, Tømmerflaader eller deslige. Derksom Politiets Paalæg ikke efterkommes, er dette efter forudgaaende Advarsel berettiget til at løskaste eller efter Omstændighederne kappe Varp, Spring, Landtaug, eller deslige, naar dette er nødvendigt for at forebygge Uorden eller Skade.
2. Affald eller Urenlighed maa ikke udkastes i Havnen eller henlægges paa Isen eller paa Stranden. Fra denne Bestemmelse kan Politimesteren bevilge saadanne Undtagelser, som ikke kan medføre skadelige Følger for Havnen.

27 Juli.

Kongelig Resolution

af 27de Juli.

I Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Hurum Herred, Buskeruds Amt, under 11te Februar 1896 fattet Beslutning angaaende Tillæg til § 4 i de ved Kongelig Resolution af 26de Juni 1893 approberede Politivedtægter for bemeldte Herred.

Tillægget er saalydende:

Inden Landstedet Holmsbos Grændser maa ingen kjøre eller ride hurtigere end i kort Trav. Inden Ladestedet skal desuden ved Slædeførsel bruges Bjælde; herfra er dog undtaget Arbeidskjørsel.

Leusmanden kan bestemme, at Kjelkeagning skal være forbudt paa de Partier af den offentlige Vej inden Herredet, hvor han maatte anse det paakrævet.

Kongelig Resolution

27 Juli.

af 27de Juli.

I Genhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Juse Herred, Søndre Bergenhus Amt, under 7de Mai 1895 og 20de Februar 1896 fattet Beslutning til Politivedtægter for Strandviks Kirkebygd af bemeldte Herred, saalydende:

§ 1. Paa offentlig Vej hvorunder i denne Vedtægt er indbefattet enhver Vej, Brygge eller anden Adkomst, der er aaben for almindelig Færdsel, maa Oplob eller Sammenstimlen af Folt eller Slagsmaal, Strigen eller anden Iarmende, voldsom eller fornærmelig Udfærd, hvorved den offentlige Orden forstyrres, den Vejfarende forulempes eller Færdselen hemmes, ikke finde Sted.

§ 2. Uden fyldestgjørende Grund maa ingen banke paa Andenmands Port, Dør eller Vindu, ei heller udenfor Andenmands Bolig foretage andre Handlinger, hvorved Beboerne forstyrres eller stræmmes.

§ 3. Ved Mineringsarbejder saavel som ved Omgang med Skydevaaben paa eller i Nærheden af offentlig Vej eller i Nærheden af beboet Hus maa iagttages tilbørlig Forsigtighed.

§ 4. Uborren Rjørsel, Riden, Rjelkeagning eller Skiløbning paa offentlig Vej maa ikke finde Sted.

§ 5. Enhver, der ernærer sig ved Beværtning med Spise eller Drikkevarer, skal, saavidt det staar til ham, sørge for, at der i de dertil benyttede Lokaler intet foreskalder, som strider mod Orden eller Sammelighed.

§ 6. Ingen maa paa offentligt Beværtningssted gjøre sig skyldig i voldsom eller stoiende Udfærd, hvorved andre Tilstedeværende fortrædiges eller forstyrres, ei heller i andre Maader vise en uanstændig eller forargelig Opførsel.

§ 7. Overtrædelse af nærværende Vedtægter paatales af det Offentlige som Politisag og bliver, saafremt Tilfældet ikke gaar ind under noget strengere Straffebud, at anse med Boder fra 2 til 800 Kroner, der tilfalder Herredskassen.

Kongelig Resolution

27 Juli.

af 27de Juli.

1. I Genhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder samt Lov af 22de Mai 1875 angaaende Ud-
Norff Lovtidende 1896. Første Afdeling. No. 40.

27 Juli.

gang til at give dramatiske og andre offentlige Forestillinger m. V. meddeles Stadsfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Voss Herred, Søndre Bergenhus Amt, under 18de Februar, samt 2den og 30te September 1895 og 5te Juni 1896 fattet Beslutning til Politivedtægter for bemeldte Herred.

2. De Kongelige Resolutioner af 5te Januar 1859 og 25de Juli 1881, ved hvilke Kjøbstadspolitilovgivningens almindelige Bestemmelser om Gadeorden og Røglighedsforstyrrelse m. v. blev gjorte gjældende for Vangens Sogn af Voss Prestegjæld, ophæves fra den Dag, da ovennævnte Politivedtægter træder i Kraft.

De stadfæstede Politivedtægter er saalydende:

§ 1. Paa offentlig Vej (hvorunder i denne Vedtægt er indbefattet enhver Vej eller Udkomst, der er aaben for almindelig Færdsel) maa Oplob eller Sammenstøtten af Folk, Slagsmaal, Strigen eller anden larmende, voldsom eller fornærmelig Udfærd, hvorved den offentlige Orden forstyrres, den Veiørende forulempes, eller Færdselen hemmes, ikke finde Sted.

§ 2. Uvorden Kjørsel eller Riden paa offentlig Vej maa ikke finde Sted. Inden Vosssevangens Grænser maa ikke kjøres eller rides hurtigere end i smaat Trav. Paa offentlig Vej maa den Kjørende paa Vinterføre, forsaavidt der kjøres hurtigere end i Skridt, anbringe Bjælder eller Klokker paa sine Heste, saa at man i tilborlig Afstand kan høre deres Komme. Paa Fortaag maa ingen kjøre, ride eller drage med Kjærre, Slæde eller Kjalke.

§ 3. Det er forbudt at lade Heste eller Kreaturer gaa løse eller uden Bevogtning paa Vosssevangens offentlige Veie og Pladse.

§ 4. Kjelteagning, Sneboldkastning, Boldspil eller anden Leg maa ikke finde Sted paa offentlig Vej, hvor det er til Gene for Færdselen. Paa Vosssevangens offentlige Veie maa saadan Leg ikke finde Sted, uden hvor det specielt er tilladt af Politiet.

§ 5. Naar Hunde har den Bane at forulempe Menneſter eller Heste ved at fare mod dem eller gjo ad dem, skal Eieren holde saadanne Hunde bundne eller forsyne dem med Mundkurv. Det er forbudt at tirre Hunde eller hidse dem sammen paa offentlig Vej.

§ 6. Uden fyldestgjørende Grund maa ingen banke paa anden Mands Port, Dør eller Vindu, eller i eller udenfor anden Mands Bolig foretage andre Handlinger, hvorved Beboerne forstyrres eller skræmmes.

§ 7. Ved Mineringsarbejder saavelſom ved Omgang med Skydevaaben eller eksploderende Stoffe paa eller i Nærheden af offentlig Vej eller i Nærheden af beboet Hus maa tilborlig Forsigtighed iagttages. Inden Vosssevangens Grænser maa ingen skyde med Gevær eller lignende, ei heller afbrænde Tjrværkeri eller eks-

ploberende Gjenstande af noget Slags, uden med Tilladelse af Po= 27 Juli. litiet, der kan foreskrive nærmere Forsigtighedsregler.

§ 8. Ingen maa paa nogen Maade beskædig eller besudle de til offentlig Nytte eller Brydelse bestemt Gjenstande eller Indretninger.

§ 9. Enhver, der driver Forretning med Spiise= eller Drikkevarer, skal, saavidt det staar til ham, sørge for, at der i de dertil benyttede Lokaler intet forefalder, der strider mod Orden eller Sømmelighed.

§ 10. Ingen maa paa offentlige Beværtnings= eller Forlystelsessæder gjøre sig styldig i voldsom eller stoiende Udfærd, hvorved andre Gæster, Væren, dennes Familie eller Tjenere fortrædiges eller andre af Husets Beboere eller Omboende forstyrres, ei heller i andre Maader vise en uanstændig eller forargelig Opførsel.

§ 11. Offentlige Beværtnings= og Forlystelsessæder skal holdes lukkede fra Klokken 10 Aften for Son= og Helligdage og til Kl. 5 Eftermiddag paa disse Dage og ellers fra Kl. 12 Aften til Kl. 6 Morgen, og maa i denne Tid ingen Beværtning finde Sted og ingen Gæster indlades eller opholde sig paa saadanne Steder. Denne Bestemmelse skal dog ikke være til Hinder for Beværtning af Rejsende i Hoteller eller Gæstgivergaarde i den nævnte Del af Dognet.

Bed Forfristerne i denne § gøres ingen Forandring i de om Tiden for Salg af Brændevin samt Udsjænkning af Brændevin, Ol og Vin ifølge Lovgivningen gjældende Bestemmelser.

§ 12. Offentlig Sammenkomst til Afholdelse af Dans eller anden Uhygighed maa ikke finde Sted uden forudgaaende Anmeldelse til Lensmanden, der kan paabyde dens Ophør Kl. 10 Aften. Saadan Sammenkomst maa ikke finde Sted Aftenen for Son= og Helligdag, hellerikke første Føledag, Skjærtorsdag, Langfredag, første Paaske, Bededag og første Pinsedag.

Sangerhus og Karusel maa ikke holdes uden Politiets Tilladelse. Af saadan Bedrift svares forstudsvis til Kommunen en Afgift af 4 — fire — og indtil 50 — femti — Kroner efter Politiets nærmere Bestemmelse for hver Dag eller Aften Tilladelsen gjælder.

§ 13. Grænserne for Bossevangen er for de i denne Vedtægt gjældende Bestemmelser de samme som de til enhver Tid bestemte Grænser for Bossevangens Bygningskommune.

§ 14. Overtrædelse af nærværende Vedtægter paatales af det offentlige som Politisag og bliver, saafremt Tilfældet ikke gaar ind under noget strengere Straffebud, at anse med Bøder fra 10 til 100 Kroner, der tilfalder Herredskassen.

27 Juli.

Kongelig Resolution

af 27de Juli.

§ Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Rissén Herred, Søndre Trondhjems Amt, under 12te Mai 1894, 18de Mai 1895 og 30te Mai 1896 fattet Beslutning til Politivedtægter for bemeldte Herred, saalydende:

§ 1. Paa eller ved offentlig Bei (hvorunder i denne Vedtægt er indbefattet enhver Bei eller Aldkomst, der er aaben for almindelig Færdsel) maa Oplob eller Sammenstimlen af Folk, Slagsmaal, Skrigen, hoivostet Sang eller anden larmende, voldsom eller fornærmelig Udsærd, hvorved den offentlige Orden forstyrres, den Rejsende forulempes eller Færdselen hemmes, ikke finde Sted.

§ 2. Uden fyldestgørende Grund maa ingen banke paa anden Mands Væg, Port, Dør eller Vindu eller i eller udenfor anden Mands Bolig foretage andre Handlinger, hvorved Beboerne forstyrres eller stræmmes.

§ 3. Ved Mineringsarbejder saavel som ved Omgang med Skydevaaben paa eller i Nærheden af offentlig Bei eller i Nærheden af beboet Hus maa tilhørlig Forsigtighed iagttages.

§ 4. Uvoren Kjørsel eller Riden paa offentlig Bei maa ikke finde Sted.

§ 5. Enhver, der ernærer sig ved Beværtning med Spise eller Drikkevarer, skal, saavidt det staar til ham, sørge for, at der i de dertil benyttede Lokaler intet foreskalder, som strider mod Orden eller Sammelighed.

§ 6. Ingen maa paa offentlige Beværtningsteder gjøre sig skyldig i voldsom eller støiende Udsærd, hvorved andre Gæster, Værten, dennes Familie eller Tjenere forstyrres, ei heller i andre Maader vise en uanstændig eller forargelig Opførsel.

§ 7. Offentlige Beværtning- eller Forlystelsessteder skal holdes lukkede fra Kl. 10 Aften før Sønd- og Helligdage til Kl. 5 Eftermiddag paa disse Dage og ellers fra Kl. 12 Aften til Kl. 6 Morgen. I denne Tid maa ingen Beværtning finde Sted og ingen Gæster indlades eller opholde sig paa deslige Steder. Denne Bestemmelse skal ikke være til Hinder for Beværtning af Reisende i Hoteller eller Gæstgivergaarde i nævnte Del af Dognet.

Ved Forstrifterne i denne Paragraf gjøres ingen Forandring i de om Tiden for Salg af Brændevin samt Udsjænkning af Brændevin, Æl og Vin ifølge Lovgivningen gjældende Bestemmelser.

§ 8. Den, der paa offentlig Bei ved sin Udsærd tydelig giwer tilskende, at han er i beruset Tilstand, og derunder ved Ord eller Lader fornærmer nogen, straffes efter nærværende Vedtægt. Det er forbudt paa offentlig Bei at uddese berusende Drikke.

§ 9. Offentlig Sammenkomst til Afholdelse af Dans eller

anden Lystighed, ogsaa om den afholdes paa aaben Mark, maa ikke 27 Juli.
finde Sted uden forudgaaende Anmeldelse til Lensmanden, der kan
paabyde dens Ophor Kl. 10 Aften.

§ 10. Naar Hunde viser sig bidste eller har den Bane at
forulempe Mennesker eller Heste ved at gjo ad dem eller fare imod
dem, kan Gierne af Politiet gives Paalæg om at holde saadanne
Hunde bundne eller forsynede med Mundkurv.

§ 11. Overtrædelse af nærværende Vedtægter paatales af
det offentlige som Politisag og bliver, saafremt Tilfældet ikke gaar
ind under noget strengere Straffebud, at anse med Bøder fra 2 —
to — Kroner til 800 — otte Hundrede — Kroner, der tilfalder
Herredskassen.

Kongelig Resolution

27 Juli.

af 27de Juli.

Stadsfæstelse i Medhold af Lov om Pigtraads Anvendelse til
Gjærde af 14de Juli 1893 § 1 meddeles paa en af Skiens
Kommunebestyrelse under 15de Marts 1895 fattet Beslutning, hvor-
efter det skal være forbudt i Gjærder i Skiens Kommune at an-
vende Pigtraad i mindre Afstand over Grunden end 2 — to
Meter.

Kongelig Resolution

27 Juli.

af 27de Juli.

Den i § 1 i Kongelig Plakat af 5te Januar 1895, indeholdende
Forandringer i Plakaten af 18de December 1882 angaaende Afslæg-
gelse af Svendeprover m. m., fastsatte Svendeprobe for Polse-
magere skal herefter lyde saaledes:

„At partere et Evin og sortere Flekset samt tillave og koge
en af de almindeligst forekommende Polseforter efter Skjønsmæn-
denes Valg.“

27 Juli.

Kongelig Resolution

af 27de Juli.

§ Medhold af § 5 i Lov indeholdende forstjellige Bestemmelser om Bygningsvæsenet af 19de Mai 1860 meddeles Stadsfæstelse paa de af Fredriksværns Herredsstyrelse under 13de Mai 1896 vedtagne Bestemmelser til Skjærpeelse i de gjældende Bygningsloves Forskrifter, forsaavidt nævnte Strandsted angaar, saalydende:

§ 1. Bygning mod Gade eller offentlig Plads skal altid opføres i Gadelinien; herfra kan dog Reguleringskommissionen tilstede Afvigelse.

§ 2. Bygning, som støder til Gade eller offentlig Plads, skal mod disse forsynes med Tag- og Aflobsrrender; disse skal føres ned langs Bygningens Væg til høist 30 cm. fra Grunden. For- saavidt Tagbandet ikke bortledes under Fortouget, skal Huseieren anbringe Aflobsrrender af Sten over Fortouget ud til Rendestenen; dog kan Bygningskommissionen gjøre Undtagelser.

§ 3. Ildsted maa alene anbringes i murede Rum eller i Rum med Vægge som i § 5 beskrevet; har Rummet mindre Høide end 2 m., skal det have Vægge og Tag af ildfast Materiale og Stengulv.

§ Ildhusbygninger samt i Køboder og Pakhuse, som er adskilte fra Nabogrund ved Brandvæg eller et aabent Mellemrum af mindst 2,50 m., kan Ildsted anbringes i Rum, som er mindst 2,50 m. høie og adskilte fra den øvrige Del af Bygningen ved Vægge uden Aabning; i andre Køboder og Pakhuse maa Rum, hvori Ildsted anbringes, have ildfaste Vægge, Gulv og Tag.

§ 4. 1. Naar Ildsted med almindelige Ildrum, saasom almindelige Øvne, Raminer, Komfjurer, Røgeovne o. l. opsættes nærmere ved Væg, hvori findes Træværk, end 60 cm., skal der langs denne anbringes Brandmur, som skal have mindst $1\frac{1}{2}$ Stens Tykkelse og saa stor Udstrækning, at ingen Del af Ildstedets Øverflader kommer Brandmurløst eller andet Træværk nærmere end 30 cm. Mellem Brandmuren og Ildstedet skal der være en Afstand af mindst 15 cm.

Ildstedets Afstekasse skal være indesluttet i hel Jernkapsel, fjernet mindst 10 cm. fra Gulvet; er der ingen Afstekasse, skal Ildstedets Bund være fjernet mindst 24 cm. fra Gulvet.

Gulvet under Ildstedet skal være belagt med ildfast Materiale, som ved almindelige Øvne skal springe frem mindst 30 cm. foran Flægget og ellers mindst 60 cm. foran Flægget og mindst 30 cm. til Siden.

Ildsted skal være anbragt paa Fod af Sten eller Jern, som skal udmures mellem Bunden og Gulvet, naar Foden ikke har Aabning paa Siderne. Dette gjælder ikke Stenovne, som derimod skal

hvile paa en valset Jernplade og mindst 3 mm.s Tykkelse; saadanne 27 Juli.

2. Jernovne med større Jldrum, saasom Varmeapparater o. l. skal være fjernede mindst 1 m. fra Træværket, og naar dette er beklædt med $\frac{1}{2}$ Stens Mur, mindst 50 cm. fra denne. De skal, hvis ikke Bygningskommissionen tillader andet, anbringes paa Murfundament eller Hvælv; Gulvet foran og paa Siderne af dem skal mindst i 1 m.s Afstand bestaa af ildfast Materiale. Jldrummet skal være udforet med ildfast Sten.

Disse Jldsteder skal være forsynede med Afteplader foran Jldrummets Dør og med fast Stjærm foran Dørens Træthul.

3. Mindre murede Jldsteder, saasom Arnesteder, indmurede Komfjurer og Bryggepander, Jldsteder for Kjøller, Røgkamre o. s. v. skal være af mindst 1 Stens Mur; støder denne til Træværk, skal den, saalangt Luen spiller, gøres $\frac{1}{2}$ Sten tykkere.

Gulvet foran saadanne murede Jldsteder skal bestaa af ildfast Materiale i mindst 1 m.s Udstrækning.

Bygningskommissionen kan tillade, at disse Jldsteder sættes paa Bjælker.

4. Storre murede Jldsteder, saasom Bagerovne o. l. skal staa frit og deres Ydervægge ikke komme Træværk nærmere end 60 cm. De maa alene anbringes paa Murfundament og skal bestaa af mindst 1-stens Mur, der saalangt Luen spiller, skal forstærkes med $\frac{1}{2}$ Sten.

Jldrummet skal yderligere udføres med ildfast Sten af mindst 10 cm. Tykkelse. Gulv i Rummet, hvor Jldstedet er anbragt, skal bestaa af ildfast Materiale.

Over Komfjurer og aabne Jldsteder skal anbringes Kappe af ildfast Materiale med Afledning for Damp.

§ 5. Baaningshuse skal i Ydervægge og Stillebægge, bestemt til at lægge Gulvbjælker i, naar de opføres af Lastværk, have mindst 7 cm. Tykkelse, naar de opføres af Reisværk mindst 6 cm. Tykkelse, med Ramværk af mindst 13 cm. Tykkelse, og naar de opføres af murudfyldt Bindingsværk, mindst sidstnævnte Tykkelse.

Al Paneling paa Vægsladernes Inderside skal paalægges umiddelbart paa Last- eller Ramværk. Baaningshuse maa ikke gives flere end 2 Etager over Kjelderen, og over 2 den Etage maa ikke anbringes noget Slags Kjøkkenildsted.

Paa Loftet i Baaningshuse med 2 Etager maa kun indredes enkelte Bærelser, hvis samlede Gulvflade ikke indtager mere end det halve Loftets Gulvflade.

§ 6. Ingen Træbygning maa gives større Høide til Gesimsens Overkant eller Tagspærrenes nedre Ende end 9 m. regnet fra Gaden regulerede Niveau inde ved Huset eller Forside og Bagbygningen fra det planerede Gaardsrums Middelhøide. Bygninger med Halvtag (Bulttag) maa ikke opføres med den høieste Væg

27 Juli. mod Gade eller offentlig Plads og Afstanden mellem Monet og Tagbjælkernes Overkant aldrig være større end 3 m. Bygninger med Bægge af kun bordflædt Bindingsværk uden Udmuring maa ikke opføres med større Høide end 9 m. til Monet. Er Gaden skraa, maales Høiden fra dens Middeelhøide udenfor Bygningen. Træbygninger med 2de Etager maa ikke opføres med Gavl til Gade eller offentlig Plads, dog kan der paa Hjørnet af Hjørnehuse anbringes Gable, der medmindre Bygningskommissionen af arkitektoniske Hensyn giver Tilladelse, ikke maa rage op over Husets Møne.

§ 7. Ingen Træbygning maa opføres med større Grundflade end 300 m.²; bebygges en Tomt med flere Bygninger, hvis samlede Grundflade overstiger 300 m.², maa hver Alynge af Bygninger med ikke større Grundflade end 300 m.² adskilles fra andre Bygninger enten ved Brandvæg eller ved et aabent Mellemrum af mindst 2,50 m.

Paa Tomter, der er indrettet til Oplag af Trælast, kan Bygningskommissionen uden Hensyn til de i denne § givne Bestemmelser tillade, at der opføres Træskur uden Jlbsted til Trælastens Opbevaring. De kan opføres af Stænderværk med enkelt Bordflædning i en Høide af 9 m. til Monet og forsynes med Gulv. Afvigelse herfra kan af Bygningskommissionen tilstedes, naar Skuret opføres i en Afstand af mindst 12,50 m. fra nærmeste Bygning.

§ 8. Enhver Bygning skal være adskilt fra Nabogrund ved Brandvæg eller et aabent Mellemrum af mindst 2,50 m.

Eiere af sammenstødende Grunde kan dog bebygge disse sammenhængende, naar Bygningerne ikke tilsammen optager en større Grundflade end i § 7 bestemt. Ved Beregning af Afstande fra andre Bygninger bliver de at betragte som én Bygning.

Undtagen fra den her givne Bestemmelse er Bygning uden Jlbsted, naar den er fjernet mindst 3 m. fra Bygning paa samme Grund, dens Høide til Monet ikke overstiger 6 m. og den ikke optager en større Grundflade end 25 m.². De i forrige og denne § omhandlede Mellemrum maa ikke benyttes til Oplagssted for brændbare Sager eller belemres saaledes, at Brandvæsenets frie Passage hindres; dog kan de benyttes til Anlæg af Haver eller Beplantning med Løvtrær.

§ 9. Brandvæg skal opføres af mindst 1-stens Mur og være forsvarelig fundamenteret. Enhver Brandvæg skal være pudset eller fuget paa den udvendige Side, rage mindst 30 cm. over Tagfladen og være hel uden nogen Abning.

§ 10. Brandvæg maa ikke Træværk lægges nærmere Yderfladen end 23 cm. Til Tagtætning maa ikke frum Sten benyttes.

§ 10. I enhver Bygning skal der være mindst 1 Trappe 27 Juli.
lige til Loftet.

I Bygning, som har Beboelsesrum i flere end en Etage, skal der, saafremt Bygningen har et større Grundareal end 100 m.² eller Høiden fra underliggende Jordsmøn til Vinduskarmens Underkant i noget Værelse overstiger 4 m., anbringes mindst 2 Trapper, hvoraf den ene skal være Hovedtrappe.

Hovedtrappe skal være mindst 1 m. bred, regnet efter den frie Abning i Rækværkets Høide, og den Gang, som forbinder den med Gade, Gaardsrum eller Portrum, mindst 1,30 m. bred, andre løbbefalede Trapper skal være mindst 80 cm. brede.

§ 11. Skal ældre Bygninger repareres i saa stor Udstrækning, at det af Bygningskommissionen ansees for Hovedreparation, maa de i disse Bestemmelser givne Regler beseftes, disse maa ogsaa iagttages, naar Reparationen kun gjælder en enkelt Del af Bygning, forsaavidt det kan ske uden at nødvendiggjøre større Forandringer af de tilstødende Dele af Bygningen.

Er Bygherren misfornøiet med Bygningskommissionens Bestemmelse, kan han, hvis han ikke vil indanke den for vedkommende Regjeringsdepartement, optage lovligt Skjon for at faa afgjort, hvorvidt Arbeidet skal betragtes som Hovedreparation eller ikke.

Omkostningerne ved saadant Skjon, bæres af Retsvirenten, hvis det gaar ham imod.

Cirkulære

30 Juli.

fra Departementet for det Indre
af 30te Juli.

De i Departementets Cirkulære af 8de ds. omhandlede Forholdsregler til Bekjæmpelse af Miltbrand i Herrederne: Skedsmo, Østre Aker samt Rælingens Anneks af Jet ophæves i sin Helhed fra idag for nævnte Herreders Vedkommende.

Rettelse.

I No. 31, Side 293, 20de Linie nedenfra, staar „1ste Juli“ istedetfor „3die Juli.“

Udgiver: E. R. Bæghmann.

Grøndahl & Søn's Bogtrykkeri.